ION OCHINCIUC

SPADA DE TOLEDO

ION OCHINCIUC

SPADA DE TOLEDO

ION OCHINCIUC

SPADA DE TOLEDO

roman

EDITURA MILITARĂ, 1976

Coperta : V. BÂRBULESCU

CAPITOLUL 1

■

ASCUȚITA SABIE A BĂNUIELII

Mergeam pe drumul Tîrgoviștei, îndemnîndu-mi calul din obișnuință. În urmă, credincios ca o umbră, se ținea Stîngaciu. Slujitorul meu nu mă văzuse niciodată atît de mohorît, cu toate că, în cei aproape doi ani de cînd trăia în preajma mea, trecuserăm amîndoi prin grele încercări. Se mai apropia el uneori de mine dornic să schimbe o vorbă, dar privirea cu care-i răspundeam îl amuțea. Stîngaciu se mulțumea atunci să fluiere a pagubă și să-și îndemne pintenogul la drum, nedumerit de ceea ce se petrecea în sufletul meu. Mă văzuse despărțindu-mă de Irò în bună pace. Grecoaica ne urmărise multă vreme cu privirea, fluturînd o basma albă. Însă, după ce am trecut de cotul șleaului cu stejari înalți și groși zîmbetul mi-a pierit de pe față, iar între sprîncene mi-a apărut o dungă adîncă. Stîngaciu își dădea seama că eram tare necăjit, dar pricina suferinței mele n-o bănuia. Sau cel puțin așa îmi închipuiam.

Pornind de la Bărbătești către cetatea de scaun, mă abătusem și pe la Malul cu Flori. Nu mai trecusem de vreo lună pe la Radu Stan și Irò, iar ceea ce auzisem despre traiul acestor doi tineri nu mă bucurase cîtuși de puțin. „Ce-o fi cu ei ? mă întrebasem. Doar acu' un an, cînd i-am găsit în peștera aceea, din Bulgaria, își arătau unul altuia atîta iubire, încît numai moartea i-ar fi putut despărți !" Irò mă întîmpinase în pragul casei, cu fața luminată de-o bucurie pe care nu și-o ascundea. Ochii îi scînteiau ca niciodată, iar glasul parcă-i tremura ușor. Cu toate că deprinsese bine graiul românesc, mă poftise

înăuntru în greceşte. Înainte însă de a păşi pragul o întrebasem :

— Radu Stan e plecat ?

— Doar ştii bine că nu mai dă pe acasă, îmi răspunsese ea cu o privire dojenitoare.

— Ce face băieţelul ? schimbasem îndată vorba.

— A împlinit chiar azi un an şi două luni...

Slujitorii casei nu ştiau ce să mai facă pentru a mă simţi bine. Cunoşteau cu toţii că mă bucuram în ochii stăpînului lor de toată cinstirea şi de toate drepturile unui părinte. Şi aşa eram în fapt. Pentru că Dionisie Orbul, fostul meu tovarăş de arme, îmi lăsase cu limbă de moarte grija singurului său fecior, Radu Stan. Însă Irò nu îngăduise nici unuia dintre slujitori să se apropie de mine. Ea îmi turnase apa cu care-mi spălasem faţa de colbul adunat pe drum, din mîinile ei primisem cana cu vin şi tot Irò îmi rînduise bucatele pe masă. Şi in vremea aceasta gura nu-i stătuse nici o clipă. Înveselit de sporovăiala ei, nu mă putusem abţine să-i zic la un moment dat :

— Tare mai erai dornică să schimbi o vorbă cu cineva !

— Nu-ţi dai seama că trăiesc aici singură cuc ? îmi răspunsese repede şi glasul ii tremurase mai mult ca în clipa revederii.

Încă nu vroiam să deschid vorba despre traiul ei din Malul cu Flori şi îndrugam la rîndu-mi vrute şi nevrute. Dar mă înşelam singur. Pentru că Irò nu făcuse altceva decît să pregătească momentul prielnic.

— Ghiceşte-mi ! îmi ceruse aproape poruncitor.

Mare plăcere îmi făcea să-i ţin mîna subţire, cu degete lungi, firave.

— Ce vrei să ştii ? mă prefăceam a-i cerceta palma.

— Cum sînt, se alinta ea.

— Nu te cunoşti ?

Irò ridicase spre mine ochii mari, măsurîndu-mă cu stăruinţă.

— Domnia ta te cunoşti ?

— Poate mai puţin ca oricine, rostisem cu glasul scăzut.

— Hai, ghiceşte-mi ! se arăta din ce în ce mai nerăbdătoare grecoaica.

Nu încetasem a-i mîngîia mîna cu palma mea mare, aspră, de oştean, şi a-i iscodi chipul neliniştit.

— Ce te necăjește ?

— Totul !

— Aici, mă prefăcusem iarăși a-i citi în palmă, zice că ești o ființă veșnic nemulțumită de soartă.

— Și n-am dreptate ? Sînt ca un copac dezrădăcinat, se plînse Irò mai departe.

— Nu-i vina lui Radu Stan, îi amintisem. Băiatul nu ți-a vrut decît binele.

— Știu... Dar eu ce vină am ? Hai ! Spune mai departe, mă îndemnase ea cu un zîmbet care-mi dezvăluia cu cîtă ușurință putea trece această femeie de la o stare sufletească la alta.

Și-n timp ce-i mîngîiam în neștire mîna catifelată mă străduiam să-i deslușesc tîlcul liniilor subțiri din podul palmei.

— Mai zice aici că-ți plac podoabele.

— Cui nu-i plac ? ! îmi întoarse Irò vorba.

— Ești născută cu un har : cel al zugrăvirii chipurilor pe pînză. Păcat că nu-l folosești. Ți-ai ocupa vremea plăcut și folositor, stăruisem eu.

— Altceva !

— Nestatornicia firii cu care ești înzestrată poate scoate din răbdări și pe cel mai potolit om.

Irò își trăsese mîna cu furie.

— De aceea își face Radu Stan de cap ? !

Ce puteam să-i mai spun ? Că erau amîndoi cumva prea tineri ? Radu Stan abia împlinise douăzeci și unu de ani, iar Irò avea cam tot atît.

— Dumitale, mă trezisem rostind aproape fără voie, ți-ar fi trebuit un bărbat mai copt.

Vorbele-mi fuseseră, firește, necugetate. Dar asta n-o împiedicase pe Irò să ofteze cu neprefăcută părere de rău.

— Păcat că nu ești mai tînăr !

— La ce ți-ar fi folosit ?

— Presupun că ne-am fi înțeles bine, îmi răspunse ea, prinzîndu-mi mîna butucănoasă între degetele ei albe, cu vinișoare subțiri. Acum am să-ți ghicesc eu !... Ești un bărbat mîndru.

— Sînt ori mă „țin" mîndru ?

— Și una și alta, îmi zîmbise ea cu ghidușie. Și adăugase : Ești tare priceput !

— Hei, drăguță ! oftasem împăcat cu mine însumi. „Dacă tînărul ar ști și dacă bătrînul ar putea..."

— Dar nu ești bătrîn, încercase Irò să mă convingă.

— Ești o diavoliță ! îmi scăpase fără voie.

— Măcar de-aș fi ! rostise ea cu părere de rău.

— Mai vezi ceva în palmă ? o îmboldisem cucerit de acest joc copilăresc.

Ghicitoarea mea își țuguiase atunci buzele roșii, cărnoase, vrînd a-mi arăta cît de mare-i era strădania de a desluși înțelesuri numai de ea știute.

— Știi să păstrezi o taină, rostise Irò după clipe de lungă tăcere.

— Asta așa e !

— Și să fii credincios.

— Nu-i o virtute chiar atît de mare !

Simțisem apoi o tremurare a mîinii în care grecoaica îmi ținea palma grea. Voia poate să-mi zică ceva care nu-mi prea plăcea. Cu vîrful unghiei de la degetul arătător Irò mă înțepase în mijlocul palmei, zicîndu-mi :

— Ești viclean !... Zău !... Se vede aici !

— Degeaba ! Nu te pricepi ! mă hotărîsem să sfîrșesc jocul.

— Nu-ți convine ce-ți spun, mă învinuise ea vădit nemulțumită.

Dar eu îmi trăsesem de-acum mîna și mă ridicasem de la masă, începînd a umbla de colo-colo prin odaia largă. Grecoaica reușise a-mi răscoli sufletul.

— Unde-i Radu Stan ? o întrebasem mai mult ca să rostesc ceva.

— La curtea domnească, unde ai vrea să fie ? ! îmi răspunsese Irò, mirată de întrebarea mea.

— Și ce face acolo ?

— El știe... El și coconul... Se țin numai de vînători, de petreceri și de... femei...

Se ridicase și ea din jilț pentru a-mi împiedica plimbarea, care o scotea din fire. Și abia atunci îi zărisem lacrimile din ochi. Irò nu mai era în stare să se stăpînească.

— Nu mai pot ! izbucnise ea deodată în hohote de plîns. Nu mai pot ! Fă ceva !

Cum puteam s-o ajut ? De un an de zile trăia în casa lui Radu Stan, departe de locurile în care crescuse, printre oameni de alt neam şi de altă limbă. Singura ei mîngîiere era băieţelul, care începuse a sta copăcel. „Tare-ţi mai seamănă !“ îi ziceam mereu. „Nu ştiu cum aş trăi fără el“, îmi răspundea Irò de fiecare dată, cu chipul luminat de bucurie. Dar copilul nu putea umple decît o parte din singurătatea care o înconjura... În vreme ce cugetam la aceste lucruri Irò mă apucă de mîini, cerîndu-mi hotărît :

— Du-mă în Grecia... Iar, dacă nu se poate, la Constantinopol.

În loc de răspuns o priveam năuc.

— Dar e cu neputinţă... Drumurile pînă acolo sînt împînzite de turci, atît pe apă, cît şi pe uscat... Aminteşte-ţi că abia am izbutit să te scăpăm din robia subaşei de la Tîrnovo şi să te trecem Dunărea.

— Mai bine rămîneam în peştera aceea din Bulgaria, rostise Irò cu năduf.

Izbucnirea ei mă durea. Dar nu-i făceam nici o vină. Prea era îndurerată !

— Vorbeai de vremea cînd te aflai în peşteră, socotisem totuşi de cuviinţă să-i amintesc. Pe atunci Radu Stan ţinea la dumneata mai abitir ca la ochii din cap. De ce n-a rămas la fel ?

— E un mofturos !

— Oare numai el sau şi altcineva ?

Răsucind pe deget un ciucure de la şalul cu care îşi acoperea umerii, Irò începuse a plînge din nou.

— De la început n-ai avut încredere în mine !

— N-am crezut destul în iubirea pe care i-o arătai lui Radu Stan, mă grăbisem să-i răspund. Şi de fiecare dată văd că nu m-am înşelat. Dar mai rău decît toate e faptul că şi el şi-a dat seama de acest lucru... De aceea îşi caută alinare în vînătorile şi petrecerile coconului.

— M-aş fi mirat să nu-i ţii parte !

Îi zîmbisem totuşi cu înţelegere şi îi spusesem cu blîndeţe :

— E adevărat că Radu Stan e copilul meu de suflet, dar nici dumneata nu-mi eşti mai puţin dragă.

Grecoaica mă măsurase însă cu o privire în care nu-şi ascundea deloc neîncrederea.

— Şi cît de dragă-ţi sînt ? mă întrebase ea.

Fără a-mi pierde cumpătul îi răspunsesem :

— Într-atît, fata mea, încît să înţeleg de ce-a trebuit să-i dovedeşti recunoştinţă celui care te-a scăpat din robie, te-a adus în casa lui şi te-a pus în toate drepturile unei soţii... Dar dumneata nu cunoşteai un lucru : recunoştinţa nu poate ţine locul iubirii !

— Cît mi-a stat în putinţă l-am primit lîngă mine, l-am mîngîiat, se dezvinovăţise Irò.

Nu pusesem nici o clipă la îndoială buna ei credinţă. Era dealtfel atît de tînără... Şi-apoi nu era vina ei că, în locul unui bărbat încercat de viaţă, cu o fire hotărîtă, care s-o poată stăpîni, soarta îi hărăzise drept soţ un tînăr la fel de necopt la minte ca şi ea. Pentru că le lipseau amîndurora răbdarea, îngăduinţa, înţelepciunea. Aveau în schimb firi iuţi, aprige, nestăpînite. Traiul lor împreună nu se mai întemeia nici pe dragoste, nici pe prietenie, nici măcar pe respectul cuvenit oricărui alt om. Mă întrebam dacă nu începuseră chiar să se urască.

— Trebuie să fac cumva, îmi rostisem gîndul cu glas tare, încît să vă scap pe amîndoi din această încurcătură. Doar ai simţit fără îndoială şi dumneata că Radu Stan e tare nefericit !... Nu-i uşor lucru să descoperi că femeia pe care o iubeşti te primeşte lîngă ea din milă şi recunoştinţă.

— M-am străduit să-l îndrăgesc, îmi mărturisise Irò cu vădită părere de rău. Şi era îndreptăţit să-l iubesc ! Are un suflet ales. Nu ştiu care altul şi-ar fi pus viaţa în joc pentru o femeie care nu-i dăruise nici măcar prima ei iubire, purtînd în schimb la sîn fructul dragostei cu un alt bărbat !

— Dacă l-ai fi iubit, Radu Stan ţi-ar fi iertat şi una şi alta.

— Ar fi iertat. însă n-ar fi uitat, oftă ea cu durere.

— Acum ce-i de făcut ?

— Nu-i decît o singură scăpare, rostise Irò cu îndrăzneală. Să mă iei la dumneata !

Rămăsesem mut de uimire. În lunga mea viaţă de oştean nu o dată mă pomenisem cu nevasta ori ibovnica vreunui prieten încercînd să mă prindă în mreje. De fiecare dată, însă, mă prefăceam a nu pricepe. Nu le îndepărtam făţiş pentru a nu-mi face din ele aprige duş-

mance și nici nu le pîram soților ori ibovnicilor. Știam că asemenea porniri erau trecătoare și că în urma lor nu rămînea decît părerea de rău a neîmplinirii.

— Nu mai sta în cumpănă fiindcă tot ai să mă iei, auzisem din nou glasul hotărît al lui Irò. Și diavolița de grecoaică îmi rîdea în nas cu nerușinare.

Drumul pe care ne îndreptam spre Tîrgoviște nu era dintre cele mai bătătorite. Încît, la un moment dat, calul mi s-a împiedicat de o rădăcină ascunsă în colb și s-a poticnit. Cum aveam mintea plecată aiurea n-a lipsit mult să cad din șa ca un nătîng. Cu o smucitură de frîu, Stîngaciu și-a strunit pintenogul.

— Ce ai, stăpîne? m-a cercetat el fără a se mai sinchisi de căutătura rea a ochilor mei.

— Pe dracu'! i-am răspuns oțărît.

— Jupînița Irò ar face bine să-și vadă de copil și de bărbatul ei, a rostit Stîngaciu cu năduf.

Mi-am oprit calul, uimit de îndrăzneala slujitorului meu.

— Ce tot vorbești acolo?

— Domnia ta mă crezi prost, dar nu sînt, mi-a răspuns Stîngaciu dojenitor. „Coasta de drac" din care-i făcută femeia a dus la pierzanie bărbați dintre cei mai vrednici!

— Îmi vezi tu capul sucit de-o muierușcă? Fie ea chiar o diavoliță tînără și frumoasă?

— N-am ce să mai văd! a oftat el iarăși cu năduf. Sare oricui în ochi... Slujitorii și roabele de la conac își dădeau coate și se hlizeau în urma domniei tale.

— V-ați prostit cu toții! am izbucnit supărat, dînd pinteni calului.

Era întîia oară cînd slujitorul meu își îngăduia să-mi vorbească astfel. Și, dacă nu m-aș fi simțit cu musca pe căciulă, i-aș fi măsurat spinarea cu o jordie, apoi l-aș fi trimis la ocina părintească pentru a mai învăța acolo cum trebuie să se poarte cu un stăpîn pe care domnul Țării Românești îl ridicase la rangul de boier.

Își dădea și Stîngaciu seama c-a întrecut măsura. De aceea s-a apropiat spășit de mine, rostind cu glasul ușor tremurat:

— Cu închinăciune și durere în inimă te-oi ruga, jupîne,... iertare!... M-a luat gura pe dinainte... Dar ai în-

credinţarea mea că nu-i om pe lumea asta care să ţină mai mult la domnia ta. Şi nu pentru vreun folos anume... O bucată de pîine găsesc oriunde...

— Bine, să sfîrşim ! am rostit a împăcare.

În zare începeau să se deslușească zidurile cetăţii Tîrgoviște. După socotinţa mea mai aveam vreo cinci leghe de străbătut şi soarele se îndrepta grabnic spre asfinţit. „Ar trebui să iuţim pasul, îmi ziceam. Dacă ajungem la poarta cetăţii după apusul soarelui nu mai apucăm să pătrundem înăuntru.“ Dar n-avea rost să scot sufletul din cai. Mersul în trap mărunt le era mai prielnic. „Şi-apoi, nu-i nici o grabă, mi-am mai spus. Pe Radu Stan pot să-l caut şi mîine, la Curte, iar noaptea o voi petrece foarte bine la hanul vechiului meu prieten, Dănişor.“

Odată hotărît asupra acestui lucru, m-am întors la chinuitoarele mele gînduri.

„Deci nu numai Stîngaciu a văzut cum îmi aţine calea grecoaica. Şi slujitorii de la curtea lui Radu Stan îşi dădeau coate... Rea treabă !... Foarte rea ! Asta înseamnă că va afla şi stăpînul lor, dacă nu cumva vestea i-a şi ajuns la urechi. Dar nu ! Nu şi-a găsit Irò omul ! Voi înăbuşi în faşă întreaga poveste“... Era gîndul care m-a îndemnat să dau pinteni roibului.

Aşezat la răscruce de drumuri mari, hanul lui Dănişor Lungu avea multă căutare. Hangiul ridicase un rînd nou de grajduri, iar cele două ogrăzi forfoteau de care şi călăreţi care intrau ori ieşeau aproape fără zăbavă. De fiecare dată mă opream şi mă minunam de acest furnicar. Se întîlneau aici neguţători din cele patru zări, care grăiau mai toate limbile auzite de mine ; purtau veşminte de catifea roşie, albastră, neagră, de mătase albă, galbenă sau verde. Îmbrăcămintea mea din piele de cerb părea aici săracă şi nelalocul ei.

— De ce nu te îmbraci şi tu mai de doamne-ajută ? mă dojenea, de obicei, Dănişor.

— Nici cu tine nu mi-i ruşine, îi răspundeam, măsurîndu-i burdihanul ascuns sub şorţul din piele de viţel, prins de gît şi încins la mijloc.

Poarta înaltă, din trunchiuri de fag necojite, era păzită de un slujitor înarmat pînă-n dinţi. Acesta mi-a făcut loc

să trec, ridicîndu-şi căciula. Am auzit apoi şi glasul lui Dănişor, răguşit de poruncile date fără încetare. M-am oprit în mijlocul ogrăzii, aşteptînd să descalece mai întîi Stîngaciu, ca să-mi ţină scara. Însă Dănişor s-a dovedit mai iute decît slujitorul meu.

— Ei, Doamne ! m-a întîmpinat el. Pe cine mi-i dat să văd ? Chiar azi m-am gîndit la tine, sporovăia hangiul, ţinîndu-mi scara.

Am coborit din şa mai domol ca de obicei. Mă simţeam obosit din cale afară, cu toate că nu străbătusem cine ştie ce cale în ziua aceea. Lui Dănişor nu i-a scăpat încetineala mea.

— Ehei, oştene ! E vremea să ne cuminţim şi să ne aşezăm la casa noastră, alături de o nevastă tînără, care să ne toarne un cîrd de plozi.

L-am fulgerat cu o privire nu tocmai prietenoasă.

— Despre ce „nevastă tînără" boscorodeşti acolo ?

— Doamne, supărăcios te-ai mai făcut ! a căutat el îndată să mă împace. Ţi-am adus şi eu o urare.

— Tu, hoţule, nu dai nimic pe degeaba... Nici măcar urări !

Dănişor m-a apucat prietenește pe după umeri şi m-a poftit spre încăperile locuite de familia sa. Ori de cîte ori îi păşeam pragul, vechiul meu prieten mă primea în casa cea mare ca pe un oaspete de seamă. Se înserase de-a binelea şi gazda a trebuit să aprindă lumînările din sfeşnice. Pe masa mare, grea, de stejar, se aflau rînduite coşuri cu mere, pere, nuci şi gutui. Mirosul răspîndit de poame era îmbătător.

— Aduc îndată ceva de-ale gurii şi-o oală cu tulburel, m-a îmbiat hangiul cu faţa lui lată, lucitoare, toată numai zîmbet.

— N-ai face rău, am primit bucuros. Ştii doar că la mîncare şi la băutură nu dau înapoi.

Dănişor s-a întors curînd. Şi-n timp ce ne ospătam pe îndelete am început să tăifăsuim. Eu nu mai ieşisem cam de multişor din bîrlogul de la Bărbăteşti, încît nu prea ştiam cum mai stăteau treburile pe la domnie.

— Să ni-l ţină Dumnezeu sănătos pe vodă, a ridicat Dănişor cana cu tulburel. De cîţiva ani nu ne-au călcat ţara nici turcii, nici alte lifte.

— Se cunoaşte !

— Îmi merge bine, mi-a adeverit Dănişor. Dacă-i liniştе în ţară, vin negustători de pretutindeni : din Braşov, din Moldova, iar de cînd s-a împăcat vodă cu turcii sosesc şi din Jos.

— Împăcarea asta din urmă a fost plătită cam scump, i-am amintit.

— Măcar din Jos să avem pace... că din Sus.... mi-a şoptit Dănişor.

— Iar nu se astîmpără neamul Dăneştilor ? l-am privit îngrijorat.

— Stau la pîndă şi aşteaptă clipa prielnică, mi-a răspuns el.

Dănişor se număra printre oamenii care ştiau multe. Şi nu era de mirare, de vreme ce pe la hanul lui treceau solii ştiute ori venite în mare taină. Hangiul avea poate cel mai ascuţit auz din cîte mi-a fost dat să întîlnesc şi cunoştea, ca şi mine. mai multe graiuri (doar ne petrecusem anii tinereţii ca lefegii în felurite oştiri străine). încît minţii sale treze şi isteţe nu-i scăpa nimic. Am început să-l iscodesc din nou.

— Lui Vodă i-e teamă să nu fie lovit dinspre munţi ?

— Altminteri de ce-ar fi pus să se tocmească tabăra ?

— Unde-şi adună oamenii ?

— Se zice că mai jos, la Bălteni.

Aveam o neagră presimţire „Cînd se va sfîrşi oare lupta asta între fraţi ?" mă întrebam. Am sorbit din cană o înghiţitură din tulburelul care începea să înţepe la limbă. Gura mi s-a umplut de mireasma tămîioasei.

— Bun lucru !

— Va fi un vin pe cinste, m-a încredinţat Dănişor. A fost o toamnă lungă, plină de soare.

Am spart şi-o nucă. Dar nu începusem a ronţăi miezul uscat, cînd am auzit pe cerdacul lung al casei nişte paşi grei, ostăşeşti, care se îndreptau grăbiţi spre uşa încăperii noastre. M-am uitat nedumerit la Dănişor. Şi el era uimit.

— Cine-o fi ? l-am întrebat mai mult din privire.

— Nu ştiu, a rostit hangiul, ridicîndu-se îngrijorat.

Mi-am căutat prevăzător garda spadei şi mi-am rotit ochii în jur. După bunul meu obicei mă aşezasem cu faţa

la ușă. În dreapta se afla intrarea în cealaltă încăpere a locuinței lui Dănișor. Ușa de la cerdac a fost izbită în aceeași clipă în lături. În prag — un pîlc de oșteni ai domniei. Mă țințeau cu priviri dușmănoase. Spada mi-a fulgerat din teacă.

— Dă-te prins ! mi-a poruncit căpetenia pîlcului.

— De ce ? s-a așezat Dănișor în calea acestuia.

— Nu te băga, hangiule ! l-a împins căpetenia în lături. E un hiclean.

N-am mai așteptat alte deslușiri. Cu o lovitură de spadă am retezat luminările din cele două sfeșnice, am prăvălit apoi masa spre cei ce voiau să mă prindă și dintr-o săritură am ajuns lîngă ușa din dreapta, strecurîndu-mă în cealaltă încăpere. Dar, în timp ce înțepeneam ușa, îi auzeam pe oștenii de dincolo îmbrîncindu-se unul pe altul, cu sudălmi furioase, prin întuneric.

Copiii lui Dănișor, în număr de cinci, adunați în jurul unei mese scunde, se aflau tocmai la cină. Intrarea mea, atît de neașteptată și de neobișnuită pentru ei, i-a speriat.

— Trebuie să mă ascund undeva, le-am spus.

— Și tata ? au întrebat ei îngrijorați, auzind loviturile oștenilor în ușă.

— N-a pățit nimic. Numai pe mine mă vor.

— De ce ?

— Nu știu... O să aflu mai tîrziu. Dar acum trebuie să mă ascund iute.

— Urcă în pod ! mi-a arătat băiatul cel mare scara rezemată de perete.

Eram gata să-i urmez sfatul, dar m-am răzgîndit.

— Nu-i bine, i-am zis. Acolo au să mă găsească.

— Atunci bagă-te sub masă ! i-a trecut prin minte.

Mi-a venit să zîmbesc. Sub măsuța lor scundă, rotundă, abia încăpea un copil, darmite o namilă de om ca mine. Și-apoi...

— Nu rîde, nene ! m-a dojenit băiatul. Podeaua de sub masă se desface, iar dedesubt este o ascunzătoare foarte bună... Dăm rogojina la o parte și-o punem după aceea la loc.

— Sînteți niște copii minunați ! am rostit bucuros. Oștenilor să le spuneți că m-am suit în pod !

Fericiți că aveau prilejul să facă o ispravă, copiii s-au apucat îndată de treabă. Cît ai bate din palme m-am și ghemuit în ascunzătoare. Odraslele lui Dănișor au pus rogojina la loc și s-au așezat iarăși la cină.

La ușă, ca și la ferestrele oblonite pe dinăuntru, se auzeau strigătele și bufniturile mînioase ale oștenilor.

— Cine mai este înăuntru ? s-a răstit capul pîlcului.

— Numai copiii mei, i-a răspuns Dănișor. Dar nu-i speriați ! Sînt mici și neputincioși.

— Să spună unde s-a ascuns vicleanu, i-a cerut căpetenia.

— Băieți ! a strigat Dănișor copiilor. Unde s-a dus nenea Drăgușin ?

— În pod ! a răspuns băiatul cel mare.

— Luați seama la acoperiș ! le-a poruncit atunci oștenilor săi căpetenia. Iar tu, i-a cerut hangiului, spune-le copiilor să deschidă ușa !

— Băieți ! i-a îndemnat iarăși Dănișor. Dați-ne drumul !

— Numaidecît ! a sărit băiatul cel mare de la masă.

Îl auzeam tropăind către ușă, apoi căznindu-se să desfacă bîrna proptită bine de mine.

— Nu pot, tată ! s-a plîns băiatul. E înțepenită tare de tot.

— Să-i ajute și ceilalți ! a răcnit căpetenia.

— Veniți cu toții la ușă ! și-a strigat Dănișor din nou copiii.

Drăcușorii lui însă mai mult se jucau decît ajutau. Cu chiu, cu vai, după o vreme s-au hotărît să desfacă bîrna. Capul pîlcului, însoțit de alți oșteni, a dat năvală înăuntru. A înconjurat iute cu privirea încăperea apoi a poruncit însoțitorilor săi :

— Repede ! În pod !

Hangiul, ghicind după purtarea copiilor unde eram ascuns, a prins a se liniști.

Și, cînd la gura podului apăru cineva, își înmuie pe neașteptate glasul.

— Așa, copilași ! Nu vă temeți ! Nenea nu vă face nimic ! L-a trimis tata cu treabă în pod.

— Ce tot boscorodești acolo ? s-a răstit capul pîlcului în timp ce cobora scara.

— Mi-ați speriat copiii, i-a răspuns hangiul îngrijorat.

Pe trepte mai cobora un oștean. L-am auzit slobozind un oftat.

— Ne-a scăpat !

— Dacă s-a urcat pe acoperiș nu mai puneți mîna pe el, i-a prevenit hangiul. Sare de pe o clădire pe alta pînă la grajdul din fund... Păziți mai degrabă să nu ajungă în mirișteа de mei... De acolo n-are decît o fugă bună pînă în cîmp... Iar pe întunericul ăsta, nici Maica Precista nu-l mai dibuiește printre tufe și copaci.

— Mai oprește-ți melița ! s-a răstit capul pîlcului la hangiu, iscodind mereu ungherele încăperii. Niculae ! și-a chemat apoi însoțitorul. Rămîi de pază aici. Dacă se ivește cumva hicleanul ne strigi. Și înainte de-a păși spre ieșire i-a spus hangiului : Cu dumneata mă socotesc altă dată.

Cum se îndepărtă căpetenia Dănișor a început să dovedească iarăși rîvnă mare în îngrijirea copiilor :

— Ce să vă mai dea tata ? Nuci ? Mere ? Must ?

— Must ! au strigat copiii într-un glas.

— Vă aduce tata îndată... Și mata, oșteanule, nu poftești nimic ? Ți-o fi ajuns cît ai alergat astăzi.

— S-o ia dracul de slujbă ! a răbufnit oșteanul. De la amiază tot într-o goană o ținem.

— Dar ce s-a întîmplat ?

— Spătarul Neagoe a fugit cu vistieria țării.

— Doamne apără și păzește ! și-a plesnit Dănișor palmele de uimire. Da' cum se poate una ca asta ? Și cînd s-a făptuit asemenea poznă ?

— Az' noapte se crede. Dar vistiernicul a descoperit furtul abia pe la amiază.

— Ia poftește, rogu-te ! Poftește alături, ca să-ți răcorești gîtlejul cu o cană de vin nou. Am o tămîioasă grozavă... N-ai băut de mult așa ceva... Poate niciodată... E vin făcut de mine... Poftește !

Oșteanul mai stătea încă în cumpănă.

— Zici că vicleanul nu mai e pe aici ?

— Pun gîtul ! l-a încredințat Dănișor. Ăsta-i vulpoi bătrîn... Cînd simte primejdia fuge de mănîncă pămîntul.

Oșteanul l-a urmat pe Dănișor în casa cea mare, iar copiii au rămas pe loc, neștiind ce să facă. Prin ușa deschisă l-am auzit însă pe Dănișor poruncindu-le :

— Să nu vă mișcați de acolo că vă mănînc gaia ! V-ajunge cît v-ați zbenguit toată ziua.

Copiii au înțeles și nu s-au clintit de la masă. Abia după vreo jumătate de ceas hangiul s-a înapoiat în încăpere. A dat măsuța și rogojina la o parte, ajutîndu-mă să ies din ascunzătoarea în care stătusem ghemuit ca într-o raclă.

— Au plecat ? m-am grăbit să-l întreb.

— Te caută prin jurul hanului, m-a înștiințat el.

— Și oșteanul rămas de pază ?

— E alături.

M-am uitat nedumerit spre cealaltă odaie.

— L-ai „cumpărat" ?

— Într-un fel, mi-a zîmbit Dănișor cu subînțeles.

Nu prea ghiceam tîlcul vorbelor lui, dar m-am încumetat să pășesc dincolo. Oșteanul dormea adînc, cu capul pe masă.

— Era însetat, nu glumă, i-am spus zîmbind lui Dănișor.

— Hai, nu mai sta la taclale, m-a zorit el. Șterge-o repede pînă nu se întorc ceilalți.

— Unde ? l-am întrebat descumpănit.

A ridicat și Dănișor din umeri. Dar cînd a văzut cu cîtă jinduire cercetam îmbrăcămintea oșteanului a și făcut semn spre patul înalt, cu zestrea clădită pînă aproape de tavan.

— Să-l dezbrăcăm repede și să-l culcăm aici.

În timp ce îmbrăcam noile straie l-am întrebat pe hangiu :

— Înainte de a-i da „leacul somnului" nu l-ai tras de limbă ? De ce sînt căutat cu atîta osîrdie ?

— Toți prietenii spătarului Neagoe sînt închiși în beciurile domnești, m-a lămurit el. Lui vodă îi e teamă de o răzmeriță.

— L-au prins oare și pe Radu Stan ?

— Chiar în iatacul jupîniței Neacșa !

— Nefericitul ! am oftat din adîncul inimii, în vreme ce-mi trăgeam cizmele oșteanului. Și doar i-am pus în

vederc că femeia asta are să-l ducă la pierzanie... Spătarul a lăsat-o de rea, iar el a luat-o de bună. M-am uitat apoi la osteanul care dormea între perne, fericit ca un mire : Cu ăsta ce faci cînd se trezeşte ?

— Pînă mîine la amiază nu mai deschide ochii, m-a încredinţat Dănişor. Iar cînd s-o trezi am să-l despăgubesc pentru tot ce-a pierdut, dăruindu-i şi ceva pe deasupra.

— Eşti băiat deştept, l-am lăudat.

Am dat să scot punga cu galbeni, însă Dănişor m-a oprit :

— Păstrează-ţi gologanii... Au să-ţi trebuiască... Ne socotim altă dată... Dar nu mai sta în lumină... Parcă vine cineva...

Se auzeau, într-adevăr, nişte paşi grei pe cerdac. Am strîns mîna lui Dănişor şi-am ieşit în întuneric.

— Hei ! Neculai ! l-am auzit strigînd pe capul pîlcului.

— Poruncă ! m-am prefăcut răguşit ca să nu fiu recunoscut.

— L-ai zărit cumva ?

— Nici pomeneală.

— La cai ! a glăsuit acesta cu necaz.

Am pornit după el, tropăind de-a lungul cerdacului. Ceilalţi oşteni aşteptau o nouă poruncă. Căpetenia a încălecat. Am sărit şi eu pe bidiviul lui Neculai. Calul îşi muşca nărăvaş zăbala.

— Înapoi, în cetate ! a strigat căpetenia.

CAPITOLUL 2

■

UN LAŢ PENTRU MARELE VORNIC

La ieşirea din ograda largă a hanului am rămas încremenit. Statura paznicului, în măsura în care o puteai desluşi pe întuneric, semăna cu a slujitorului meu.

„Dacă-i el cu adevărat, mi-am zis, apoi Stîngaciu a făcut o treabă bună. Înseamnă că a pus caii la adăpost și-a aflat totodată de pacostea căzută pe capul meu... Are el Dănișor grijă cum să-l îndrume mîine dimineață ca să-mi vină în ajutor."

Bucuros că slujitorul meu se găsea în afara primejdiei am pornit în galop pe drumul Tîrgoviștei, hotărît să pătrund chiar în noaptea aceea în cetate. Îmi era teamă de viața lui Radu Stan. Prins în iatacul jupîniței Neacșa, soarta lui atîrna de un fir de păr.

„Cu orice chip trebuie să ajung la Vlad Dracul, îmi spuneam, strîngînd frîul cu îndîrjire. Voi pune capul chezășie că nici unul dintre noi doi n-avem vreun amestec în furtul vistieriei făptuit de spătarul Neagoe." Și apoi nici nu mă aflasem în vremea asta la Tîrgoviște. Și de aveam vreo vină mai trăgeam fără grijă, în văzul tuturor, la hanul lui Dănișor ? Iar în privința lui Radu Stan ? „Aici e aici !" mă gîndeam cu un început de teamă. Ce știam eu despre isprăvile din ultima vreme ale „copilului meu de suflet" ? Că trăia cu fosta ibovnică a lui Neagoe era lucru cunoscut de toată lumea. Dar de la asta și pînă la alte fapte... „Cu neputință ! mă îndîrjeam împotriva unui asemenea gînd. Radu Stan nu-i decît victima acestor nefericite împrejurări."

La poarta cetății străjile au lăsat ceata noastră să treacă fără nici o opreliște. Iar acolo ne-am îndreptat spre vornicie.

„Trebuie să mă răzlețesc cît mai repede", îmi spuneam.

Și fără a mai sta pe gînduri am trecut frîul peste capul calului, m-am lungit apoi pe gîtul acestuia, și-am tras de dîrlog. Prins de-un picior în laț, animalul s-a poticnit. M-am lăsat atunci cu toată greutatea în față. Bietul cal a îngenunchiat, azvîrlindu-mă, și pe mine la pămînt.

— Ce faci, neghiobule ? mi-a strigat careva.

Dar m-au lăsat în urmă grăbiți să ajungă la vornicie. Asta și doream. Calul s-a ridicat, tremurînd din tot corpul. Se speriase rău. L-am luat de dîrlogi și-am cotit pe-o uliță dosnică. Sărmanul animal șchiopăta.

În cetate mișunau peste tot oșteni înarmați pînă-n dinți. Vodă rînduise o pază strașnică. Toți locuitorii, chiar și marii dregători, se zăvorîseră în încăperile lor. Porunca era

limpede. Nimeni, în afară de oamenii vorniciei, nu avea voie să umble pe uliți. Și cînd se încrucișau oștenii își cereau vorba de trecere. Noroc că o auzisem rostită cu glas tare de capul pîlcului la intrarea în cetate. O foloseam ori de cîte ori eram oprit. Iar calul meu beteag, purtat de dîrlogi, mă ajuta să nu dau de bănuit.

În dreptul odăilor jupîniței Neacșa am încetinit pașii. Fosta locuință a lui Bordea era păzită cu strășnicie.

„Trebuie să pătrund neapărat la jupîniță", îmi spuneam.

Ca să îndrept privirile străjilor în altă parte, am slobozit calul de frîu și l-am îndemnat să meargă singur prin fața odăilor. Bietul animal m-a ascultat și-a pornit șchiopătînd. Prima strajă s-a minunat cu glas tare de asemenea arătare ivită în puterea nopții.

— Ce-i, bre ? a întrebat altă strajă.

— Un cal slobod, înșeuat, care vine încoace șchiopătînd.

— Lasă-l în plata cerului !

— O fi avînd și el un stăpîn ! a stăruit primul oștean.

— Să fie sănătos, a grăit al doilea străjer cu nepăsare.

Și-n timp ce paznicii se ciorovăiau în jurul calului fără stăpîn, m-am strecurat printr-o intrare tainică, de care aflasem în urmă cu aproape doi ani. Neacșa mă ajutase atunci să ajung pe această cale în încăperea bărbatului ei, Bordea, nepotul vornicului Manea. Ușa s-a lăsat lesne răsucită, semn că Neacșa o folosea mereu. Cînd m-a zărit prin crăpătura mare făcută în perete, stăpîna casei a amuțit de spaimă. A dat apoi să țipe. Dar n-a mai apucat. I-am astupat gura și-am rugat-o din tot sufletul să stea cuminte, că nu aveam de gînd să-i pricinuiesc nici un rău. Ea m-a cunoscut și mi-a dat să înțeleg că va fi supusă. Am lăsat-o slobodă și mi-am scos coiful, ca să-mi vadă mai bine chipul. Neacșa a început să-și revină din spaimă și să răsufle în voie.

— Ce cauți aici ? m-a certat jupînița, repezindu-se în același timp la ușa care dădea în cealaltă încăpere, pentru a se încredința că nu eram auziți. Nu ești în toate mințile, a reînceput ea dojana. Fugi cît poți de repede din cetate. Ești urmărit ! Dacă te prind oamenii domniei, ajungi pe mîna gîdelui ori te spintecă vodă cu mîna lui.

— Pentru ce ? mi-am arătat nedumerirea.

— Spătarul Neagoe ne-a adus pe toți la pierzanie, a început jupînița să se văicărească.

Era deci adevărat. Neagoe golise vistieria și fugise cu averea domnească din cetate.

— De ce ? am întrebat. De ce-a făptuit asemenea nemernicie ?

— L-au momit Dănești... Așa se crede... Numai la ei, la Brașov, a putut să fugă.

— Era supărat pe domn ?

— În ultima vreme spătarul cîrtea mereu împotriva înțelegerii la care ajunsese vodă cu turcii... Era cu osebire necăjit pentru faptul că domnul a înapoiat turcilor pe sărmanii aceia de bulgari scăpați anul trecut din robie.

Am luat apărarea lui Vlad Dracul.

— Dacă nu-i înapoia pe bulgari, turcii veneau cu război peste țară... Iar norodu-i sătul pînă peste cap de urgie.

Nu mă dumiream însă ce căuta Neagoe la Dănești. Din cîte știam spătarul nu-i avusese niciodată la inimă.

— În treaba asta e amestecat altcineva mai mare și mai puternic, mi-am mărturisit îndoiala.

— Mi-i teamă că zilele lui Vlad Dracul sînt numărate, și-a dezvăluit Neacșa teama. Ce ne facem ? îmi căuta ea mereu privirea. Pe mine ar putea să mă surghiunească la vreo mănăstire, însă voi...

— Trebuie să ajungem neapărat în fața domnului, i-am zis. Numai așa avem scăpare.

— Și ce să-i spunem ?

— Că n-am știut nimic din tot ce-a pus spătarul la cale.

— N-are să creadă... E turbat de furie.

— Îi făgăduiesc să pornesc cu Radu Stan după spătar ! strigam bătînd înciudat cu pumnul peste genunchi.

Neacșa mă privea cu milă.

— Vodă are să-ți rîdă în nas, m-a potolit ea. Nu mai are încredere în nimeni... Și-apoi făgăduiala dumitale e copilărească. Știi bine că n-ai s-o poți îndeplini !

Era atîta adevăr în spusele acestei femei, încît mi-am aplecat grumazul ca un animal dus la tăiere. Dar nu înțelegeam să mă las înfrînt fără luptă.

— Am să-i spun lui vodă că întotdeauna mi-am ținut făgăduielile... Și mai ales atunci cînd i l-am adus legat fedeleș pe hicleanul de Bordea.

— În alte împrejurări l-ai prins pe răposatul meu bărbat, mi-a amintit Neacșa, și alta era puterea de atunci a vornicului.

Jupîniţa avea deplină dreptate. Manea căpătase la Curte o putere mai mare ca niciodată. Ajungea să rostească un nume și cel care-l purta se și pomenea înhățat de oamenii vorniciei.

M-am uitat totuși posac la Neacșa.

— Mare păcat ți-ai făcut, jupîniță !

— Ce vrei să zici ? m-a privit ea mirată.

— Dacă nu-l țineai pe Radu Stan în preajma domnieitale, acum nu zăcea în beciurile domnești.

— Mai întîi nu l-am chemat eu, ci a venit nepoftit, mi-a răspuns Neacșa jignită. Apoi n-a fost niciodată singur la mine, ci împreună cu coconul și cu alți tineri de seama lor.

— Unde se află acum coconul ?

— Vodă l-a trimis în mare grabă la Bălteni, în tabără.

Pe cocon trebuia deci să-l scot din socotelile mele, iar calea spre Vlad Dracul îmi era închisă de Manea. Încît singurul de care mă mai puteam folosi era chiar dumnealui, marele vornic. Dar cum se putea pune mîna pe el ? Cine era oare în stare să-l aducă într-un loc ferit ca să stau cu el de vorbă, nestingherit de nimeni ?

— La ce te gîndești ? m-a iscodit atunci Neacșa.

— Ai putea ajunge la vornic ? am întrebat-o fără ocol.

— Pentru ce ?

— Ca să-i făgăduiești un lucru pentru care ar făptui orice.

— Anume ?

— Să intre în stăpînirea vistieriei domnești luată de spătarul Neagoe.

Neacșa a izbucnit în rîs.

— Îl crezi chiar atît de prost ?

— Vorbesc cu temei, jupîniță, am stăruit cu glasul apăsat. Spătarul n-a dus averea asta peste munți.

— Și ce l-a putut împiedica s-o facă ? m-a privit ea neîncrezătoare.

— Banii ar fi încăput în mîinile pîrgarilor de la Bran ori ale judelui Braşovului.

Neacşa mi-a ghicit iute gîndul.

— Vrei să mă duc la vornic şi să-i spun că ştii unde se află vistieria furată ?

— Întocmai, jupîniţă !

— Şi dacă înghite momeala ?

— Pofteşte-l aici, în încăperea unde l-am scărmănat altădată şi pe Bordea.

— Treci dincolo ca să mă îmbrac, mi-a cerut jupîniţa fără a mai pierde vremea.

Abia atunci am văzut că se afla într-o cămaşă subţire, de mătase, peste care azvîrlise în grabă un şal.

■

Aşteptam în fosta odaie de lucru a lui Bordea sosirea lui Manea, încredinţat că Neacşa se va da peste cap pentru a-l ademeni pe marele vornic. Mă pitisem într-o adîncitură a zidului, ascunsă de un dulap care se răsucea pe o inimă de fier. După socoteala mea se scursese cam un ceas şi jumătate de la plecarea jupîniţei cînd am auzit scîrţiind uşa de la intrare, apoi nişte paşi uşori, de femeie, urmaţi de un mers greu, ostăşesc.

— Te înştiinţez, nepoată, glăsuia vornicul pătrunzînd înăuntru, să nu încerci a mă atrage în vreo capcană, pentru că n-ai să izbuteşti. Am pus să fie păzite cu străşnicie toate ieşirile... Nici o muscă nu scapă din casa asta fără porunca mea.

— Am văzut, a rîs Neacşa şăgalnic.

— Omul tău e aici ? s-a arătat vornicul zorit. Nu-l văd... E la tine în iatac ?

— Nu ! Dar nu te osteni să-l cauţi, că tot nu-l găseşti !

— Copilă ! a înştiinţat-o iarăşi dregătorul. Să nu-ţi pui boii în jug cu mine.. Sînt om bătrîn şi nu prea ştiu de şagă... Dacă încerci să-ţi baţi joc de părul meu cărunt, te bag între zidurile mănăstirii pentru toată viaţa... Cine-i omul acesta ?

Neacşa s-a sprijinit cu un şold de masa de lucru a fostului ei bărbat şi a apucat pana de scris, pe care i-a arătat-o dregătorului.

— Vreau să am mai întîi o chezăşie.

— Ce fel ? a măsurat-o acesta cu priviri bănuitoare.

— Să ştie şi el că va pleca slobod din cetate.

— E urmărit de oamenii mei ?

— Pas cu pas.

— Nu-i cumva chiar spătarul ?

— Nu ! a izbucnit Neacşa în rîsul ei uşor gîlgîit. Neagoe o fi petrecînd la vremea asta cu prietenii săi din Braşov.

— Atunci cine e ?

— Întîi chezăşia !

— Făgăduiesc, s-a învoit vornicul.

— Făgăduială scrisă, a stăruit jupîniţa.

— Am zis ! s-a burzuluit dregătorul.

— Acum ! i-a arătat jupîniţa pana şi hîrtia de scris de pe masă.

— Dar nu-i drept, s-a împotrivit vornicul. Dacă îţi dau înscrisul şi aflu apoi că m-ai minţit ?

— Mă închizi la mănăstire pe toată viaţa... Parcă aşa ne-am înţeles...

Vornicul a icnit de ciudă, dar s-a aşezat la masă.

— Scrie aşa, i-a cerut Neacşa, împingîndu-i hîrtia în faţă. „Din porunca şi voinţa Domnului, purtătorul acestui pitac are îngăduinţa să plece din cetate slobod, nevătămat de nimeni şi la orice ceas al zilei sau al nopţii."

Auzeam scîrţîitul penei pe hîrtie. Şi-n sinea mea îmi ziceam că Radu Stan nu făcuse o alegere prea rea pripăşindu-se în iatacul acestei femei isteţe.

— Gata ! a rostit dregătorul.

— Şi pecetea ! i-a amintit Neacşa.

Vornicul a luat bucata de ceară din mîna jupiniţei, a încălzit-o la lumînare şi a îndesat-o pe hîrtie.

— Nu pecetea din deget, ci aia domnească, de la brîu, i-a cerut din nou Neacşa.

— Amarnică nepoată mi-a dat Dumnezeu ! a oftat dregătorul, supunîndu-se. Dar să ştii că pitacul îl ţin la mine pînă ce mă-nţeleg cu voi.

— De bună seamă, a primit Neacşa.

— Hai, cheamă-ţi îndată omul !... N-am vreme de pierdut !

Noaçsa s-a dus mai întîi la cele două uşi, pe care le-a zăvorît bine în timp ce Manea căuta nedumerit cu privirea în jur.

— Zici că se află aici ?

— Eu nu mă joc cu vorbele.

— Spune-i să iasă odată !

— Iată-mă, mărite vornice ! am răsărit pe neaşteptate în spatele dregătorului.

Manea s-a răsucit ca o sfîrlează.

— Dumneata ? a izbutit în cele din urmă să bolborosească.

— Ştiu că nu astfel voiai să mă întîlneşti, ci între zidurile beciurilor domneşti, l-am înfruntat.

— Nu-i vremea trecută nici acum, m-a înştiinţat dregătorul, recăpătîndu-şi graiul.

Dacă voiam să cîştig trebuia să nu-i dezvălui nici un pic de slăbiciune. De aceea am şi scurtat vorba.

— Ţi-a spus jupîniţa cum stă treaba ?

— Mi-o fi zis, dar mare lucru n-am priceput.

— În scurt, ce poftiţi de la mine ?

— Să-l slobozeşti pe Radu Stan din beciurile domneşti, i-am cerut fără ocol.

Dregătorul s-a uitat pieziş la nepoată-sa.

— Acestei jupîniţe îi cam sfîriie călcîiele după el !

— Oameni sîntem, am încercat o împăcare. Trebuie s-o înţelegi şi pe ea... N-are bărbat.

— A avut ! mi-a amintit Manea.

— Bărbatul luat cu cununie nu-i totdeauna şi cel de inimă, am adăugat.

— Dacă le-am avea toate numai după pofta inimii ! a glăsuit dregătorul mai mult pentru sine. Mai trăieşti şi cum se cere, nu numai cum doreşti... Parcă eu n-aş vrea, de pildă, să fiu domn în ţara asta ? !

I-am aruncat îndată laţul.

— Şi de ce n-ai fi ?

— Vorbeşti în dodii ! s-a ferit însă vornicul.

— Cu averea pe care o ai, am stăruit, şi cu ce-o mai da Domnul...

— Care Domn ? mi-a rîs Manea în nas. Vlad Dracul ?

— De ce n-ar fi Domnul ceresc ?

Trezit ca dintr-o dulce visare, vornicul s-a răstit la mine :

— Mă mai porți mult cu vorba ?

Era momentul să-i întind ademenitoarea nadă.

— Știu unde a ascuns spătarul Neagoe vistieria furată.

— Nu-l mai numi spătar, mi-a cerut Manea cu asprime. Nu s-a dovedit vrednic de asemenea cinste.

— Iertare !

— Așa ! s-a arătat apoi mulțumit de răspunsul meu. Și ce ziceai de Neagoe ?

— Cunosc locul unde a ascuns vistieria furată.

Vornicul a pufnit în ris.

— Și eu îl cunosc.

I-am zîmbit cu îngăduință.

— Te înșeli, boierule... N-a luat-o cu el la Brașov... A lăsat-o în țară.

Fire nestăpînită, Manea a sărit ca ars.

— Ascultă, Drăgușin sin Ursu !... Pe care dintre noi îl socotești prost ? Pe mine, pe Neagoe ori pe amîndoi deopotrivă ?

— Dacă te credeam prost, — iartă vorba, dar domnia ta ai folosit-o — nu te chemam la ceasul acesta de noapte și-n această casă, pentru a ajunge la învoială, i-am grăit senin.

Ne priveam unul pe altul pe sub sprîncene. Cu urechile ascuțite, ochii mici, pieziși, veșnic căutători, fața mică, îngustă, uscată, cu o gură tăiată pînă aproape de urechi, cu niște dinți lungi, îngălbeniți, tociți de trecerea anilor, vornicul avea ceva de sălbăticiune șireată. Nu era deloc trupeș, însă se arăta vînjos și osos. Îl bănuiam iute în bătălie și îndemînatic în mînuirea armelor. Pe scurt, nu era bine să ți-l faci dușman. Dar n-aveam încotro. Pentru că el a trimis oameni la han ca să mă prindă și tot el purta simbetele lui Radu Stan.

— De ce ți-aș da totuși crezare ? a rupt Manea tăcerea.

— Pentru că m-am lăsat de bună voie în mîinile domniei tale, i-am zis. Ajunge să faci o singură strigare, pentru ca întreaga ceată de oșteni să năvălească asupra mea.

Vornicul mă privea socotindu-se pe deplin stăpîn.

— Spuneai deci că Neagoe a ascuns galbenii undeva pe aici, prin cetate ?

— Păcatele mele ! am sărit eu. N-am pomenit niciodată despre așa ceva. Dimpotrivă ! Hicleanul a plecat cu ei din cetate.

— Și-ncotro s-a îndreptat ?

Era întrebarea de care atîrna libertatea mea și mai ales a lui Radu Stan. Vornicul aflase fără îndoială pe ce cale apucase spătarul. Și, dacă nu ghiceam, eram pierdut. Am izbucnit mai întîi în rîs.

— Mă pui la încercare, boierule... Știi bine că s-a îndreptat spre Vama Dîmboviței, ca să ajungă mai repede la prietenii săi de la Bran.

Manea s-a foit nemulțumit în jilț. „Am scăpat" ! mi-am zis bucuros. Puteam să mă uit în ochii lui cu aceeași semeție cu care mă privea și el.

— Ai cunoștință dacă Neagoe a ajuns ori nu peste munți ? a stăruit dregătorul mereu la pîndă.

— Asta n-am avut cum să aflu, dar din cîte îl cunosc aș pune mîna în foc că la acest ceas se află la adăpostul unor ziduri groase și ridică o cupă de vin în cinstea izbînzii sale. M-am grăbit apoi să adaug : Uită însă că izbînda sa nu-i deplină...

Îndoiala mai dădea încă tîrcoale dregătorului.

— Și de ce n-ar fi luat vistieria cu el peste hotar ?

— Banu-i ochiul dracului, boierule, i-am amintit. Cu o pungă-două mai pleci la drum. Dar nu cu o asemenea avere. Așa ceva ademenește și un sfînt !

— Te ții tare, i-a scăpat lui Manea fără să vrea. Dar e în zadar. Pentru că tot nu știi unde a dosit Neagoe vistieria.

— Nu înțeleg de ce-ai mai venit aici ? M-am prefăcut supărat.

— Ca să văd pînă unde o duce mintea pe jupînița asta, a arătat Manea spre nepoată-sa, iar acum și pe domnia ta.

— Altceva ?

Vornicul juca între degete pana cu care scrisese mai înainte pitacul de liberă trecere pentru mine.

— Mai am o întrebare, m-a cercetat din nou bănuitor. De ce nu te-ai dus la vodă să-i spui ce știi de vistieria furată ?

— Întîi de toate n-aș fi putut ajunge la el. i-am răspuns fără să mă tulbur.

— Cine te-ar fi împiedicat ?

— Domnia ta.

— Și dacă te-aș fi lăsat ?

— Vodă tot nu m-ar fi ascultat... E mai iute la mînie și mai puțin înțelept decît domnia ta... M-ar fi băgat și pe mine la beci alături de Radu Stan.

— Am să mă duc atunci să-i spun eu, s-a prefăcut dregătorul a se ridica.

— Ai făptui o mare greșeală, l-am oprit.

— De ce ?

— Zilele lui vodă sînt oricum numărate. Iar domniei tale nu i-ar prii deloc un om de-al Dănești lor în scaunul de la Tîrgoviște.

Știa și el acest lucru. Un alt domn nu i-ar fi iertat vornicului nici legăturile avute cu turcii, nici faptul că fusese mare dregător sub Vlad Dracul.

— Altă cale nu-i, am stăruit pe lîngă Manea. Mergem și luăm galbenii din ascunzătoare, iar după aceea fugim peste Dunăre.

Dregătorul s-a arătat surprins.

— Să înțeleg că m-ai urma în pribegie ?

— Nici eu n-am de ales, am mărturisit fără ocol.

— Dar peste Dunăre ai dușmani aprigi și puternici, mi-a amintit vornicul.

— Cită vreme voi sta sub aripa domniei tale n-are de ce să-mi fie teamă, l-am privit cu încredere.

Spusele mele erau atît de ademenitoare, încît marele dregător își netezea barba de plăcere. „Ajută-l, Doamne, mă rugam în gînd, să nu iasă din amețeala care l-a cuprins." Neacșa ridica de bună seamă și ea rugi către cer, pentru că tare-i mai sclipeau ochii mari și negri.

— Cînd gîndești să pornim ? a întrebat vornicul pe neașteptate.

— Pînă în ziuă ar fi potrivit să ieșim din cetate, l-am sfătuit.

Manea s-a ridicat mai hotărît ca oricînd din jilț. „E al nostru !" îmi ziceam bucuros. Dar mă înșelam. Șiretul boier s-a uitat crunt la mine.

— Mai vreau o dovadă !

— Porunceşte ! l-am îndemnat fără teamă.

— Să-mi înfăţişezi omul care a văzut unde a ascuns Neagoe vistieria.

Mă aşteptam demult să-mi pună această întrebare. De aceea am răspuns liniştit :

— Nu se află aici, dar ai să-l cunoşti la vremea cuvenită. E dealtfel singurul om în viaţă care a văzut taina lui Neagoe. Pentru că slujitorilor care l-au ajutat să ducă burdufurile cu galbeni spătarul le-a închis gura pe veci.

— Bine le mai ticluieşti ! mă iscodea vornicul fără încetare.

— N-ai ce pierde, boierule, i-am alungat din nou bănuielile. Ai să faci cel mult un drum pînă acolo. Şi de nu s-o adeveri ce ţi-am spus mă las tăiat fără să crîcnesc chiar de mîna domniei tale.

Manea s-a răsucit atunci către Neacşa.

— Da' cu jupîniţa asta ce facem ?

— O luăm cu noi. Ştie prea multe ca s-o lăsăm aici, în preajma lui vodă.

Neacşa m-a fulgerat cu o privire scurtă, mirată, dar nu s-a împotrivit. Avea încredere în tot ce gîndeam şi săvîrşeam.

— Rămîneţi aici ! s-a hotărît Manea în cele din urmă. Mă duc să rînduiesc totul. Cînd sfîrşesc vin să vă iau.

— Nu uita învoiala ! i-am ţinut calea.

— Am să-l aduc pe Radu Stan, ştiu, mi-a răspuns el zorit.

— Numai cu el alături pornesc la drum, i-am amintit.

Manea a trecut pragul clătinînd din cap.

Cum am rămas singuri, Neacşa m-a prins de mîini, bucuroasă ca un copil.

— Te pomeneşti că izbutim ? !

— Nădăjduiesc !... Dar vorbeşte în şoaptă !

— Cum facem ?

— În mîinile domniei tale e scăparea sau pierzania noastră, jupîniţă, i-am grăit. De aceea rogu-te să nu te zgîrceşti la nimic !

— Adică ? !

— Să iei cu domnia ta inele, cercei şi alte podoabe scumpe împreună cu toţi galbenii pe care-i ai în casă.

— Pentru ce ?

— Pe drum va trebui să cumperi oameni puși de vornic să te păzească.

— Nu m-au făcut pe mine niște podoabe, s-a arătat jupîniţa dornică să dăruiască totul pentru izbînda noastră.

CAPITOLUL 3

■

CALEA CEA MAI SCURTĂ NU-I CEA MAI BUNĂ

Manea l-a adus pe Radu Stan pe la întîiul cîntat al cocoșilor. La intrare se afla un rădvan în care urmau să călătorească jupîniţa Neacșa, ibovnicul ei scos proaspăt din beciul domnesc și vornicul. Iar eu, pentru că tot eram îmbrăcat și înarmat ca un oștean de pază, am fost rînduit să stau lîngă surugiu.

— Haideţi ! s-a arătat dregătorul zorit.

Surugiul a îndemnat caii la drum. Roţile mari ale rădvanului au început să uruie pe uliţele pietruite ale cetăţii. În faţa rădvanului mergea un pîlc de călăreţi, iar în urmă altul. Eram bine păziţi.

La poarta cetăţii se știa de trecerea noastră, încît n-am întîmpinat nici o opreliște. Iar după ce-am ieșit în șleau, am pornit în goana cailor spre hanul lui Dănișor Lungul. Înainte de plecare mă înţelesesem cu Manea să trecem pe acolo ca să-mi iau slujitorul.

Se crăpa de ziuă. Cîmpul, învăluit într-o ceaţă de toamnă, nu prea deasă, dar pătrunzătoare, era neprimitor. Am ajuns curînd în crîngul care îmbrăca malurile Ialomiţei și am trecut apa prin vad. Surugiul își îndemna mereu caii să urce spre han. Mă întrebam dacă-l voi găsi pe Stîngaciu treaz ori cufundat în adîncul lui somn. Nădăjduiam că slujitorul meu mă aștepta acolo.

O mogîldeață îndesată, care călărea în fața mea. îmi atrăgea luarea-aminte. Se ținea pe cal atît de neîndemînatic, încît mă temeam să nu se prăvălească dintr-o clipă într-alta. Dar, ca prin minune, călărețul rămînea în șa. „Numai Bursuc e în stare de asemenea minunăție", îmi ziceam. Călărețul a rămas de pîlc și cînd rădvanul l-a ajuns din urmă l-am recunoscut, într-adevăr, pe slujitorul lui Radu Stan. „Va să zică și el e cu noi", mi-am zis bucuros. Am luat biciul din mîna surugiului și-am șfichiuit calul lui Bursuc. Animalul s-a smucit într-o parte.

— Ce faci, bă ? mi-a strigat slujitorul lui Radu Stan, apucîndu-se speriat de coama calului. Ce naiba te-a apucat ?

— Mînă, că te lovește roata rădvanului, i-am spus vesel.

Bursuc a mai întors o dată privirea spre mine. I se păruse un glas cunoscut și se întreba al cui putea fi. Dar n-a așteptat să-l mai ajung din urmă. Dădea pinteni calului cu multă rîvnă.

În vîrful dealului mi-am întors capul, din obișnuință, spre cetate. Vălătuci de ceață se încolăceau și se desfăceau, lăsînd cîte un ochi mai limpede. Deodată am zărit niște oșteni ieșind în goana cailor din cetate. „Vin după noi, mi-am zis. O fi aflat vodă ceva ?" M-am prins îndată de acoperișul rădvanului și m-am lăsat înăuntru.

— Ce e ? m-a întrebat Manea nemulțumit de ivirea mea.

— Sîntem urmăriți ! am rostit cu sufletul la gură.

— De cine ?

— Oșteni domnești... Au pornit după noi... I-am zărit chiar cînd ieșeau pe poarta cetății.

— Și de ce-ar veni neapărat după noi ? m-a privit dregătorul cu îndoială.

— De florile mărului nu mînă vodă oștenii în zorii zilei, am rostit, uitîndu-mă îngrijorat înapoi.

Manea s-a întunecat la chip.

— O fi aflat ceva ?

— M-o fi văzut vreo iscoadă ieșind din încăperile jupîniței, am zis.

— N-avea cum să te recunoască pe întuneric !

— Poate o fi numărat cineva cîți au intrat și cîți au ieșit de acolo, am stăruit.

În ochii lui Manea s-a ivit o sclipire de mînie.

— Ce facem ? m-a întrebat el.

— Mă răzlețesc pînă sosesc oamenii domniei, apoi vă ajung din urmă !

Vornicului nu i-a plăcut propunerea mea și de aceea a cerut tuturor să se oprească pentru a se putea încredința singur că eram cu adevărat urmăriți.

Tropotul călăreților domnești se deslușea însă tot mai bine.

— Vin cu adevărat, a rostit dregătorul, măsurîndu-mă cu o privire posomorîtă.

— Nu-ți fie teamă, l-am liniștit. Ți-l las pe Radu Stan chezășie. Trec doar pe la han ca să-mi iau slujitorul și vin într-un suflet după domnia ta.

— Du-te ! a încuviințat Manea în silă, poruncind totodată unui oștean să-mi ia locul lîngă surugiu.

Hanul începea să dea semne de trezire. Încă de departe se auzea glasul lui Dănișor, care-și scula slujitorii din somnul greu al zorilor.

— Oh, bată-te să te bată norocul ! a izbucnit hangiul vesel cînd m-a văzut. Ești teafăr ?

— Unde-i Stîngaciu ? m-am arătat zorit nevoie mare.

— O fi dormind în vreo iesle... Te-a așteptat toată noaptea cu caii pregătiți.

— Și oșteanul de aseară ? am arătat spre încăperile din fundul ogrăzii.

— Sforăie de se cutremură pămîntul... Ți-am spus doar că pînă azi la amiază nu deschide ochii. Dar mai ești urmărit ?

— Deocamdată am scăpat.

— Hai în casă !

— N-am vreme, i-am răspuns. Pune un slujitor să-l caute pe Stîngaciu... Pînă-mi schimb îmbrăcămintea și armele să fie afară cu caii înșeuați.

— Bine că s-a sfîrșit așa ! a grăit Dănișor mulțumit.

Rădvanul a fost ajuns între timp de oamenii domnici, care, după ce au cercetat chipurile tuturor celor opriți în drum, s-au reîntors în cetate.

Cînd m-a văzut ieșindu-i înainte însoțit de Stîngaciu, vornicul a ridicat sprîncenele a mirare.

— Àsta-i slujitorul de care vorbeai ? !

— Altul nici n-am, i-am răspuns.

— Pocit mai e, a rîs Manea, cercetîndu-l pe Stîngaciu cu luare-aminte.

— Ți-aș dori să ai parte numai de asemenea slujitori ! E mut ca un pește, credincios ca un cîine, voinic ca un bivol și cutezător ca un vultur.

Manea și-a proptit din nou ochii vicleni pe fața lungă a lui Stîngaciu. La rîndu-i, slujitorul meu îl înfrunta fără sfială.

— Pare într-adevăr om de nădejde, a rostit Manea mulțumit de cercetarea făcută. Să treacă în față și să ne călăuzească.

Un semn din parte-mi și Stîngaciu a dat pinteni bidiviului său. Poftit de vornic în rădvan, m-am așezat înaintea jupiniței Neacșa. Din pricina hurducăturilor, aceasta era albă la față și gemea încet, cu capul sprijinit de umărul lui Radu Stan, care nu știa ce să mai facă pentru a-i alina suferința.

— Rău ne-am pricopsit cu ea, mi s-a plîns Manea.

— E drumul tare păcătos, am luat apărarea tinerei femei. Iar pînă în seară tot așa o ținem, am adăugat privind cu îngrijorare la suferindă.

— Îmi dau duhul ! s-a văietat atunci jupînița, ducîndu-și basmaua la gură.

— Dar ce ai, fată ? a întrebat Manea cu asprime. La plecare erai sănătoasă.

— Mor ! a țipat Neacșa pe neașteptate. Opriți că nu mai pot !

— Ți-i greață ? s-a răstit vornicul la ea.

— Opriți ! a cerut jupînița din nou. Nu mai pot ! Mor !

— N-o fi avînd copil ? i-am șoptit lui Manea.

— De la muierile astea te poți aștepta la orice ! mi-a răspuns el înciudat.

— Fiți oameni, ne-a rugat atunci Radu Stan, și opriți rădvanul pînă-și mai revine.

Vornicul și-a călcat pe inimă, cerînd surugiului să tragă într-un loc mai ferit. Și-n timp ce Radu Stan îngrijea de suferindă, culcînd-o cu grijă pe un cojoc așternut peste iarba deasă, uscată, de toamnă, eu îmi arătam nemulțumirea față de Manea.

— Dacă jupînița ne ține tot drumul cu asemenea isprăvi, nu facem azi nici jumătate din cale !

— Dumneata ai fost de părere s-o luăm cu noi, mi-a amintit dregătorul.

— De unde să știu ce pocinog ne pregătește ?

— Mai bine o trimiteam de la început la mănăstire.

— Nu-i tîrziu nici acum, m-am grăbit să-l sfătuiesc.

— Chiar așa am să fac, a hotărît vornicul pe loc. Grigore ! și-a strigat slujitorul, pe care-l vedeam mai mereu în preajma sa.

— Poruncă. boierule, s-a apropiat acesta supus.

— Iei încă trei oameni și-o duci pe jupîniță cu rădvanul la maica stareță Parascovia... Rămîneți cu dînsa acolo pînă vin eu s-o iau... Dar s-o păziți bine. Nu-i îngăduiți să vorbească decît cu maica stareță...Să nu iasă din mănăstire cu nici un chip... Nu lăsați pe nimeni nici măcar s-o vadă. S-a înțeles ?

— Nu se va apropia nici musca de jupîniță, l-a încredințat slujitorul.

Manea nu era împăcat deloc cu această întorsătură a lucrurilor. dar n-avea de ales. Neacșa era totuși din neamul lui. Și, oricît de ciinos ar fi fost la inimă, nu putea rămîne nepăsător la zvîrcolirile de moarte ale nepoatei sale.

Străbăteam un codru nesfîrșit de fagi cînd Radu Stan și-a alăturat calul de al meu, întrebîndu-mă :

— Oare jupînița are cu adevărat copil ?

— Asta te muncește acum ? am izbucnit fără voia mea în rîs.

Tînărul și-a plecat ochii rușinat, rostind mai mult în șoaptă :

— Știu că mă socotești ușuratic !

— Și nu ești ? l-am cercetat cu coada ochiului. Cu un an în urmă îți sfîrîiau călcîile după alta.

— Nu-i vina mea că n-am stare lîngă Irò, s-a apărat Radu Stan.

— Dar a cui ?

— A dracului ! a izbucnit nestăpînit.

— Ce tot sporovăiți acolo ? ne-a întrerupt Manea vorba.

— Încerc să oblojesc rănile din sufletul acestui tînăr, i-am răspuns liniștit.

— Dați pinteni cailor ! ne-a zorit vornicul. Nu-i vreme pentru căinări ! De unde ziceai că ești ? s-a întors apoi către Stîngaciu, alături de care mergea mereu.

Zgîrcit la vorbă, Stîngaciu îi numi așezarea de sub munte aflată între apele Dîmboviței și ale Argeșului. Vornicul știa că Neagoe se trăgea tot de prin părțile acelea, încît dădea crezare spuselor slujitorului meu. I se părea chiar firesc ca spătarul să fi ascuns vistieria furată în locurile sale de baștină.

— Cu ce treabă te aflai pe munte ? nu-l slăbea Manea pe Stîngaciu.

— Urmăream un căprior pe care voiam să-l aduc la ospățul de nuntă al fratelui meu cel mic.

— Și cum de nu te-a zărit Neagoe pe acolo ?

— Doar nu mergi după vînat chiuind, îi zîmbea Stîngaciu senin. Umbli încet, ascuns pe după tufari.

— Dar tu cum l-ai descoperit ?

Stîngaciu și-a ridicat atunci ochii spre cer, răspunzînd cu un oftat prelung :

— Uf, una e să te afli sus, pe coamă, boierule, și alta-i să mergi pe vale... Cel de jos e auzit și văzut ca în palmă.

Dar Manea nu se lăsa.

— Cîți erau ?

— Trei.

— Dar ce te-a făcut să lași vînatul și să-i pîndești ?

— Domnia ta, dacă te-ai afla în pustietatea muntelui, nu te-ai feri de oricine ?

— Și ce-ai văzut ? stăruia vornicul, punînd la grea încercare răbdarea slujitorului meu.

— Un bărbat în haine scumpe, boierești, însoțit de doi slujitori, îi răspunse Stîngaciu, numărînd pe degete.

— Nu te-ai gîndit că puteau fi și ei plecați la vînătoare ?

— Cînd un boier merge la vînătoare însoțit de doi slujitori nu-și duce singur desaga !

— Și cel în straie boierești ducea o desagă ? s-a mirat vornicul.

— Grea, a adăugat Stîngaciu apăsat.

— Cum ți-ai dat seama ?

— Pășea anevoie, încovoiat.

Degeaba se străduia Manea, că nu izbutea să-l încurce pe Stîngaciu. Iar răspunsurile sigure și istețe ale slujitorului meu îi întăreau vornicului părerea că făcuse bine însoțindu-se cu mine la acest drum.

— Ai bănuit ce căutau ? a reluat totuși Manea șirul întrebărilor.

— Era la mintea oricui, i-a răspuns Stîngaciu fără șovăire. O ascunzătoare potrivită.

— Cunoșteai peștera dinainte ?

— De unde s-o cunosc ? ! s-a mirat slujitorul meu. Am spus doar că erau niște locuri neumblate !

— De unde știa atunci boierul de peșteră ?

— O fi descoperit-o cîndva, urmărind vreo sălbăticiune... Așa cum făceam și eu atunci...

— Pe boier l-ai recunoscut numaidecît ?

— Mai tîrziu... Abia după ce-a ieșit din peșteră fără slujitori și tarhat, cu sabia plină de sînge.

— Ia stai nițel, a ridicat atunci Manea un colț de mustață. Ai spus că avea sabia plină de sînge ?

Stîngaciu a tăcut. Pentru o clipă mi-a fost teamă că vornicul îl va prinde cu minciuna. Dar slujitorul meu a rostit cu aceeași statornică netulburare :

— Ce-i drept, n-am văzut dacă era sau nu sînge, dar m-am întrebat de ce-a șters boierul tăișul sabiei cu o frunză mare de brusture ?

— Deci în clipa aceea l-ai cunoscut pe Neagoe ?

— Nu... Ceva mai tîrziu, după ce m-am dat mai la vale ca să-l pot vedea cît de cît la față. Iar cînd mi-am

dat seama cine era, am încremenit de spaimă... Nu m-am clintit din loc preț de jumătate de ceas.

Manea m-a fulgerat cu o privire aprigă.

— Prea se potrivesc toate.

— E dreptul domniei tale să fii bănuitor ! i-am răspuns senin.

Dar încercarea cea grea avea să vină pe la amiază, cînd întreaga ceată s-a oprit la marginea unei prăpăstii peste care nu se putea trece nici măcar cu caii de dîrlogi. Turbînd de furie, Manea s-a repezit cu sabia scoasă la Stîngaciu.

— Te spintec, netrebnicule !

— Iertare, boierule ! i-a căzut acesta la picioare. Am rătăcit drumul... Nu mi-am dat seama că sîntem călări... Cu piciorul vezi bine că putem trece.

— Și ce facem cu caii ? a răcnit vornicul la el. Îi luăm în spinare ?

Stîngaciu s-a făcut mic de tot, plecîndu-și fruntea pînă la pămînt.

— Dacă-l omori, am sărit în apărarea slujitorului meu, n-ai făcut nici o ispravă, boierule... E singurul om care ne poate duce la ascunzătoare.

— L-ai pus la cale să ne rătăcească ? m-a învinuit Manea.

— Greșești, mărite vornice ! i-am răspuns netulburat. De cînd am pornit la drum, numai domnia ta l-ai îndrumat pe slujitorul meu... Nu mi-ai îngăduit nici măcar să mă apropii de el.

Simțeam însă că nu-mi da nici un pic de crezare. Dealtfel a și mîrîit printre dinți :

— Eu atît vă spun ! Nu mă purtați la dracu-n praznic ! A răcnit apoi de s-a cutremurat pădurea : Să nu vă bateți joc de mine, că vă fac bucăți ! Atît pe voi — și-a îndreptat el vîrful sabiei spre mine și Radu Stan —, cît și pe slujitorii voștri ! Pune-i omului tău în vedere să ne ducă pe drumul cel mai scurt, mi-a cerut vornicul mai domolit apoi.

— După cum ai văzut, am arătat spre prăpastie, calea cea mai scurtă nu-i totdeauna și cea mai bună.

■

„DUHUL MUNTELUI" SE ARATĂ LA FAŢĂ

Strădaniile lui Stîngaciu de a ne scoate din hăţişul potecilor de munte înainte de apusul soarelui s-au dovedit zadarnice. Negru de mînie vornicul s-a repezit iarăşi cu sabia la el.

— Ţi-am zis să nu te joci cu mine, netrebnicule !

— Nu m-am jucat, mărite boier, se ruga Stîngaciu de iertare. Cheamă la domnia ta pe oricare om din aceste locuri şi întreabă-l dacă nu te-am purtat pe cea mai bună cale... Un ceas de lumină ne mai trebuia să ajungem.

— Unde ? îl întrebă Manea neîncrezător.

— În valea care duce la peşteră.

— Aprindem făclii şi mergem mai departe, a hotărît atunci vornicul.

— Am rătăcit drumul ziua-n amiaza mare, darmite pe întuneric. Cu muntele nu-i de şagă. m-am vîrît şi eu în vorbă.

Manea m-a fulgerat cu o privire aprigă.

— Şi ce vrei să facem ?

— Înţelept ar fi să coborîm la casele din vale şi să rămînem acolo peste noapte. am stăruit.

— E cel mai înţelept sfat pe care l-am auzit... Ca să afle sătenii încotro ne îndreptăm ? a pufnit el în batjocură.

Un slujitor mai apropiat s-a încumetat totuşi a-i aminti dregătorului :

— Sîntem doborîţi de foame şi de oboseală, boierule ! De cai nu mai vorbesc. Să le dăm cîte un braţ de fîn şi să căutăm un izvor la care să-i adăpăm.

Învins, Manea a slobozit o sudalmă dintre cele mai necuviincioase, după care a dat poruncă de oprire. Era şi el istovit de noaptea nedormită, urmată de ziua de drum aproape fără popas.

Coliba ridicată în mare grabă nu era totuşi un adăpost prea rău. Culcuşul de cetină şi muşchi pe care m-am lungit mi se părea mai moale şi mai primitor ca un pat. Şi nu m-aş mai fi ridicat nici mort dacă foamea nu m-ar fi mînat să împart cu Radu Stan şi cu cei doi slujitori ai noştri bucatele puse de Dănişor în coburi la plecarea de la han : slănină, brînză, ceapă şi azimă. Un oştean a dat să aprindă nişte vreascuri pentru a-şi dezmorţi mădularele, dar vornicul a strigat mînios :

— Nu face nimeni foc ! Iar înainte de a porni spre coliba sa dregătorul a venit la noi şi ne-a poruncit : Daţi armele !

Am sărit ca ars.

— Nu astfel ne-a fost înţelegerea, boierule !

Dar slujitorii acestuia ne şi înconjuraseră din toate părţile.

— N-am încredere în voi nici cît negru sub unghie, a grăit Manea posac. Cine ştie ce blăstămăţie vă mai trece prin minte la noapte.

A rînduit apoi oamenii de veghe şi a dat porunci straşnice pentru paza noastră.

Culcat spate-n spate cu Radu Stan, încercam să mă încălzesc ca să pot aţipi. El însă nu prea avea somn.

— Ce faci ? mi-a şoptit.

— Nu vezi ? Zac aici !

Radu Stan a ridicat glasul de parcă voia să-mi ceară socoteală :

— Poţi să-mi spui şi mie rostul acestei călătorii ?

Îmi venea să fluier a pagubă.

— Mai întîi vorbeşte în şoaptă, i-am zis arţăgos. Vornicul are şapte rînduri de urechi.

— Pot să şi tac ! s-a bosumflat Radu Stan de-a binelea.

— N-ai de ce să faci pe mîniosul pentru că din pricina isprăvilor tale mă aflu aici.

— Nu te-a poftit nimeni să vii după mine în cetate şi nici să te bagi în povestea asta !

Firesc era să mă înfurie obrăznicia şi nerecunoştinţa lui şi să-i răspund cu o obişnuită sudalmă. Dar nu cîştigam nimic. Dimpotrivă. Îl înrăiam şi mai tare.

— Uite ce-i, băiete, i-am grăit potolit. Vreau să ştii că veneam fără nici o grijă spre cetate cînd m-am po-

menit cu oamenii vorniciei tăbărînd asupra mea la hanul lui Dănișor Lungul. Și-abia atunci am aflat că ai fost prins în iatacul jupîniței Neacșa, pentru a fi dus la beciul domnesc.

— Dar sîntem amîndoi nevinovați ! a ridicat tînărul glasul.

— Știu, băiete, am oftat cu părere de rău. Dar ce să facem dacă Vlad Dracul e de altă părere ?... Cu toate că și feciorului său i s-ar putea aduce aceeași învinuire ca și ție... Doar și coconul a fost prieten cu Neagoe... Acum, nu ne rămîne altceva de făcut decît să-i dovedim lui Vodă nevinovăția noastră... Și treaba e cu atît mai grea cu cît sfetnicul său de taină a ajuns iarăși Manea... Care n-a uitat și nici n-a iertat necazurile pe care i le-am pricinuit anul trecut...

— Acum nu-mi mai pasă de nimeni și de nimic, a izbucnit Radu Stan. Întîmplă-se orice !

Era glasul deznădejdei, pe care trebuia să-l iau neapărat în seamă.

— Ce te doare, băiete ? am încercat să-l ațîț din nou la vorbă.

— Nu mă mai doare nimic, a mărturisit Radu Stan cu o nepăsare care mă îngrijora.

— Încerci s-o uiți pe Irò și nu poți. Nu-i așa ?

Nu mi-a răspuns. Nici măcar n-a oftat. Îl simțeam îndîrjit.

— Să știi însă că nici ea n-a vrut să-ți pricinuiască atîta suferință !

— Totdeauna i-ai ținut parte, mi-a grăit el răstit.

— Cineva trebuie s-o apere... Nu te gîndești că-i singură, cu un copil mic într-o țară străină ? Ea nu are pe nimeni aici... Nici cui se jelui, nici cui cere ajutor !

— Am dorit din toată inima să fie fericită lîngă mine, a mărturisit Radu Stan cu un geamăt scurt.

— Cred !... Dar n-ai avut răbdare.

— Cît ? s-a răsucit el spre mine. Cît trebuia să rabd ?

— Încă un an... Poate chiar doi.

Radu Stan s-a întors din nou cu spatele la mine.

— Iró nu m-a iubit și nici n-o să mă iubească vreodată.

— Firea femeilor e atît de sucită, băiete, încît nici ele nu și-o cunosc.

— Sînt și femei care știu ce vor, s-a hotărît în sfîrșit Radu Stan să dea glas gîndului ce voia să-l împărtășească neapărat cuiva.

Am izbucnit într-un rîs nestăpînit, după care i-am spus părinteşte :

— Nu-i nevoie să mă încredințezi că te simți bine cu ea și că-i femeia care te înțelege ca nimeni alta... Așa-s toate la început, băiete... Și-apoi jupîniţa asta e mare hoțoaică... Noroc însă că acum ni-i de folos...

— Oare cum s-o fi simțind ?

— Nici o grijă ! O diavoliță ca ea are zece vieți.

— Ar trebui s-o scoatem de la mănăstire, a stăruit Radu Stan.

— Scapă ea și singură, l-am încredințat. Nu de jupîniță mi-i grijă acum, ci de noi... N-ar fi vremea să ațipim un pic ? Vornicul ne scoală mîine cu noaptea-n cap.

M-am trezit cu spatele înghețat. Grijuliu, l-am căutat pe Radu Stan. Dar culcușul lui era gol. M-am strecurat repede afară din colibă. Era încă în puterea nopții și oșteanul pus de vornic să ne păzească dormea chircit, rezemat de un copac. Spre mirarea mea însă nu mai avea nici sabie, nici jungher. Mi-a trecut prin minte că fusese dezarmat de Radu Stan. Undeva, în stînga poienii, auzeam sforăiturile unui cal. „Într-acolo a apucat-o, blestematul !“ mi-am zis. Ca să nu trezesc vreun slujitor de-al vornicului am pornit-o tiptil prin pădure. După vreo treizeci de pași l-am zărit. Pitit după un copac gros, Radu Stan pîndea pe cineva. O rază de lună cădea chiar pe luciul sabiei sale. Aștepta, fără îndoială, clipa prielnică pentru a ataca. Și, cum n-avea ochi și urechi decît pentru potrivnicul său, m-am apropiat pe nesimțite de el, înșfăcîndu-l zdravăn de ceafă. A înlemnit de spaimă. A încercat apoi să se răsucească pentru a mă lovi, dar l-am izbit cu capul de trunchiul copacului. Cu un geamăt scurt, s-a lăsat într-un genunchi. L-am dezarmat lesne. Spre norocul nostru straja de la cai nu ne-a auzit.

— Mai bine să mori de mîna mea decît de sabia ori săgeata unui paznic de-al vornicului, i-am șuierat mînios la ureche.

N-a mai crîcnit. M-a urmat supus, cu pași șovăielnici, pînă la colibă. Ne-am lungit iarăși în culcuș, lipiți spate-n spate. Îmi era milă de el.

— Te doare rău ? l-am întrebat în șoaptă.

— Cred că mi-ai crăpat capul, s-a tînguit.

— Să-ți fie învățătură de minte !

— De ce nu m-ai lăsat ? a scîncit Radu Stan cu necaz.

— Fiindcă n-ai minte nici cît o găină.

— Izbuteam să fug, a stăruit el.

— Și unde voiai să te duci ?

— La cocon, în tabără.

— Pînă ajungeai tu acolo vornicul făcea din noi, cei rămași, harcea-parcea !

Radu Stan a tăcut vinovat. Nu se gîndise la urmarea fugii sale nesăbuite.

Am tăcut amîndoi, încercînd să ațipim din nou. Somnul însă ne pierise. Și, cum stăteam așa, am auzit la un moment dat pe cineva blestemînd înăbușit. Era osteanul care adormise rezemat de copac. Își căuta armele azvîrlite de mine la cîțiva pași de el.

Vornicul Manea a avut un somn cu vise urîte, pentru că a ieșit din colibă înainte de revărsatul zorilor, trezindu-și slujitorii cu sudalme și izbituri de picioare. Cu ochii cîrpiți de somn m-am tîrît și eu afară din culcuș. Slujitorii alergau care încotro. Printre ei l-am zărit pe Stîngaciu îndreptîndu-se spre caii priponiți.

Dînd cu ochii de mine, dregătorul a devenit ceva mai prietenos.

— Cum ai dormit ?

— Ca la sînul mamei, m-am prefăcut voios.

— Putem porni fără grijă la drum, s-a uitat vornicul la cerul pe care luna mai strălucea încă trimițînd raze piezișe.

— Așa gîndesc și eu, am încuviințat.

În frunte, drept călăuză, Manea l-a rînduit din nou pe Stîngaciu.

— Dacă ieri ți-am iertat rătăcirile, l-a prevenit vornicul, azi să nu te aștepți la milă din parte-mi.

— În două-trei ceasuri sîntem acolo, l-a încredințat slujitorul meu.

Manea a dat nerăbdător pinteni calului. Dar, pe măsură ce se scurgea vremea, se arăta mai tăcut și mai gînditor. Faptul începea să mă îngrijoreze. „Ticluiește ceva", îmi spuneam și bănuiala mi-a crescut cînd l-am văzut chemîndu-și pe rînd cîte un om cu care se sfătuia în taină. „Te pomenești că vrea să ne facă de petrecanie chiar înainte de a ajunge la peșteră". Cu primul prilej i-am făcut semn lui Radu Stan

— Nu-mi place purtarea vornicului, i-am șoptit. Îl luăm între noi.

Radu Stan a înclinat ușor capul, iar peste cîteva minute dregătorul s-a și văzut prins între noi doi.

— Ce poftiți ? a întrebat acesta răstit.

— Nu-mi prieste ce pui la cale, i-am grăit fără înconjur.

— Ce-ți mai trece prin minte ? s-a prefăcut vornicul mirat.

— Stîngaciu mi-i mai credincios decît îți închipui, i-am spus apăsat. Încît mută-ți gîndul că l-ai putea folosi numai pe el... Se va bate pentru mine pînă la ultima suflare.

Manea și-a ridicat colțul mustății în batjocură.

— Vedeți-vă de drum !

— Nu faci nici un pas mai departe dacă nu dovedești că ai gînduri curate !

— Ce fel de dovadă ? a întrebat Manea nedumerit.

— Vei călări numai între noi, i-am poruncit. Iar, dacă oamenii domniei tale vor încerca să ne lovească, te vom tăia.

— Fie ! s-a învoit el, nemulțumit.

— Dă poruncă slujitorilor să nu se apropie de noi mai mult de douăzeci de pași, am adăugat.

— Ca să mă loviți și să fugiți, blestematilor ! s-a împotrivit de data asta vornicul.

— Dacă aveam astfel de gînduri nu te lăsam în viață pînă acum, i-am răspuns.

Încredințat că ne aflam aproape de mult rîvnita ascunzătoare, Manea a binevoit să ne facă pe voie.

Stîngaciu și-a reluat locul de călăuză, vornicul a rămas între mine și Radu Stan, iar lui Bursuc i-am poruncit să nu îngăduie nici unui om de-al dregătorului să se apropie mai mult decît se cuvenea.

Cînd soarele s-a ridicat cam de trei suliţe pe cer, slujitorul meu s-a oprit pe o coamă nu prea înaltă, de unde a strigat :

— Am ajuns !

Privind valea tăiată de-o apă repede, de munte. Manea s-a luminat la chip.

— Dar peştera ? a întrebat vădit nerăbdător.

— Mai e niţel, a răspuns Stîngaciu în silă.

Ne aştepta un coborîş afurisit. Cu caii de căpestre, ne strecuram pe cărări întortocheate, de-a curmezişul cărora întîlneam din loc în loc copaci doborîţi de furtuni. Pînă am ajuns la albia rîului a mai trecut aproape un ceas. Dar cînd s-a văzut pe drum bătut de care vornicul a răsuflat bucuros. Am încălecat şi-am pornit la trap. La scurtă vreme s-a ivit o vale îngustă, adîncă, spintecată de un pîrîiaş repede.

— Aici trebuie să descălecăm din nou, a cerut Stîngaciu.

— Cît mai e pînă la peşteră ? s-a arătat Manea zorit.

— Păi să tot fie vreo mie de paşi, a socotit Stîngaciu cu încetineala care-l scotea pe dregător din răbdări.

Necăjit şi de faptul că a trebuit să coboare iarăşi de pe cal, Manea cerceta încruntat împrejurimile, părînd în acelaşi timp a sta în cumpănă.

— Ce nu-ţi convine ? l-am iscodit.

— Ar trebui să las o jumătate din oameni aici.

— Nu faci rău, l-am susţinut.

Nu-l îndemnam întîmplător să ia cît mai puţini slujitori cu sine. „Dacă Neacşa n-a ajuns la vreme în tabără, la cocon, ne-am dus pe copcă", îmi ziceam. Eram oricum hotărîţi să ne vindem pielea scump. „La nevoie — plănuisem încă de pe drum cu Radu Stan şi cei doi slujitori ai noştri — îl luăm pe vornic ostatic şi-l ţinem pînă la sosirea ajutorului aşteptat."

Grăbit să ajungă cît mai repede la ademenitoarea ascunzătoare, Manea a apucat calul de dîrlogi şi a pornit singur înainte. Nu-i trebuia nici călăuză, nici pe altcineva în faţă. Era atît de dornic să pună mîna pe vistieria domnească, încît mai că nu vedea pe unde călca. Nu aceeaşi grabă o arăta însă Stîngaciu, care-şi îndrepta mereu spre mine privirile întrebătoare şi oarecum mustrătoare. I-am

făcut semn să meargă fără grijă cu toate că și pe mine mă înfiora pustietatea locului. Valea se îngusta tot mai mult, iar de la jumătatea ei nu se putea merge mai departe nici cu caii de căpăstru. Vornicul se uita încruntat la bolovanii mari de piatră care ne stăteau în cale.

— N-avem ce face, a oftat el cu părere de rău. Lăsăm caii aici !

Și a trebuit să rînduiască doi oameni și pentru paza acestora. „Cu atît mai bine", mi-am zis bucuros. În afară de dregător ne mai urmau doar opt însoțitori. Am început să ne cocoțăm de pe un bolovan pe altul.

— Amarnic loc și-a mai ales Neagoe ! se căina dregătorul, frecîndu-și genunchiul lovit de colțul ascuțit al pietrei de pe care alunecase.

Dar canonul lui avea să se sfîrșească în curînd, căci pe neașteptate se iviră un perete înalt, de stîncă, și intrarea în mult căutata peșteră.

— Asta e ? l-a privit Manea cu ochi arzători pe Stîngaciu.

— După cum vezi ! i-a răspuns slujitorul meu cu glasul aproape stins.

— Și de ce ești atît de pierit ? l-a cercetat vornicul bănuitor.

— Nu intru în peșteră nici mort : s-a tras Stîngaciu înspăimîntat înapoi.

— Ce-i cu omul ăsta ? m-a întrebat mînios dregătorul.

— De cînd se știe îi e teamă de locuri întunecoase, am găsit la repezeală o deslușire a temerii slujitorului meu. O fi tras vreo spaimă cînd era mic.

— Ei ! Treci în față, netrebnicule ! s-a burzuluit vornicul, îmbrîncindu-l pe Stîngaciu.

Peștera înaltă, umedă, răcoroasă, ne înfiora pe toți.

— De n-am da peste vreo dihanie de urs, mi-am împărtășit la un moment dat teama.

Glasul meu a răsunat tare, pierzîndu-se apoi în adîncimi. În clipa următoare unul din purtătorii de facle care mergeau în fața noastră a scos un răcnet de spaimă, zbughind-o spre ieșire.

— Ce dracu' te-a apucat ? a strigat Manea după el.

Dar slujitorul nu s-a mai înapoiat. Vornicul a poruncit atunci altui oștean să cerceteze locul. Tremurînd, cu lumina într-o mînă și sabia în cealaltă, acesta s-a îndreptat spre ungherul cu pricina și a rămas acolo încremenit.

— E... e... un oștean ! a bîiguit el într-un tîrziu, revenindu-și din spaimă.

— Mort ?

— Așa... cred... Stă însă rezemat de perete.

— Lasă-l naibii și mergi mai departe, i-a poruncit dregătorul.

Mai uimiți decît toți eram eu, Radu Stan și cei doi slujitori ai noștri. Pentru că povestea pe care o scorniserăm pentru a-l păcăli pe vornic se petrecea aievea ! Nu mai spun ce uluit am fost cînd l-am auzit pe Bursuc răcnind de spaima morții.

— Ce-i cu tine ? l-am prins de piept ca să-l liniștesc.

— Alt... Alt om țeapăn, a izbutit el să bolborosească.

— E al doilea slujitor ucis de Neagoe, a rostit Manea liniștit.

Dregătorul era dealtfel singurul care nu-și pierduse cumpătul. Și, pentru a da pildă tuturor de marea sa stăpînire de sine, a apucat el însuși o faclă, încumetîndu-se a păși în frunte. Venindu-mi cît de cît în fire, l-am urmat. Dar nu pricepeam nimic. Era ca un vis înfricoșător pe care-l trăiam cu mintea trează.

„De unde și pînă unde oștenii ăștia țepeni, proptiți în lăncii și sprijiniți de pereții peșterii ?" mă întrebam. Iar, cînd l-am mai văzut și pe Manea pășind spre alt cotlon al peșterii și oprindu-se în fața unor burdufuri pline, uluirea mea a ajuns la culme.

— Dumnezeule mare !... Sînt aici !... Am găsit ! Am găsit ! striga vornicul scos din minți.

Cu mîinile tremurînde de bucurie, dregătorul desfăcea sub ochii mei gura primului burduf. În palmă îi străluceau fiorini mari de aur.

— Asta-i curată minune ! am grăit tare ca să-mi revin în fire.

— E cu adevărat minune, a răsunat în aceeași clipă din fundul peșterii un glas ce părea de pe altă lume.

Spaima şi uimirea au pus stăpînire pe toţi. Doar vornicul a mai izbutit să întrebe după ce şi-a căpătat răsuflarea :

— Cine-i acolo ?

— Duhul acestui munte ! a răsunat iarăşi glasul de pe altă lume.

— Lasă şaga şi arată-te la faţă, i-a poruncit Manea, trăgîndu-şi spada.

— Să-mi lumineze cineva calea, i-a cerut atunci „Duhul Muntelui".

Descumpănit şi cuprins de negre bănuieli, vornicul a întrebat cu inima îndoită :

— Eşti singur ?

— În faţa cerului şi-a morţii sîntem întotdeauna singuri, i s-a răspuns.

— Încetează joaca şi apropie-te ! s-a răstit din nou Manea la cel din fundul peşterii.

— Sînt bătrîn şi neputincios, s-a plîns „Duhul Muntelui". Să vină, rogu-te, cineva să mă sprijine şi să-mi lumineze calea.

Pe chipul vornicului a apărut o umbră de nădejde.

— Du-te tu ! a poruncit el unui purtător de faclă.

Oşteanul a ridicat spre dregător o privire rugătoare, dar acesta l-a îmbrîncit fără milă în faţă. Cu un mers împleticit, purtătorul de faclă a pornit în întîmpinarea „Duhului Muntelui". În înfricoşătoarea peşteră nu se auzeau decît răsuflările noastre şi bocănitul rar al cizmelor oşteanului. Îi număram în gînd fiecare pas. Iar, cînd l-a făcut pe al douăzeci şi şaptelea, purtătorul de faclă a încremenit o clipă locului, apoi s-a prăbuşit în genunchi, rostind cu glas rugător :

— Îndurare, măria ta !

Inima mi-a tresărit de bucurie. Nu putea fi decît coconul. Numai mintea lui zburdalnică putea ticlui asemenea întîlnire.

Cu puterea deznădejdii, Manea a răcnit slujitorilor săi :

— Înapoi ! Am fost vînduţi !

— Tîrziu, boierule ! l-am oprit cu sabia scoasă.

— Mori atunci, ciine ! s-a repezit vornicul la mine.

Dar Radu Stan i-a şi sărit în cîrcă, prinzîndu-i braţele. Lui Manea nu-i mai rămăsese altceva de făcut decît să

privească neputincios la slujitorii săi. dezarmați unul cîte unul de către oștenii desprinși de lîngă pereții întunecoși.

— N-are rost să te împotrivești ! l-am sfătuit și eu pe dregător, smulgindu-i spada din mînă.

— Ai să mi-o plătești ! mi-a strecurat el printre dinți.

— Doar pe cealaltă lume. i-am rîs în nas.

Cu facla luată de la osteanul îngenuncheat la picioarele sale. coconul și-a făcut drum spre noi. Înalt. slab, cu privirea neiertătoare, se apropia încet, cu pas apăsat, de noi.

Orbit de lumină, înciudat pe sine, neputincios și înfricoșat de moarte, Manea s-a tras înapoi. Dar feciorul lui Vlad Dracul nu contenea să-i lumineze chipul schimonosit.

— Ce-i, vornice ? Nu te simți bine ? De bună seamă că nu-ți priesc răceala și umezeala peșterii !

— Măria ta ! s-a aruncat atunci dregătorul la picioarele coconului. Pentru ce m-ai pus la această grea încercare ? Cu ce ți-am greșit ?

— Domnia ta ar trebui să ne spui cu ce ți-a greșit luminatul meu părinte ? îl cerceta fără cruțare feciorul lui Vlad Dracul. Oare nu te-ai bucurat de multă și mare cinstire la curtea domnului Țării Românești ?

— Îngăduie-mi, măria ta, să-ți lămuresc totul între patru ochi, i-a cerut vornicul.

— Prea tîrziu, l-a oprit coconul, privindu-l cu scîrbă. Știu prea bine ce cauți în această peșteră întunecoasă.

Șiret bătrîn, Manea se pricepea să-și vîndă pielea.

— Un lucru nu cunoști însă măria ta. grăia el tîrîndu-se pentru a cuprinde picioarele coconului. Cu îngăduința luminăției sale, părintele tău, am pornit încoace. Și, văzînd zîmbetul neîncrezător al coconului, a adăugat : Îți va adeveri chiar el.

— Domnul te-a trimis să-l prinzi pe viclean la hotarul Branului, nu să cotrobăiești prin peșteri cu gînduri rele, după avuții furate, l-a învinuit feciorul lui Vlad Dracul.

— E o minciună, măria ta ! s-a apărat Manea cu îndîrjire. Am venit aici să iau vistieria furată pentru a o duce înapoi la Tîrgoviște.

— Lasă-te păgubaș, boierule, l-am sfătuit. Vom merge cu toții în fața domnului și ne vom lămuri.

Înfrînt, Manea și-a îndreptat ochii spre burdufurile pline. Gîndul că pierduse atîta avere îl făcea să tremure de ciudă.

— Nu te necăji de pomană ! i-a zis coconul, ghicindu-i frămîntarea. N-ai pierdut nimic... Burdufurile sînt pline cu pietre.

— Și vistieria ? a gemut Manea.

— A luat-o Neagoe peste munți !

Vornicul a ridicat atunci spre mine o privire încărcată de atîta ură și umilință, încît m-am simțit înfiorat din creștet pînă-n tălpi.

— Pentru ce-ai făcut toate astea ? m-a întrebat mai mult în șoaptă.

Într-un fel îmi era milă de el. În viața lui nu fusese atît de rău îngenunchеat. Dar trebuia să ispășească și el o dată. I-am răspuns cu glas potolit :

— Cînd lovești, boierule, așteaptă-te să primești înapoi... Domnia ta ai căutat să ne bagi în fiare... pe mine și pe Radu Stan... Știai doar că n-avem nici o vină... De ce l-ai învrăjbit pe vodă împotriva noastră ?

— Ca să mai alunge doi oameni de încredere din preajma scaunului domnesc, a răspuns coconul, oftînd cu năduf.

— Am greșit, măria ta ! a căutat Manea să-i cuprindă iarăși picioarele.

— N-am căderea să te iert, i-a răspuns coconul. Vei merge în fața domnului și vei cere îndurarea lui.

CAPITOLUL 5

■

STEAUA COCONULUI

Manea călărea între cocon și mine pe drumul spre Tîrgoviște, nedumirindu-se cu nici un chip cum de se lăsase purtat o zi întreagă și apoi încă aproape o jumătate de zi prin coclauri lungi, întortocheate, adesea neum-

blate, cînd se putea ajunge mult mai bine și mai repede la presupusa ascunzătoare a spătarului Neagoe pe valea Dîmboviței. Iar altă nedumerire a sa, poate și mai mare, privea chipul în care aflase coconul despre ceea ce pusesem la cale în mare taină în odăile jupîniței Neacșa.

— Pentru liniștirea sufletului meu, mărite cocon, a îndrăznit vornicul să-i grăiască feciorului lui Vlad Dracul, spune-mi cum ai făcut ? Cine ți-a îndrumat pașii atît de repede și de bine spre păcătoasa asta de peșteră ?

— Duhul Sfînt ! i-a rîs coconul în nas.

— Nu cumva are chip de femeie și poartă numele nepoatei mele ?

Sosise momentul să intru și eu în joc.

— De la mine ți se trage, boierule, am rostit fără a clipi.

Coconul mi-a aruncat o privire nedumerită, dar nu s-a amestecat.

— Și cum ai făcut ? m-a iscodit Manea cu ochii săi mici, pieziși.

— Aveam la han un om al meu.

— Nu cred o iotă din tot ce-mi înșiri aici !

Vornicul s-a închis în sine. Cugeta probabil la „datoriile" pe care le avea de plătit. Iar cine trebuia să se teamă cel mai mult de răzbunarea lui era Neacșa. Căci ea, nepoată-sa, fusese cea care-l împinsese la această faptă nesăbuită și tot ea îl vînduse apoi. Dregătorul se mai gîndea de bună seamă și la „plata" cuvenită mie și lui Radu Stan. Și trebuia să ne fie teamă de răzbunarea acestui om !

„Deocamdată însă, m-am liniștit. nu mai are nici colți, nici gheare. Și cîtă vreme rămîne Vlad Dracul în scaunul domnesc nu-i vor crește la loc... Dar cît ? Cît va mai dura această domnie ?" mă întrebam cu întemeiată îngrijorare.

Așteptam în cetate, în odaia lui Radu Stan. să fiu chemat la vodă. Nu-mi spusese nimeni că Vlad Dracul ar voi să mă vadă, însă eram încredințat că nu-l va răbda inima și va dori să stea de vorbă cu mine. Pentru că ultima mea ispravă era o nouă dovadă a credinței ce i-o purtam. Dar așteptarea se prelungea și începuse să-mi fie cam urît. Radu Stan se dusese să afle ce mai făcea jupînița Neacșa (care se înapoiase între timp în cetate), iar Stîngaciu și Bursuc își pierdeau vremea la un joc de noroc.

Pietrele din care erau alcătuiți pereții odăii — și peste care-mi plimbam privirile fără rost — mi se păreau la fel de reci, de neprietenoase, ca și privirile celor de la curtea lui Vlad Dracul. Pentru că felul în care dovedisem necredința vornicului față de vodă nu era privit de nimeni cu ochi buni. Îmi aminteam dealtfel că și-n ziua în care Vlad Dracul mă ridicase la rangul de boier nu întîlnisem decît zîmbete reci. Nu mă socoteau de-al lor, după cum nici eu nu țineam să mă număr printre ei. Eram mai bucuros să-mi trăiesc viața în locurile copilăriei, la Bărbătești, unde eram privit cu drag și primit ca oaspete de seamă în orice casă de sătean.

Dar soarta mea se dovedea altfel croită. Și nu de mine, ci de alții. Pentru că fără voia mea mă trezisem amestecat din nou în treburile curții domnești. Fuga spătarului Neagoe peste munți, urmată de prinderea și închiderea lui Radu Stan, ca și dorința vornicului Manea de a mă pune și pe mine în fiare mă îndîrjiseră și-mi deschiseseră pofta pentru vechea mea viață de oștean. „Dacă am intrat în horă, îmi ziceam, să joc pînă la capăt." Și nu voiam să mă prind în joc decît alături de Vlad Dracul. De ce ? Nici eu nu știam prea bine. Poate gîndul de-a ajuta pe cel aflat mai la strîmtoare mă mîna către el. Și avea acest urmaș al lui Mircea cel Bătrîn mare nevoie de ajutor. Cred că niciodată în frămîntata sa viață Vlad Dracul nu se găsise în mai mare primejdie ca acum. Cu turcii ajunsese el la oarecare înțelegere, dar nu se putea bizui pe nici un fel de sprijin din partea lor pentru că numai cu un an în urmă le bătuse cetățile de pe Dunăre. Iar dincolo, peste munți, Dănești abia așteptau să-l răpună. Încît singura lui scăpare era țara. Dar aici începuse a nu mai fi stăpîn. Boierii și curtenii se gîndeau înainte de orice cum să-și păstreze capetele și să-și ferească averile după venirea noului domn.

Soarele nu ajunsese la amiază, cînd am auzit în sfîrșit bătăi în ușă. Nădăjduiam să fie un trimis al lui vodă și m-am grăbit să deschid. Dar în prag, ținîndu-și căciula în mîini, se afla un slujitor de-al lui Radu Stan.

— Plecăciune ! și-a coborît acesta fruntea spre pămînt. M-a trimis jupînița Irò !

— Îmi pare rău, dar stăpînul tău nu-i aici.

— Nu pe el îl caut, a rostit omul vădit încurcat. Ci pe domnia ta, a adăugat cu glasul scăzut și oarecum rușinat.

Era cel mai nepotrivit moment pe care și-l putea alege Irò.

— Să fie sănătoasă ! am ridicat supărat din umeri. N-am acum vreme pentru ea... Trebuie să mă înfățișez înaintea lui vodă.

— M-a rugat tare fierbinte, a stăruit slujitorul.

— Nu știi ce vrea ?

Omul căută în ochii mei fără sfială. Părea cinstit și înțelegător, ca unul ce cunoscuse suferința omenească.

— N-ai mai venit s-o vezi ! mi-a spus fără ocol.

— Și de ce trebuia s-o văd ? m-am răstit supărat la el.

— Domnia ta ești singura ei nădejde și scăpare.

— Ei, asta-i bună ! m-am burzuluit. N-are omul ei ?

— Nu mai are ! Și nici vreo rubedenie căreia să i se poată măcar jelui. E singură ca un pui de cuc în cuib străin.

— Cine a mai adus pe lume și afurisitele astea de femei ? ! am izbucnit nestăpînit. Se agață de gîtul tău și se țin... se țin... Și ce-ai vrea să fac ? m-am răstit iarăși la el.

— S-o iei acasă la domnia ta.

— Rîzi de mine ? am izbucnit mînios.

— Nu rîd deloc, s-a apărat slujitorul. Atît eu, cît și nevastă-mea gîndim că numai la domnia ta ar mai putea trăi.

Dovedea un suflet ales și nu mă mira că Irò își făcuse din el un om devotat. I-am grăit mai cu blîndețe :

— Înțeleg foarte bine starea în care se află jupînița Irò... Dar cum s-o ajut ? Dacă aș lua-o la mine — să zic — la Bărbătești, după cel mult un an ar apuca-o iarăși neastîmpărul... I s-ar face dor de țară, de neamuri, de locurile în care s-a născut...

— Dacă ai s-o iubești și ai s-o ocrotești, are să prindă drag de domnia ta și are să uite de alte doruri.

— Ce tot boscorodești acolo ? M-am aprins la față ca focul. S-o iau de nevastă ?

— De bună seamă !

— Dar e prea tînără, omule, pentru mine !

— Cîți boieri, ba chiar și oameni din popor, nu-și iau neveste mai tinere, mi-a amintit trimisul lui Irò. Și slavă domnului că se împacă bine... Eu n-am făcut la fel ?

Nu-mi mai găseam locul prin încăpere. Umblam de colo-colo și mă certam în sinea mea pentru slăbiciunea de care dădeam dovadă în fața acestui om ale cărui îndemnuri nu mai conteneau. M-am oprit apoi din umblet și i-am zîmbit prietenos.

— Dacă jupinița Irò te plătea anume nu vorbeai cu atîta foc pentru ea.

— Dealtfel, s-a înnegurat el la chip, tata avea o vorbă : „Nu da sfaturi celui care nu ți le cere"...

Mi-a făcut în aceeași clipă o plecăciune și-a plecat.

Mînios pe mine, pe Irò, pe Radu Stan, ca și pe toți ceilalți care erau amestecați mai mult sau mai puțin în această încurcată poveste, mi-am zis mai îndîrjit ca oricînd : „Am să o iau pe afurisita asta și-am s-o duc fără întîrziere în țara ei... Am să-i cer și lui Radu Stan să vină cu noi... La urma urmei el ar trebui să se îngrijească de ea... Cum a știut să încurce lucrurile, tot așa să le descurce."

Mă învrăjbeam însă zadarnic. Pentru că nu era Radu Stan omul în stare să descurce niște ițe atît de încîlcite și nici nu vedeam cum l-aș fi putut smulge din brațele jupiniței Neacșa pentru a-l hotărî să pornească într-o călătorie atît de lungă și de primejdioasă.

M-am pomenit din nou cu slujitorul trimis de Irò.

— Ce răspuns îi duc jupiniței ? m-a trezit el din gînduri.

— Spune-i că îndată ce sfîrșesc treburile aici trec pe la ea.

— Să ai parte de sănătate și de fericire ! mi-a urat omul înainte de a-și pune căciula pe cap.

L-am urmărit pînă ce s-a pierdut în ulițele înguste ale cetății. Și abia după aceea am început să simt adevărata apăsare a singurătății. Nu vedeam în jur decît pustiu... Un pustiu fără margini. „Ce-o mai fi cu mine ?" mă întrebam.

Vlad Dracul m-a întîmpinat cu o privire mai blîndă ca de obicei, cu toate că pe chipul uscat i se putea citi limpede oboseala nopților de nesomn și în glas asprimea omului încercat de viață. Doar cînd atingea minerul frumoasei

sale spade căpăta parcă iarăși viață. Era o armă scumpă, împodobită cu aur și nestemate, făurită de iscusiții meșteri din Toledo.

— Anevoie te lași adus în fața noastră, mi-a grăit vodă în loc de bun venit.

— Așteptam să mă chemi mai devreme, i-am mărturisit fără sfială.

Vlad Dracul m-a cercetat pe sub sprîncenele-i groase, stufoase.

— De ce trebuia să te chem neapărat ?

— Ca să mă certi pentru ultima ispravă, m-am prefăcut smerit.

— Te simți cumva vinovat ?

— Eu n-am cu nimeni nimic, măria ta, m-am apărat. Dar cînd cineva ridică mîna asupră-mi fără ca eu să-i fi făcut vreun rău...

— Bine ai ticluit povestea asta cu vornicul Manea și cu peștera, m-a întrerupt vodă nerăbdător. Dar ce-ai vrut să arăți ?

— Întocmai ce-ai aflat, măria ta !... Că și acest dregător e viclean.

— Prin ce și-a dovedit viclenia ? s-a arătat Vlad Dracul neîncrezător. L-ai momit în locul acela, zicîndu-i că va găsi vistieria furată. Iar el, socotindu-te de bună credință, te-a urmat.

Nemaiștiind ce să cred, am amuțit. „Oare asupra unor dovezi limpezi ca lumina zilei, cum erau cele aduse de mine, mai putea fi vreo îndoială ? mă întrebam mîhnit. Nedumerit de tăcerea mea, vodă m-a îmboldit :

— De ce nu răspunzi ?

— Nu mai am ce zice, măria ta !

— Adevărul ! mi-a cerut Vlad Dracul.

— Păi... e unul singur... M-am înțeles cu vornicul Manea — de față cu nepoata acestuia — să punem mîna pe vistieria furată de spătarul Neagoe și să fugim cu toții din țară... Peste Dunăre...

Vodă îmi cîntărea fiecare vorbă.

— Zici că de față era și jupînița Neacșa ?

— Cheam-o și-ți va adeveri, am stăruit.

— Dar cine pune temei pe mărturia ibovnicei unui viclean ? s-a burzuluit Vlad Dracul.

Am tăcut din nou, mîhnit pînă în adîncul inimii. Era limpede că Manea izbutise să-l înşele şi de această dată.

— Nu ştiu pe cine să mai cred, l-am auzit totuşi pe Vlad Dracul mărturisind cu durere.

— Rău faci, măria-ta, am căutat atunci să-l îmbărbătez. Nu poţi trăi şi mai cu seamă nu poţi lupta singur... În cineva trebuie să pui temei.

— În cine ? mi-a strigat el în faţă.

— În mine ! i-am cerut cu glasul scăzut, aproape tremurat. Pentru că nu am nici ce pierde, nici ce cîştiga... Nu năzuiesc nici spre măriri, nici spre averi...

— Tare mi-i grijă de biata ţară !

— Cîtă vreme eşti în picioare şi ai braţul puternic, n-ai de ce te teme, l-am îmbărbătat.

— Asta e, a oftat vodă întîia oară de cînd îl cunoşteam. Nu ştiu cît voi mai putea sta în picioare şi cît de tare îmi va fi braţul în clipa marii încercări. Spune-mi ce să fac ?... De mine nu-mi mai pasă... Sînt os bătrîn !... Dar aş vrea să rămînă în viaţă măcar moştenitorul meu... Să ducă la bun sfîrşit ce-am început... Dumnezeule mare !.. Niciodată n-am fost atît de singur ca acum !

— Nu eşti singur, măria ta ! stăruiam în dorinţa mea de a-i mai abate gîndurile negre.

— Vorbe, omule ! Vorbe ! Boierii se feresc din cale-mi... Oştenii cer să-i plătesc... Şi Neagoe m-a lăsat sărac...

— Cere boierilor să desfacă băierile pungilor, l-am sfătuit. La fel negustorilor şi meşteşugarilor...

— Vorbe de clacă ! a strigat aproape voievodul. Nu dă nimeni nici un ban pe un scaun domnesc care se clatină.

Orice nouă străduinţă din parte-mi ar fi fost zadarnică. Vlad Dracul cunoştea poate mai bine ca oricine starea lucrurilor din ţară. Mi-am plecat capul înfrînt.

— Ar mai fi totuşi o scăpare, s-a luminat Vlad Dracul la chip.

— Care ? am întrebat bucuros.

— Să-l aduci înapoi pe spătarul Neagoe !

Numai deznădejdea îl putea împinge să-mi dea o astfel de poruncă.

— Voi încerca, măria ta ! am rostit supus.

■

Nu eram dorit la acea oră nici de Neacșa și nici de Radu Stan, dar n-aveam ce face. Trebuia să le tulbur bucuria revederii. Slujitorul de la intrarea spre odăile jupîniței a încercat să mă oprească, dar l-am împins în lături, hotărît să-mi croiesc drum chiar și cu spada. Iar roaba smolită, grasă, buzată, văzîndu-mă în pragul ușii, și-a plesnit palmele a spaimă și uimire.

— Dumnezeule mare ! De unde-ai apărut ?

— Din visurile tale urîte, i-am zis. Du-te și spune-i jupîniței că trebuie să-i vorbesc neîntîrziat !

— Nu se poate, s-a împotrivit buzata. Cu nici un chip !

— Pricep, m-am arătat înțelegător. Jupîniţa nu-i singură.

— Nu mi-i îngăduit să cunosc așa ceva, m-a privit ea rugător.

— Știu că Radu Stan e la ea, i-am zis. Și trebuie să-l văd... Vin cu poruncă domnească.

— Așteaptă puțin, s-a învoit buzata. Și nu te clinti din loc !

După cîteva clipe, Neacșa, îmbrăcată în grabă, cu părul în neorînduială, aprinsă la față, mă întîmpina cu un zîmbet silit.

— Pentru ce atîta zor ?

— Iartă-mă, dar trebuie să vorbesc neapărat cu Radu Stan.

Jupîniţa mă privea cu ochi mari, mai negri și mai strălucitori ca oricînd.

— Ar trebui să mă supăr, mi-a surîs ea dojenitor.

— Singură spuneai odată că dragostea nu-i un păcat de care să te ferești ori să-l ascunzi, i-am amintit.

— Ei, da ! mi-a surîs jupîniţa cu șiretenie. Însă iubirile tainice sînt mai dulci.

Știam că mă împungea, dar mă prefăceam a nu pricepe.

— Pot vorbi cu el ? am arătat nerăbdător spre cealaltă încăpere.

— Vine îndată, m-a oprit Neacșa.

— Te-ai descurcat bine cu vornicul ? am întrebat-o mai departe.

— Încă nu știu, a răspuns ea în silă. Pînă la urmă însă ies eu la mal !

Ușa de la cealaltă încăpere a scîrțiit încet. Din prag îmi surîdea, pe sub mustăcioara subțire, Radu Stan. Era îmbrăcat cu dichis și o curea lată, bătută în ținte de argint, îi strîngea mijlocul subțire.

„Chipeș mai e !" îmi ziceam privindu-l cu drag.

— Mă urmărești ca o umbră, m-a întîmpinat el vesel.

— Sînt bucuros, fiule, că-ți prieșe iatacul acestei jupînițe, i-am grăit cu blîndețe și înțelegere. Te văd și eu în sfîrșit cu chipul liniștit.

Jupînița l-a cuprins drăgăstoasă de mijloc. mărturisind fără jenă :

— Ne simțim foarte bine împreună.

— Mă bucură, am răspuns. Numai că soarta...

— Nu ți-l mai dau ! m-a oprit jupînița, presimțind vestea rea pe care i-o aduceam.

— Nu-i vorba de mine, am rostit cu părere de rău.

— Nu-l dau nimănui, a stăruit Neacșa.

— Domnia se află în clipe de mare cumpănă.

M-am uitat drept în ochii lui Radu Stan.

— Nu mă privește ! Vodă să se descurce și singur. Radu Stan a făcut și așa prea mult pentru acest domn care n-a pregetat să-l bage la beci fără nici o judecată.

— Știi bine că vornicul e cel care a uneltit împotriva noastră.

— Dacă te doare într-atît inima de Vlad Dracul, n-ai decît să te duci singur acolo unde te trimite, m-a fulgerat Neacșa cu o privire rea.

M-am uitat din nou în ochii lui Radu Stan.

— Tu n-ai nimic de zis ?

— Am făgăduit să rămîn lîngă dînsa, a răspuns el șovăielnic.

— Și un bărbat adevărat trebuie să-și țină făgăduiala făcută unei femei, a stăruit Neacșa. Mai ales cînd aceasta jertfește totul pentru el.

— Meritele domniei tale, jupîniță, n-au fost deloc mici, am încercat s-o împac. Singur n-aș fi putut să-l scap pe Radu Stan !

— Și atunci ? a întrebat ea răstit.

— Eu nu cred că domnia ta ar putea iubi un bărbat care-și nesocotește îndatoririle... Nu uita că Radu Stan s-a bucurat de prietenia și dragostea coconului. Iar cînd acesta se află la ananghie trebuie să-i vină în ajutor.

— Despre ce-i vorba ? am auzit în sfîrșit de la copilul meu de suflet întrebarea pe care o așteptam.

I-am zimbit bucuros. Rămînea totuși un bărbat.

— Te rog să mă urmezi pînă la vodă, i-am cerut. Ne așteaptă.

Jupînița a izbucnit într-un plîns neputincios.

— Măcar să știu și cu despre ce-i vorba ! a scîncit ea.

— Dacă aș putea, ți-aș spune, i-am grăit cu blîndețe. Dar sînt treburi care privesc scaunul domnesc.

Pe înserate m-am dus la Irò. Și-a lăsat îndată cusătura cu care-și omora vremea și mi-a ieșit zîmbitoare în cale.

— Ai venit ! m-a întîmpinat, prinzîndu-mi mîinile. Te așteptam !

Am urmat-o cu inima încărcată de păreri de rău. Irò m-a așezat la masa pregătită dinainte. Am zîmbit fără să vreau.

— N-ai avut nici o îndoială cu privire la sosirea mea ? !

— Nădăjduiam să vii mai devreme, mi-a răspuns ea, umblînd de colo-colo. S-a oprit apoi în fața mea, cercetîndu-mă îndelung. Ești obosit și flămînd !

— Sînt ! am recunoscut.

— Hai să te speli și să ne așezăm repede la masă, s-a arătat Irò nerăbdătoare.

Nu m-am clintit însă din loc. M-a privit cu un început de teamă.

— Vine și Radu Stan ?

I-am adeverit. Irò s-a îndoit ca o trestie în bătaia vîntului.

— Credeam că n-o să-l mai văd, a oftat ea.

— E doar în trecere, am liniștit-o.

— Atunci e bine... Și unde-i acum ?

— Rînduiește niște treburi în sat.

— Ce fel ? m-a cercetat ea bănuitoare.

— În noaptea asta pornim la drum lung.

— Şi pe mine cui mă laşi ?

— Mă întorc, am încredinţat-o. În două-trei săptămîni...

— Nu ştiu dacă voi putea aştepta atîta, a grăit aproape şoptit. Şi dacă voi putea îndura şi aceste săptămîni !

— Trebuie ! am rugat-o.

— De ce nu întîrzii plecarea ? s-a însufleţit deodată. Mai rămîi o săptămînă !

— Nu mi-i îngăduit să întîrzii nici un ceas, i-am răspuns cu părere de rău. E vorba de soarta ţării !

— Dar soarta mea ? a întrebat Irò cu încordare. Nimănui nu-i pasă de ea ?

— Ştii că mă gîndesc la ea mai mult ca oricine, am rostit cu blîndeţe.

— Văd ! a răspuns, ţintuindu-mă locului cu o privire ca de foc. Dar nu-i nimic... Îmi iau copilul şi mă duc unde-oi vedea cu ochii... S-o găsi vreun suflet milos care să-mi dea adăpost.

— Fii înţeleaptă cum ai fost şi pînă acum, am sfătuit-o părinteşte. În două-trei săptămîni mă înapoiez... E chiar atît de mult ?

— Este, a mărturisit Irò, cu glasul înecat în lacrimi.

Am răsuflat mai liniştit. Îndîrjirea ei scădea. I-am apucat mîinile şi-am început să i le mîngîi.

În ogradă s-au auzit curînd tropote de cai. Irò s-a îndreptat grabnic spre fereastră.

— A sosit Radu Stan, m-a înştiinţat ea cu necaz.

— Singur ?

— Mai e cu cineva... Un tînăr însoţit de-o ceată de oşteni.

— E coconul ! am rostit cam fără chef. Pregăteşte-te să-l primeşti.

Trei care mari, încărcate cu ceară, miere, vin, piei şi blănuri, sare, pucioasă şi grîu, aşteptau în sat pregătite pentru drum lung.

— Am pus din toate cîte ceva, ca să putem găsi mai lesne cumpărători, îi împărtăşea Radu Stan feciorului de domn, în timp ce ne ospătam.

— Tare aș merge cu voi, a rostit coconul cu părere de rău.

A ridicat apoi cana cu vin în cinstea frumuseții lui Irò, care, roșind, a mulțumit și a cerut îndată iertare. Trebuia să plece pentru a-și adormi pruncul. Coconul, stăruind cu privirile pe urmele ei, i-a strecurat lui Radu Stan :

— Nu știam că ai și un copil !

— Nu-i al meu, și-a lăsat acesta privirea posomorîtă în cana cu vin.

— Nu-i nimic ! Ce crește în grădina ta se cheamă că-i al tău !

— Nu-i ce socoți măria ta, m-am amestecat în vorbă. Radu Stan și-a făcut o pomană.

— Cine nu și-ar face o astfel de „pomană" ? a rîs coconul mai deșuchiat. Ei ? ! a căutat apoi să-l împace pe Radu Stan. Te-au supărat vorbele mele ?

— Nu, măria ta, a răspuns Radu Stan, sorbind cu sete din cana cu vin.

— Oameni ne numim, am încercat să îmblînzesc vorba.

— Hai să ne împăcăm ! a ridicat coconul iarăși cana, ciocnind cu fiecare dintre noi și bînd cu poftă.

Curînd mi-am făcut și eu de lucru în celelalte încăperi, chipurile ca să mai cer niște vin. Irò m-a auzit și a ieșit să mă vadă.

— De ce l-ați adus și pe cocon ? a grăit ea nemulțumită.

— Ce ai cu el ?

— Se uită cam lung după mine... Se cunoaște că-i feciorul lui Vlad Dracul !

— Nu mai veni la masă, am sfătuit-o.

— Nu mai pot sta aici. N-ai văzut cum se poartă Radu Stan ? Nici nu m-a băgat în seamă... A mormăit ceva în loc de „bună seara" și atît... Mă dușmănește !

— Nu-i adevărat !

— Ba da ! a stăruit ea. Și nu vreau să mai dau ochii cu el. Plec la domnia-ta, la Bărbătești... Chiar mîine... Nu vreau să mai mănînc nici o firimitură din pîinea lui Radu Stan, a rostit Irò hotărîtă.

— Bine, m-am învoit. Am să mă sfătuiesc cu Radu Stan și vom rîndui lucrurile în așa chip, încît să fii mulțumită.

M-am înapoiat la masă. Radu Stan mă cerceta cu priviri piezișe, iar coconul îmi arăta oala goală, în vreme ce se ridica de la masă.

— Ies puțin în ogradă, ne-a vestit el cam împleticită.

Nădăjduiam ca aerul rece al serii să-i mai limpezească mintea încinsă de vinul băut repede și nu prea cu măsură. Foarte tînărul fecior al lui Vlad Dracul se dovedea lacom și nestăpînit în tot ce făcea.

— Ce te nemulțumește ? l-am întrebat pe Radu Stan cum am rămas singuri.

— Mă poate oare mulțumi ceva ? a rostit el abătut.

— Nu cîrti ! l-am dojenit. Ești tînăr, voinic, frumos, cu stare bună, îndrăgit de femei și prețuit de cocon. Ce-ți mai lipsește ?

— Nu știu cum să-ți spun, dar nu mă trage deloc inima să te însoțesc în noaptea asta la drum, mi-a mărturisit.

— Te cred ! E mai plăcut să lîncezești în patul jupîniței Neacșa, alintat și mîngîiat, decît să mergi pe șleaul Brașovului.

— Ce-mi tot scoți ochii mereu cu jupînița ? N-am și eu dreptul la o picătură de tihnă ? s-a supărat Radu Stan.

— Ai, de bună seamă, am căutat să-l împac. Dar nu acum... Și-apoi, adevărata pricină a amărăciunii tale nu-i asta !

— Dar care-i ? mi-a surîs el cam în batjocură.

— Irò, am rostit fără să clipesc.

— Femeia asta nu mă mai privește, a ridicat Radu Stan glasul. Fă cu ea ce vrei !

— De ce tocmai eu ? m-am arătat nedumerit.

— Fiindcă-ți place, a rostit el cu glasul ușor tremurat. Am simțit asta din clipa în care ai văzut-o.

— E drept că nici un bărbat nu trece nepăsător pe lîngă ea, am recunoscut. Dar de aici și pînă la ce te gîndești tu...

— Am ajuns un străin în casa mea, mi s-a plîns mai departe Radu Stan cu mînie.

— Te simți străin în casa ta, băiete, pentru că nu întîlnești aici decît veșnicele învinuiri din privirile lui Irò... Dar înțelege că s-o fi săturat și ea să trăiască într-un loc unde n-o mai dorește nimeni.

— Vrea să plece ? Ducă-se !

— Știu... Numai că Irò vrea să se înapoieze în țara ei.

— N-are decît !

— Dar singură, cu un copil mic, nu poate ajunge.

— Și ce vrea ? S-o duc eu ? Nu mai sînt în stare de așa ceva și nici nu vreau !

— Am s-o duc atunci eu singur.

În loc de răspuns, Radu Stan s-a ridicat chiar în clipa aceea de la masă, îndemnîndu-mă :

— Hai să vedem ce isprăvi mai face coconul pe afară.

Răcoarea nopții de toamnă ne-a alungat repede atît oboseala, cît și ușoara amețeală de pe urma cănilor cu vin date peste cap. În ogradă domnea tihna ceasului dinaintea culcării. Slujitorii și robii țigani se trăseseră în odăile lor, iar din grajduri și ocoale răzbătea cîte o sforăitură de cal ori cîte un icnet prelung de boulean. Doar oștenii coconului stăteau de veghe la poartă.

Culcat în fîn în ograda din spate, coconul a chiuit vesel, cînd ne-a văzut, ca un copil, poftindu-ne să ne lungim alături, cu fața la stele.

— Priviți ! ne îndemna feciorul de domn. Un cer curat ca acum rar întîlnești... De cînd mă știu, mi-a plăcut să stau în fîn, să mă las învăluit de miresme și să-mi fugărească ochii printre stele. Oare ce-o fi dincolo de ele ?

— Alte stele, m-am lăsat și eu cuprins de încîntarea acestor clipe.

— Iar mai încolo ? a stăruit coconul.

— Cine știe ce lumi or mai fi ?! a rostit Radu Stan pe gînduri.

— Mă apucă amețeala, dar tot mă uit, a adăugat coconul. Nu mă mai satur.

Urmărindu-i privirea pierdută pe bolta cerească, mă întrebam care din puzderia asta de stele era a lui ? Ghicindu-mi parcă gîndurile, coconul a ridicat mîna, arătînd.

— Vedeți ? Aceea-i steaua mea... Mare și strălucitoare.

Auzindu-l, mi-a venit fără voie în minte chipul uscat, muncit de temeri, al lui Vlad Dracul. „Oare fiul va avea o soartă mai bună ca tatăl ?" mă întrebam. Dar nu știu de ce presimțeam că pe tînărul fecior de domn îl așteptau încercări poate chiar mai grele.

CAPITOLUL 6

■

SĂTULUL NU CREDE FLĂMÎNDULUI

Era aproape miezul nopții cînd ne-am despărțit de cocon. El o pornea în jos, pe valea apei, către tabăra de la Bălteni, iar noi spre munți, pe aceeași vale a Dîmboviței.

— Cînd vă înapoiați, să mă căutați, ne-a cerut feciorul de domn.

— Negreșit ! i-am răspuns. Și i-am urat : Rămîi cu bine, măria ta !

L-am urmărit cu privirea pînă ce-a dispărut după un cot al drumului. Am dat apoi pinteni cailor, pentru a ajunge din urmă carele cu povară.

Dănișor Lungul stătea cocoțat pe capra carului din față, uitîndu-se mohorît la spinările late și albe ale boilor, care pășeau molcom pe drumul larg, luminat de lună aproape ca ziua. În urma lui mai veneau două care, iar în față, pe de lături, ca și în urmă de tot, călăreau slujitori bine înarmați.

Hangiul însă nu se arăta împăcat cu treaba pe care urma s-o înfăptuiască. La început, cînd îi cerusem să ne însoțească pînă la Brașov, nici nu voise să stea de vorbă. „Pe mine să mă lăsați cu nevoile și necazurile mele... Am nevastă și copii. Eu nu-s un vîntură lume ca voi !“ Dar cînd aflase că tot cîștigul ce urma să-l scoatem din vînzarea mărfurilor luate din cămările domnești va fi al lui, Dănișor căzuse pe gînduri, făcîndu-și în minte felurite socoteli. Apoi se învoise. Acum îl vedeam iarăși posomorît.

— Mare păcat ți-ai făcut cu mine ! mi-a spus el. În loc să dorm liniștit în patul meu, îndur hurducăturile afurisitului ăsta de drum.

— E drept, am zis. Dar cine se va întoarce de la Brașov cu lucruri de preț ? Nu cîștigi tu spetindu-te la han un an de zile nici pe jumătate din cît ai să scoți de la acest singur drum.

— Mai bine sărac şi teafăr decît bogat şi schilod, dacă nu chiar mort, a grăit el ca pentru sine.

— Pe vremuri nu-ţi cumpăneai atîta fiecare pas, i-am amintit. Erai iute şi la vorbă şi la faptă.

— Pe vremuri ! a oftat Dănişor.

Privirea mi-a căzut în clipa aceea pe chipul slujitorului care călărea de cealaltă parte a carului. Îmi părea cunoscut dar nu ştiam să-l fi ales între oamenii care să ne însoţească. Am intrat îndată la bănuieli şi-am dat pinteni calului ca să ajung în faţă, lîngă Radu Stan.

— Ce e ? m-a întrebat acesta, văzîndu-mi zorul.

— Vreau să număr dacă sîntem toţi, am rostit tare ca să audă şi cel ce călărea în stînga lui Dănişor.

— Nu s-a rătăcit încă nimeni pe drum, m-a liniştit Radu Stan.

Socoteam în minte : „În faţă se află deci, în afară de Stîngaciu şi Radu Stan, doi oameni de încredere de la curtea acestuia. Pe partea dreaptă, lîngă care, merg doi slujitori de nădejde ai lui Dănişor. Pe cele trei capre, mînînd boii, iarăşi oameni aleşi de Radu Stan. În urma carelor venea Bursuc (socotind locul mai ferit decît toate), împreună cu trei flăcăi voinici din satul meu. Dacă-l adăugam şi pe hangiu, trebuia să fim cincisprezece. De unde a apărut atunci al şaisprezecelea ? mă întrebam nemulţumit. Dănişor n-ar fi luat pe cineva fără să-mi spună, iar de capul lui necunoscutul n-ar fi îndrăznit să se alăture convoiului nostru. Cine i-a îngăduit atunci ?"

— Lipseşte cineva ? m-a întrebat Radu Stan.

— Dimpotrivă ! Avem un om mai mult.

— Aaa ! şi-a amintit abia atunci Radu Stan. Am uitat să-ţi spun că am luat şi un slujitor de-al jupîniţei Neacşa care are nevoie de ajutorul nostru. Cheamă-l la domnia-ta şi-o să-ţi deslueşască totul, a mai adăugat el cu o nepăsare care mă scotea din sărite.

— Întîi vreau să-mi deslueşti tu, am stăruit mînios.

— E o poveste întreagă, şi-a păstrat Radu Stan seninătatea. Zău n-o mai ţin minte ! Întreabă-l pe el.

Nu ajungeam la nici un capăt cu acest tînăr ale cărui gînduri zburau în cu totul alte părţi.

— Un singur lucru vreau să-ţi cer, i-am spus înciudat.

— Ascult ! a rostit Radu Stan visător.

— Cît va dura acest drum, atît la ducere, cît și la înapoiere, să nu faci nimic înainte de a te sfătui cu mine.

— Nu-ți voi ieși din cuvînt, mi-a făgăduit el bucuros. Iartă-mă ! Am uitat să-ți spun !

Ce puteam să mai fac ? Trebuia să-l iert și să aflu pe altă cale ce era cu acest slujitor trimis de jupinița Neacșa. „Deocamdată, mi-am zis, îl las în pace. Găsesc eu un moment potrivit".

Ziua ne-a prins din urmă cam la două verste de vama Dîmboviței. La plecare hotărîsem să nu mergem decît noaptea, pentru a atrage cît mai puțin luarea-aminte asupra convoiului nostru. Dealtfel și pregătirile fuseseră făcute în mare taină. Mărfurile aduse din diferite locuri le încărcaseră oameni de încredere. Dănișor și slujitorii săi veniseră la locul întîlnirii pe căi ferite, iar flăcăii din satul meu, trei frați de nădejde, nu știau încă ce treabă anume aveam cu ei și încotro îi purtam. De aceea singurul om care mă îngrijora era slujitorul trimis de jupinița Neacșa. „Ce știe el despre rostul drumului nostru la Brașov ?" mă întrebam. L-am chemat pe Stîngaciu.

— Îl cunoști pe cel care a mers tot timpul lîngă carul din față ?

— De bună seamă, mi-a răspuns. Trebuie să-l știi și domnia ta... Era în slujbă la vornic.

— Asta e ! mi-am dat cu palma peste frunte.

Abia atunci mi-am amintit că era omul rînduit de Manea s-o ducă pe Neacșa la mănăstire și cumpărat de aceasta cu bani și podoabe.

— Chiar m-am mirat cînd l-am văzut mergînd cu noi, a adăugat Stîngaciu.

— Să nu-l scapi din ochi, i-am cerut.

Am așteptat apoi carul în care se afla Dănișor Lungul.

— Ce facem ? m-a întrebat hangiul. Trecem de vamă ?

— Nu-i potrivit, i-am răspuns. Căutăm un loc bun de popas și rămînem acolo pînă se înserează.

— Bine ar fi, a căscat Dănișor obosit. Sînt frînt și boii abia mai trag.

— Te-ai dezobișnuit să mai faci drumuri lungi, i-am zîmbit înțelegător.

— Mai e și vîrsta, mi-a amintit el. Nu uita că am ajuns în pragul jumătății de veac. Pe cînd tu mai ai !

— Mă apropii și eu cu pași iuți.

— Lasă, lasă ! m-a privit el șăgalnic. La vîrsta ta mai sari încă „pe șapte iepe tot sirepe"... Dar ai grijă !

Am izbucnit amîndoi în rîs.

Vitele slobozite din jug ori din chingile șeilor pășteau iarba rămasă încă verde pe plaiul de la poalele muntelui, în vreme ce oamenii, adunați în jurul focurilor, înghițeau hulpavi din merinde. Un ulcior burduhănos, plin cu vin negru, umbla din mînă în mînă.

Am tras și eu cîteva înghițituri zdravene, apoi am trecut ulciorul mai departe. Grigore, fostul slujitor al vornicului Manea, a dat să plece, dar l-am oprit.

— Aș avea o treabă cu tine.

— Voia domniei tale, s-a arătat el supus.

— Știi unde mergem ? l-am întrebat fără înconjur.

— Jupînița zicea că treceți munții, mi-a grăit senin.

— Cu ce treburi ?

— Nu cunosc și, drept să fiu, nici nu mă privesc treburile altora... Îmi ajung necazurile mele. Jupînița m-a vîrît într-o poveste din care nu pot scăpa decît cu fuga !

— Cine te urmărește ?

— Vornicul Manea... Cînd s-a înapoiat de la drumul acela pe care l-ați făcut împreună mi-a trimis vorbă la mănăstire, unde-o păzeam pe jupînița Neacșa, să vin la el. De frică, am fugit...

Pînă acum totul se potrivea cu ceea ce știam și eu. Neacșa îl îndemnase într-adevăr pe Grigore să nu mai dea ochii cu stăpînul său. Cunoștea prea bine firea vornicului. „Ia punga asta cu galbeni, îl sfătuise jupînița pe Grigore, și stai ascuns pînă se va ivi prilejul să pleci din țară. Altfel vornicul are să te caute și-n gaură de șarpe." Iar cînd a aflat de pregătirile noastre de plecare spre Brașov, Neacșa s-a gîndit că era potrivit să scape de acest om care o stînjenea. Și ni l-a trimis plocon.

— Cînd ți-a spus de plecarea noastră ? l-am mai întrebat pe Grigore.

— Ieri dimineață... M-a chemat jupînița în iatacul ei și mi-a dat răvașul către domniile voastre.

Seninătatea din ochii lui mă descumpănea. „E om cinstit ori viclean ?“ mă întrebam. Ghicindu-mi parcă gîndurile, Grigore mi-a zîmbit cu îngăduință.

— Te cam ferești de mine, căpitane !

— Dacă aveam vreo bănuială în privința ta, m-aș fi împotrivit să vii cu noi, am căutat să-l liniștesc.

— De ce mă iscodești atunci cu stăruință ?

— Pentru că vreau să-ți încredințez o treabă grea.

— Și de ce m-ai ales tocmai pe mine ?

— Drept să-ți spun, nu știu, i-am mărturisit. Mi-am amintit poate că vornicul se înconjoară numai de oameni vrednici și isteți.

— Asta cam așa e, s-a arătat Grigore mîndru de lauda primită. Numai că Manea nu știe să-i prețuiască. Ce treabă te-ai gîndit să-mi încredințezi ?

— Te-am văzut mergînd aproape toată vremea lîngă carul din față.

— Am făcut rău ? m-a întrebat el nedumerit.

— Nu. Dimpotrivă. E carul care trebuie păzit cel mai bine.

— N-am știut, s-a grăbit Grigore să-mi alunge bănuiala. Eram stingher și m-am simțit mai la îndemînă lîngă negustorul acela burduhănos și bun de gură.

— În car avem mărfurile cele mai scumpe și pungile cu galbeni, i-am destăinuit.

Grigore m-a cercetat bănuitor.

— Și de ce-mi spui mie toate astea ?

— Trebuie apărate cu prețul vieții, am adăugat.

— Ai mai multă încredere în mine decît în oamenii domniei tale ? m-a întrebat el mirat.

— Jupînița Neacșa ne-a scris că pune mîna în foc pentru tine, i-am răspuns.

— E singura femeie pentru care mi-am pus viața în primejdie, a mărturisit el într-un tîrziu.

— Atunci ne-am înțeles ? l-am întrebat, zîmbindu-i prietenește.

— Ochii și carul din față, mi-a făgăduit el cu înfocare.

M-am desprins mulțumit de lîngă fostul slujitor al lui Manea. Socotindu-l îndrăgostit pînă peste urechi de Neacșa, îmi ziceam că nu trebuia să-mi fac cine știe ce griji în privința lui.

Am rînduit oamenii de veghe și m-am îndreptat spre culcușul pregătit de Stîngaciu. Cojocul mițos mirosea tare a oaie, dar am închis ochii destul de repede. Oboseala lungului drum de noapte își spunea cuvîntul.

După cel mult trei ceasuri de somn m-am trezit însă zgîlțîit de slujitorul meu.

— Ce e ?... Ce e ? am sărit speriat.

— Trebuie să-ți vorbesc, mi-a șoptit Stîngaciu.

M-am frecat la ochi ca să mă mai dezmeticesc. Stîngaciu mi-a cerut să rămîn culcat pentru a nu da de bănuit.

— Grăiește ! i-am cerut în șoaptă.

— L-am urmărit pe Grigore... După ce a văzut toată lumea adormită s-a furișat în pădure. Străjile nu l-au descoperit... Păcătosul și-a făcut culcușul chiar la marginea poienii, lîngă un tufiș... Iar înainte de a pleca în pădure a potrivit cojocul în așa fel, încît să se creadă că doarme cineva acolo.

— S-a întors ?

— Încă nu ! M-am grăbit să ajung aici înaintea lui !

— S-a întîlnit cu cineva ?

— Da... Nu părea să fie nici oștean domnesc, nici slujitor boieresc... Mai degrabă un om de rînd bine înarmat.

— Și unde s-au văzut ?

— Cam la o jumătate de leghe mai la deal... N-aveau un loc anume de întîlnire, pentru că s-au căutat o bună bucată de vreme pînă a dat unul de altul.

Spusele lui Stîngaciu m-au pus serios pe gînduri. I-am cerut să tacă și să se culce liniștit. De acum încolo aveam eu grijă de „drăguțul cu ochi piezișî al jupîniței Neacșa". M-am sucit în așa fel, încît să pot veghea printre gene marginea poienii. Grigore n-a întîrziat să se ivească. A căutat să nu-l zărească vreo strajă și s-a strecurat sub cojoc. Mă întrebam ce urmărea acest om și pentru cine lucra ? Pe Neacșa am înlăturat-o din capul locului. N-avea de ce să ne urmărească și să ne dorească răul, în ciuda împotrivirii ei față de plecarea lui Radu Stan. „Să se fi înțeles Grigore cu niște tîlhari cunoscuți de-ai lui ca să fim prădați pe drum ?" mă gîndeam. Lipsiți de mărfuri, care și vite, drumul nostru la Brașov n-ar mai fi avut nici un rost. De aceea trebuia să iau toate

măsurile de apărare ca să nu se întîmple așa ceva. Pe de altă parte, mă întrebam dacă nu era amestecat cumva și Manea în povestea asta. În lăcomia sa, însoțită de dorul răzbunării, vornicul ar fi fost în stare să pună la cale orice nelegiuire. Ne aflam oricum nu departe de vama Dîmboviței, păzită de oameni ai domniei, care ne-ar fi sărit în ajutor. „Ar putea să ne lovească mai curînd la noapte, între Rucăr și Bran", socoteam în gînd. Pînă atunci însă puteam sta liniștit. Sosise vremea schimbării străjilor. Pentru veghea a treia era rînduit și Grigore. Acesta s-a prefăcut a se trezi nemulțumit din somn.

Se înserase de-a binelea cînd am fost opriți la vama Dîmboviței. Dănișor Lungul a coborît icnind de pe capră și s-a înfățișat înaintea vameșilor în chip de stăpîn al întregului convoi.

— Mulți oameni de pază ți-ai mai luat, i-a zis capul vămii, cercetînd înscrisurile.

— Vremile sînt tulburi, i-a răspuns hangiul, și drumurile nesigure.

— Ai grijă de cai, l-a sfătuit vameșul. Au mare căutare. După ce-i fură, tîlharii îi duc peste munți.

— Au golit țara, nemernicii ! s-a tînguit și Dănișor.

— Ferește-te cu osebire după ce treci de Rucăr, i-a mai zis vameșul. Pînă acolo nu vă pîndește nici un necaz.

— Nu ne dai niște oameni de însoțire ? i-a cerut Dănișor.

— V-aș da cu dragă inimă, dar nici eu n-am de-ajuns, s-a dezvinovățit vameșul, în timp ce se căznea să deslușească înscrisul domnesc primit din mîna lui Dănișor Lungul.

Erau înșirate acolo mărfurile aflate în cele trei care, numărul vitelor de povară, ca și al cailor.

— Mai e nevoie să umblu prin care ? l-a iscodit vameșul pe hangiu.

— N-am nimic în afară de ce mi-a poruncit vodă să duc la tîrg, i-a răspuns hangiul. Dealtfel mărfurile sînt domnești.

— Bănuiesc, i-a zîmbit vameșul cu bunăvoință. Altminteri nu-ți dădea asemenea carte. Și-a adăugat : Scrie

aici că te însoțesc unsprezece slujitori călări, iar eu am numărat doisprezece.

— Am mai luat unul pe drum, s-a grăbit Dănișor să răspundă.

— Care-i acela ?

Hangiul l-a arătat pe Grigore. Vameșul a stăruit cîteva clipe asupra chipului fostului slujitor al lui Manea, zicînd :

— Parcă l-am mai văzut.

— S-ar putea, a glăsuit Dănișor. A slujit la vornicie.

Vameșul a clătinat neîncrezător din cap.

— Nu de acolo mi-l amintesc, ci din altă parte... Aș pune chiar rămășag că l-am zărit alaltăieri prin tîrg, la Cîmpulung, stînd de vorbă cu unul Mihăilă, zis Buză-Ruptă.

— Un tîlhar ? s-a speriat Dănișor.

— Dintre cei mai mari, a rostit vameșul cu glasul scăzut. Oricum, să vă păziți. Să nu fi pus la cale vreo ticăloșie.

— Mulțumim ! a grăit hangiul cu glasul pierdut.

— Pe deasupra, i-a zîmbit căpetenia cu părere de rău, trebuie să-mi plătești vamă atît pentru el, cît și pentru calul său.

— O belea nu vine niciodată singură, a oftat Dănișor cu năduf, desfăcînd baierile pungii. Cît trebuie să dau ?

— Doi galbeni pentru cal și alți doi pentru călăreț.

— Atît de mult ? a oftat iarăși hangiul.

— Nu mai plătești în schimb nimic la Rucăr, l-a mai îmbunat vameșul.

Hangiul mi-a făcut apoi semn să mă apropii de el.

— Nu-l cinstim pe vameș ? Mi-a spus ceva care ni-i de mare folos, mi-a strecurat el prin colțul gurii.

— Am auzit, i-am răspuns, făcîndu-i semn să păstreze tăcere.

După ce a plătit, Dănișor s-a îndepărtat. Carele s-au urnit curînd din loc, scîrțiind pe drumul Rucărului. Credincios poruncii date, Grigore se ținea tot pe lîngă carul din față, fapt ce-l întărîta și mai rău pe hangiu. La rîndu-i Grigore a căzut pe gînduri. Ba, la un moment dat, s-a desprins de lîngă car și-a venit să-mi vorbească.

— Ce are negustorul cu mine ?

— Şi-o fi amintit că i-ai rămas cîndva dator, am încercat să scap cu o glumă.

— Unde şi cînd ? a luat Grigore drept bune spusele mele.

— Du-te la locul tău, i-am cerut, şi prefă-te a nu-l lua în seamă. Iar la primul popas lămurim noi lucrurile.

Grigore nu prea era împăcat cu răspunsul meu, dar şi-a strunit calul şi-a aşteptat să-l ajungă din urmă carul pe care i-l dădusem în pază.

Pînă la Rucăr am mers încet, cu poticneli, din pricina întunericului. Văzîndu-ne sosind dinspre Dîmboviţa, paznicii vămii de aici s-au mulţumit doar să întrebe :

— Încotro ?

— La Braşov, le-a răspuns Dănişor.

— Mergeţi sănătoşi, ne-au urat ei.

De acum încolo aveam de străbătut multe leghe cu ţinuturi pustii, de munte. O uşoară înfiorare ne-a străbătut pe toţi. „Ce ne aşteaptă oare mai departe ?" se întreba fiecare.

Ascunsă pînă atunci după nori, luna a început să se strecoare prin cîte un ochi de cer curat, luminîndu-ne calea. Cei trei căruţaşi s-au urcat pe capre, îndemnînd vitele de la jug să iuţească paşii. Dar culmile înalte, împădurite, care străjuiau cursul apei, se ridicau în calea noastră tot mai înspăimîntătoare. „Pînă la vad, la vărsarea Dîmbovicioarei în matcă, nu va cuteza nimeni să ne oprească, îmi ziceam. Dar acolo mi-i teamă că va trebui să ne încercăm un pic ascuţişul săbiilor." Presimţirea mea începea să fie adeverită şi de purtarea lui Grigore. Pe măsură ce coboram spre vad, îşi strunea calul mai cu neastîmpăr.

— Ce-i flăcăule ?

— Nu-mi plac locurile astea, mi-a răspuns el. Mai bine poposeam la Rucăr şi porneam mîine dimineaţă. Calul e din ce în ce mai sperios, mi-a grăit apoi cu prefăcută nevinovăţie. Parcă simte ceva... Poate vreo sălbăticiune.

— Să nu fie vreun lup cu două picioare, i-am strecurat prin colţul gurii.

— Iar mă bănuieşti ? s-a arătat el jignit.

— Să nu faci vreun semn sau altă poznă că nu mai apuci să bei apă din fîntînile Braşovului, l-am înştiinţat.

— Mai bine îmi luam lumea în cap decît să pornesc la drum cu domniile voastre, s-a tînguit Grigore. Rău a făcut jupîniţa Neacşa trimiţîndu-mă încoace.

— Şi eu zic la fel, i-am întors vorba.

— Dă-mi voie atunci să mă înapoiez, mi-a cerut.

— N-ai decît, l-am poftit.

Grigore şi-a strecurat privirile piezişe în urmă. Cei trei fraţi din Bărbăteşti îi ţineau drumul de întoarcere, în timp ce Radu Stan şi Stîngaciu, care călăreau alături, împiedicau trecerea mai departe.

— Ce aveţi de gînd cu mine ? a scîncit Grigore, văzîndu-se prins ca într-o capcană.

— Înţelept ar fi să ne spui adevărul, l-am sfătuit.

— N-am nimic de ascuns, s-a apărat el.

— Cu cine te-ai întîlnit azi-noapte în pădure ? Ai fost urmărit de slujitorul meu, l-am prevenit.

— Spune minciuni, a ridicat Grigore glasul.

— Vorbeşte încet !

— Pune-mă faţă-n faţă cu el, mi-a cerut Grigore.

— Dacă va trebui, am s-o fac şi pe asta, l-am încredinţat. Dar altceva voiam să te întreb : ce-ai căutat alaltăieri în tîrg la Cîmpulung ?

— Eu ? a sărit Grigore ca ars.

— Te-a recunoscut vameşul de la Dîmboviţa.

— Asta le întrece pe toate, s-a căinat Grigore.

— Mi-a spus şi cu cine te-ai văzut acolo.

— Mare om mai sînt în ţara asta, a rîs el în batjocură, dacă mă ştiu şi mă urmăresc oamenii domniei.

— Vameşul l-a zărît pe Mihăilă zis Buză-Ruptă şi de aceea a fost cu luare-aminte să vadă cu cine se însoţeşte tîlharul.

— Povestea asta cu Buză-Ruptă e o scorneală. Nu mă simt vinovat cu nimic, s-a apărat Grigore. Dar dacă vrei să te ajut în vreun fel spune-mi şi-o fac.

— Am să te poftesc ca, îndată ce ajungem în vad, să-l strigi pe tîlhar şi să-i spui că am aflat ce-aţi pus la cale... Sfătuieşte-l să nu cuteze a ne lovi, pentru că nu va izbuti.

— Eu pot să-l strig, dacă ții neapărat, și pe Isus Cristos, mi-a rînjit Grigore obraznic. Doar nu mă doare gura... Însă cine să-mi răspundă ?

— Am să te poftesc totuși să faci ce ți-am cerut, am rostit hotărît.

Grigore a ridicat din umeri, a zîmbit în gol și și-a văzut de drum. Nu-mi plăcea însă tăcerea lui. Mă înfruntase cu prea multă semeție, ceea ce însemna că era cît se poate de sigur pe el și mai cu seamă pe tăria loviturii pregătite de Mihăilă Buză-Ruptă. La început m-am gîndit să-i aștept pe tîlhari în vad, unde carele și călăreții se puteau mișca în voie. Dar cînd am ajuns în dreptul unui mal înalt, drept și stîncos, aflat ca la trei sute de pași depărtare de vad, am dat poruncă de oprire. Grigore mi-a aruncat o căutătură încărcată de ciudă, dar a stat cuminte. Radu Stan și Stîngaciu îi pîndeau fiecare mișcare.

— De ce te-ai oprit ? m-a întrebat Dănișor nedumerit.

— Poposim aici, am grăit morocănos.

— În mijlocul drumului ?

— E locul cel mai ferit, am mormăit.

Am rînduit carele roată, făcînd cu ele un zid de apărare.

— Eu tot nu pricep ce faci ? a stăruit hangiul, umblînd nemulțumit de colo-colo.

— Ai să afli curînd, i-am aruncat din mers.

Ca să feresc de săgețile tîlharilor vitele de povară, le-am cerut căruțașilor să le ducă mai la deal. Caii i-am păstrat la îndemînă, adăpostiți după carele cu acoperișuri înalte. Un zăngănit scurt de săbii, urmat de un icnet greu, m-a făcut să tresar. Grigore încercase s-o ia la sănătoasa, dar Radu Stan și Stîngaciu l-au cumințit. Cînd m-am apropiat, fostul slujitor al lui Manea zăcea la pămînt, cu fața în jos, dezarmat, țintuit de genunchiul slujitorului meu, care-i lega mîinile.

— Ridică-l ! i-am cerut lui Stîngaciu.

Buimăcit de lovitura primită, Grigore tremura ca varga.

— Ți-ai arătat pînă la urmă adevăratul chip ! i-am zis.

— N-am avut nici un gînd rău, s-a apărat el. Calul s-a speriat de ceva și s-a smucit înainte.

— Dar sabia ta de ce s-o fi speriat ? a izbucnit mînios Radu Stan : Căci și ea a ieșit iute din teacă.

Grigore a smiorcăit. Din nas i se prelingea un firicel de singe.

— Leagă-l cu o funie lungă, i-am poruncit lui Stîngaciu.

Am rînduit apoi oamenii pentru apărare. Văzînd pregătirile pe care le făceam, Dănișor a început să se tînguiască :

— Vai de capul și de zilele mele ! În ce bucluc m-ai băgat, omule ?

— Nu te mai boci ca o babă și strunește-ți arcul, l-am sfătuit. Pe vremuri erai un țintaș de mina întîi.

— Pe vremuri ! a oftat hangiul cu părere de rău.

Am mai trecut o dată pe la fiecare om, așezîndu-l la locul socotit de mine potrivit. Nu-mi ieșea însă la număr un luptător.

— Care naiba lipsește ? am răcnit supărat.

— Bursuc ! mi-a răspuns careva. S-a dus cu boii.

— Dar cine i-a îngăduit ? am izbucnit mînios.

— Spunea că trebuie să păzească cineva și vitele, s-a auzit același glas.

— Ai un slujitor pe cinste ! i-am strecurat lui Radu Stan printre dinți.

— Cheamă-l înapoi, a glăsuit acesta supărat.

— Să rămînă mai bine acolo, m-am lăsat păgubaș.

Am cercetat încă o dată locul. De sus, de pe vîrful stîncii, nu ne putea pîndi nici o primejdie. Peretele era aplecat spre apă, alcătuind o streașină care ne ocrotea de minune. Numai între roata formată din care și marginea dinspre apă a drumului rămăsese un loc de trecere lat de trei-patru pași. Mă gîndeam să-l închid și pe acesta, dar m-am răzgîndit. „Poate să ne fie de folos, mi-am zis. Nu-i bine să rămîi fără o portiță de scăpare." M-am aplecat peste marginea drumului, spre vadul apei. Malul era destul de înalt și anevoie de urcat. Dar niște oameni sprinteni puteau totuși să se cațere și să ne atace din coastă. L-am chemat îndată pe unul din cei trei frați din Bărbătești, poruncindu-i să pîndească malul. Mi-am ridicat apoi ochii spre cer. Se apropia miezul nopții. Scamele de nori se împrăștiaseră și luna lumina ca în palmă

drumul care ducea spre vad. „E bine ! mi-am spus mulțumit. Noi stăm în umbră, iar potrivnicii vor fi în bătaia lunii"... Era dealtfel vremea să-i scoatem pe tîlhari din ascunzătoare și să încercăm a-i aduce spre noi. Legat de mîini și ținut cu o funie lungă, Grigore mă privea cu ochi neliniștiți.

— Nu vrei să spui adevărul ? l-am mai întrebat o dată.

— N-am nimic de ascuns, s-a apărat iarăși.

— Porniți ! am poruncit atunci lui Radu Stan și slujitorului meu.

— Vă faceți un păcat ! se zbătea Grigore zadarnic. De pe cai Stîngaciu și Radu Stan îl împingeau cu sulițele.

— Nu vă îndepărtați mai mult de trei sute de pași, i-am sfătuit.

Mergeau încet, cu fereală, căutînd mereu în jurul lor. Iar cînd au ajuns într-un loc unde drumul se lărgea din nou, deschizindu-se către valea Dîmbovicioarei, s-au oprit. L-am văzut pe Stîngaciu împungîndu-l pe Grigore cu sulița în spate. Acesta a scos un geamăt scurt, auzit pînă și de noi, după care s-a hotărît să strige în gura mare :

— Mihăilă Buză-Ruptă !... Mă auzi ?... Îți grăiește Grigore ! Sînt prins și fără putință de scăpare... Nu ieșiți la drum pentru că veți fi pierduți... S-a aflat tot ce-am pus la cale !... Ați auzit ?

Tăcere. Stîngaciu l-a mai împuns o dată cu sulița. Grigore a început din nou să strige :

— Mihăilă Buză-Ruptă ! Îți gră...

Dar n-a mai sfîrșit vorba. O săgeată l-a izbit în coșul pieptului. Grigore a scos un vaiet prelung și s-a lăsat în genunchi.

— Înapoi ! le-am strigat speriat.

Era și vremea, pentru că alte săgeți au început să se abată asupra lor. Culcați pe coamele cailor, Radu Stan și Stîngaciu s-au tras repede îndărăt, tîrînd după ei pe cel săgetat.

— Pregătiți arcurile ! am poruncit tuturor.

Tîlharii tot nu se arătau. Ajunși la adăpostul carelor, Radu Stan și Stîngaciu au descălecat, Grigore zăcea cu

fața în sus, gemînd slab. M-am aplecat asupră-i grăind cu blîndețe :

— Ce să-ți fac, omule ? Singur ți-ai căutat moartea. Cred că nici nu mă auzea.

— Îi scot săgeata ? m-a întrebat Stîngaciu.

— Încă nu, l-am oprit, dar așază-l într-un loc mai ferit.

Nu m-am desprins bine de lîngă rănit cînd l-am văzut pe Marcu, flăcăul din Bărbătești pus de pîndă la marginea drumului, făcîndu-mi semn. M-am repezit îndată într-acolo. Marcu mi-a arătat spre vad. Printre bolovanii mari de rîu se strecura un tîlhar. Am mai zărit apoi altul.

— Cîți sînt ? am întrebat în șoaptă.

— Vreo zece, mi-a răspuns Marcu.

— Rămîi pe loc. Ți-i trimit și pe frații tăi în ajutor. Iar cînd tîlharii ajung la o bătaie de săgeată, luați-i la ochi.

Dar primejdia cea mare nu era acolo, ci în lungul drumului.

S-au mai scurs două-trei minute de așteptare cu sufletul la gură, după care au răzbătut pînă la noi glasuri puternice. Tîlharii, vreo patruzeci la număr, veneau pe jos dinspre vad, la adăpostul scuturilor. Alcătuiau un adevărat zid, prin care nu putea străbate nici o săgeată.

— Culcați-vă, am strigat din răsputeri, și ochiți la picioare... Nu trageți decît atunci cînd vă spun... Nu irosiți săgețile ! Și nu aveți teamă !... Îi punem îndată pe fugă ca pe niște iepuri fricoși !

Îmbărbătam mereu oamenii, cu toate că soarta noastră nu se arăta deloc fericită. Aveam de înfruntat fiecare cîte patru sau chiar cinci vrăjmași. Dar nu mă gîndeam nici o clipă că am putea fi răpuși. Potrivnicii noștri erau oameni de strînsură, pe cînd noi alcătuiam un pîlc de luptători încercați, pricepuți în mînuirea arcurilor, suliților și săbiilor.

Niște zbîrnîituri de săgeți m-au făcut să întorc privirea spre marginea drumului, unde se aflau frații din Bărbătești.

— Cum merge ? le-am strigat.

— Am doborît trei deodată ! mi-a răspuns Marcu bucuros.

— Să nu vă scape nici unul !

Ceata cea mare de tîlhari a ajuns între timp ca la o bătaie de săgeată. Am ridicat mîna și am strigat :

— Fiți gata !

Nouă arcuri s-au îndreptat către picioarele primului rînd de năvălitori.

— Trageți ! am poruncit.

Săgețile au pornit în aceeași clipă. Au nimerit toate în picioarele vrăjmașilor, dar au căzut la pămînt fără să vatăme pe careva.

— Grijania mamei lor ! l-am auzit pe Radu Stan slobozind sudalma-i obișnuită. Și-au înfășurat picioarele în bucăți de lemn.

— Nu-i nimic ! l-am îmbărbătat. Le venim noi de hac.

Dar săgețile noastre nu vătămau pe nimeni. Se înțepeneau în scuturi ori cădeau la pămînt, călcate și rupte de picioarele tîlharilor. Și pe măsură ce aceștia se apropiau ne treceau fiori de spaimă. Ceata vrăjmașă a ajuns ca la o aruncătură de piatră de noi și atunci am strigat :

— Pregătiți sulițele !

I-am văzut tot atunci trăgîndu-se către noi și pe cei trei frați din Bărbătești.

— Ce faceți ? i-am întrebat mînios.

— Am mai lovit patru, iar ceilalți au rupt-o la fugă, m-a liniștit Marcu.

— Apucați și voi sulițele ! le-am poruncit.

Rîndul din față al tîlharilor pășea fără teamă și grabă, pentru ca deodată să se aplece, făcînd loc celor din spate. Sulițele noastre au pornit însă cu o clipă mai devreme, lovind în plin. Tîlharii din urmă au trecut peste cei căzuți, strîngînd rîndurile.

— Ne dovedesc ! l-am auzit gemînd pe Dănișor Lungul.

Mă pregăteam tocmai să dau poruncă de încălecare pentru a lupta mai cu spor, cînd în urma noastră au izbucnit răcnete puternice de oameni, însoțite de mugete furioase și tropăituri grele de vite mari.

— Ce-o mai fi și asta ? a întrebat nedumerit Radu Stan.

Cei doisprezece boi de la carele noastre, slobozi de juguri și tînjale, erau mînați din urmă cu împunsături și chiote spre ceata vrăjmașă. Tîlharii s-au oprit locului

descumpăniți. Și cînd au văzut vitele înfuriate, gonind spre ei cu coarnele în pămînt, au rupt rîndurile pentru a căuta fiecare scăpare.

— Pe cai ! am strigat din răsputeri.

Răspîndiți în pîlcuri mici, răzlețe, tîlharii fugeau de mîncau pămîntul. I-am ajuns repede din urmă și-am început să-i hăcuim cu săbiile și să-i străpungem cu sulițele culese din fugă. Răcnetele, vaietele, strigătele de iertare au umplut valea. N-au scăpat decît vreo zece vrăjmași, care s-au prăvălit peste malul prăpăstios al apei. Abia după vreun ceas s-a liniștit locul luptei. Slujitorul lui Radu Stan se învîrtea mereu în jurul meu, dornic să audă o vorbă de laudă. Căci el era cel căruia îi trecuse întîi prin minte să slobozească boii, să-i înțepe sub coadă și să-i gonească împotriva cetei de tîlhari. În sinea mea îmi ziceam că frica face din orice nevolnic un viteaz.

— Ne-ai scăpat ! i-am zîmbit în cele din urmă cu bunăvoință lui Bursuc. Dar altădată să n-o mai ștergi fără învoirea mea nicăieri.

Acesta și-a lăsat ochii în jos, rușinat ca o fecioară. S-a apropiat de noi și Radu Stan. Își lega brațul stîng lovit de o sabie.

— Ești rănit rău ? l-am întrebat.

— Nu-i decît o zgîrietură, mi-a răspuns el liniștit. Îmi pare rău însă că nu l-am putut prinde pe Buză-Ruptă.

— A doua oară nu mai cutează să ne atace, i-am zis și m-am arătat deodată îngrijorat : Dar unde-i Dănișor ?

— Face socotelile, m-a înștiințat vesel Radu Stan.

— Ei ? i-am strigat atunci hangiului. Cum ți-a ieșit numărătoarea ?

— Șaptesprezece morți, patruzeci și patru răniți, nouă prinși.

— Și de-ai noștri ?

— Trei răniți.

— Am scăpat ieftin, am rostit mulțumit.

— Ce facem cu prinșii ? voia să știe Dănișor.

— Să-și îngroape morții și să se ducă în plata Domnului !

Mi-am amintit și de fostul slujitor al lui Manea. Zăcea în același loc și mai sufla încă. M-am aplecat asupra lui, spunîndu-i :

— Am sfîrșit socotelile cu prietenii tăi !

— Bine le-ați făcut ! a gemut Grigore. Sînt niște cîini !

— De ce te-ai înhăitat atunci cu ei ? Cine te-a îndemnat ? Vornicul Manea ?

— Nu mai vorbi de el, m-a rugat Grigore. Și ăsta e un cîine !

— Neacșa ? ! l-am iscodit mai departe.

— Ce ai cu jupînița ?

— Ea te-a împins la fapta asta nesăbuită ?

Muribundul a strîns tare din pleoape și-a slobozit un oftat atît de greu, încît m-am temut că-și dădea sufletul. Dar și-a revenit repede, chemîndu-mă aproape în șoaptă :

— Căpitane !

— Grăiește ! l-am îndemnat. Descarcă-ți sufletul !

— Am greșit amarnic ! a mărturisit el. Eram înțeles cu Buză-Ruptă... Mi-am dorit bani... Mulți... Și aur... Și podoabe scumpe...

— Pentru jupînița Neacșa ?

— Pentru ea, a rostit Grigore în șoaptă. Domnia ta ai trăit bucuria de-a ține o femeie frumoasă în brațe... Poate de aceea nu mă înțelegi...

— Ba te înțeleg foarte bine, l-am îndemnat mai departe la vorbă.

— Nu... Degeaba ! Sătulul nu crede flămîndului... Nu ! Nu !

Vocea i s-a stins din nou. Își pierduse cunoștința. M-am ridicat, socotind că nu va mai deschide ochii. Dar cînd am mai aruncat o privire asupra chipului ca de ceară al muribundului mi s-a părut că mișcă iarăși buzele. M-am lăsat într-un genunche și-am încercat să-i ghicesc ultimele cuvinte.

— Jupînița... Jupînița nu trebuie să afle nimic...

— Nu va afla, l-am încredințat.

Nu știu dacă a mai apucat să audă. I-am închis ochii.

Am simțit tot atunci pe cineva în spatele meu. M-am uitat peste umăr și l-am recunoscut pe Radu Stan.

— S-a stins ! a rostit cu nepăsare. Ce-a voit oare amărîtul ăsta ?

— Dacă măsori cu cîntarul nostru, i-am răspuns îngîndurat, dorea puţin. Dar în talgerul lui a atîrnat mai mult decît a putut duce.

CAPITOLUL 7

■

PIELEA URSULUI DE LA BRAN

Dănişor Lungul ofta şi scotea galben după galben din punga de la brîu. Aşa cum ne aşteptam, vameşii de la Bran ne jefuiau cu adevărat. Dar nu acest lucru mă îngrijora cel mai mult, ci ivirea unui negustor care-şi băga nasul în toate burdufurile şi putinele din carele noastre, sub oblăduirea străjilor celor doi pîrcălabi ai castelului de la Bran. După înfăţişare omul părea într-adevăr negustor braşovean şi folosea stîlcit graiul nostru. Avea o faţă bălană, sprîncenele roşcate, frumos arcuite, nişte ochi albaştri cu o privire şireată, îndreptată cînd spre mine, cînd spre Radu Stan. Stăruinţa cu care ne căuta bunăvoinţa mă făcea să cred că ar putea fi o iscoadă a Dăneştilor ori a spătarului Neagoe. M-am arătat însă cît se poate de prietenos cu el.

— Ai făcut bine că ne-ai ieşit înainte aici, la Bran, i-am strecurat negustorului. Stăpînul meu are, după cum ai văzut, marfă de mîna întîi.

— E bunicică, s-a prefăcut braşoveanul mofturos. Să vedem cît cere...

— Eu te-aş sfătui să cumperi toată marfa înainte de a ajunge la tîrg.

— A mai fost pe la noi ? a întrebat negustorul arătînd spre Dănişor.

— Niciodată ! i-am făcut semn cu coada ochiului.

— Deci nu prea ştie cum merg treburile pe aici ?

— Habar n-are ! l-am încredinţat. Pe cînd eu cunosc foarte bine şi preţurile şi ce căutare are fiecare marfă.

Negustorul m-a cercetat cu o privire neîncrezătoare.

— Nu te-am zărit niciodată în tîrgul Braşovului.

— Nici eu pe domnia ta, i-am zîmbit ghiduş.

— Îmi placi ! m-a bătut el prietenos pe spate. O să ne înţelegem.

Am izbucnit amîndoi în rîs. Auzindu-ne, Dănişor s-a apropiat cu mersul lui legănat.

— Repede v-aţi împrietenit !

— Ne cunoaştem de mult, jupîne, m-am înclinat cu toată cinstea în faţa hangiului. Domnia sa, am arătat apoi către braşovean, este unul din cei mai bogaţi şi mai cinstiţi negustori din părţile astea... Dacă ai norocul să-i cîştigi încrederea şi prietenia, ai scăpat de griji.

— Sînt bucuros să aflu că pronia cerească mi te-a scos în cale, jupîne, s-a arătat Dănişor mai prietenos cu braşoveanul. Altfel mi-i teamă că făceam cale întoarsă... De cînd am plecat din Tîrgovişte numai de vameşi răi şi de hoţi am avut parte.

— Cum ? s-a arătat braşoveanul mirat. Şi-n Muntenia aţi fost vămuiţi ?

— Mai rău decît aici, m-am grăbit să răspund în locul lui Dănişor. Vlad Dracul ia şapte piei de pe noi.

— Ce să-i faci ! a grăit braşoveanul cu înţelegere. Noroc că domniile sînt trecătoare. Şi a adăugat mîndru de sine : Numai negustoria rămîne trainică !

— Dar nu cum o fac eu, s-a plîns Dănişor, privind cu amărăciune la vameşii care se înfruptaseră pe îndelete din tot ce aveam mai bun în care.

Ca să-l mai împace, braşoveanul i-a spus vesel hangiului :

— Nu te necăji ! Trage la han ca să putem sta de vorbă pe îndelete... Şi fii încredinţat că vei primi de la mine un preţ mai bun decît cel pe care l-ai putea căpăta în tîrg.

Găsind o clipă prielnică, Radu Stan mi-a şoptit :

— Ce-i cu omul ăsta ? Prea-şi bagă nasul peste tot... Urmăreşte ceva ?

— Nu ştiu. Să nu fie vreo iscoadă... Ochii în patru mai ales cînd ajungem la han, i-am cerut.

— Şi la nevoie ?

— Care pe care ! am sfîrșit vorba pentru a nu da străinului de bănuit. Și, orice-ar fi, am mai adăugat, Stîngaciu să stea mereu aproape de mine !

Brașoveanul a rînduit în așa fel lucrurile, încît să rămînem singuri în caleașca care-l aștepta cu caii gata de drum. În urma noastră veneau carele cu mărfuri. Radu Stan și Stîngaciu călăreau în față, iar Dănișor stătea cocoțat pe capra carului din frunte.

— Cam nătîng stăpînul ăsta al domniei tale, mi-a destăinuit brașoveanul la un moment dat.

— Cu atît mai bine, i-am răspuns. Abia capeți mărfurile mai ieftin.

Brașoveanul m-a bătut cu palma peste genunchi.

— Îți dau a zecea parte din tot ce scot mai ieftin.

— Puțin, m-am arătat nemulțumit.

— Dar cît vrei ? a sărit negustorul ca ars.

— Jumătate !

— Uite ce e, căpitane, îți dau o pătrime și gata !

M-am uitat lung la el.

— De unde și pînă unde „căpitan" ?

— Ei ! Asta-i o vorbă a mea pe care o spun celor ce-mi plac, s-a apărat zîmbind brașoveanul.

— Da ? m-am înveselit și eu pe loc. Cu atît mai bine... Un căpitan nu se vinde ieftin... De aceea fă bine, jupîne, și rotunjește pînă la a treia parte.

Negustorul a oftat și s-a învoit. Văzîndu-l cu cît foc se tocmise, mă întrebam dacă nu mă înșelam cumva socotindu-l iscoadă a Dănești lor. Dar ceva îmi spunea să nu mă las amăgit.

Caleașca a ajuns între timp la han. Slujitorul pus de pază la intrare s-a grăbit să deschidă larg porțile, semn că brașoveanul se număra printre oaspeții de seamă. A ieșit îndată și hangiul în întîmpinarea noastră, făcînd plecăciuni adînci.

— Mai vin niște mușterii, l-a înștiințat brașoveanul în grai săsesc. Să-i primești cum se cuvine. Sînt prietenii mei din Muntenia.

Hangiul i-a răspuns cu o nouă plecăciune, în timp ce brașoveanul mă pîndea cu coada ochiului pentru a-și da seama dacă le înțelegeam graiul. Dar, cum eu mă uitam

aiurea, negustorul s-a liniştit în privinţa mea, întrebîndu-l mai departe pe hangiu :

— Mi-au sosit „păsările" ?

— Sînt în „colivie", i-a răspuns acesta aproape în şoaptă. Le-am dat apă şi mîncare.

Ca să nu mă dau de gol, m-am grăbit să zic şi eu ceva în româneşte :

— Frumos han !

— Place mult la domnia ta ? s-a înfoiat hangiul în pene.

— Mînă de gospodar priceput, am adăugat petrecîndu-mi mai departe privirea peste acoperişurile roşii, ca şi prin ogrăzile pietruite.

Înalt şi osos, cu faţa lungă şi privirea ştearsă, hangiul sas nu-şi încăpea în piele auzindu-mi laudele. Dar sub înfăţişarea lui prostănacă mă temeam că se ascundea un om primejdios. Pentru că vorbele în doi peri despre „păsări" şi „colivie" nu erau dintre cele cuminţi. Însemnau ceva. Mă întrebam dacă „păsările" erau pregătite pentru noi sau pentru alţii. Poate că braşoveanul avea de făcut prin acele părţi „tîrguieli" mai însemnate decît „marfa" noastră, cu toate că nici aceasta nu era de lepădat. Dăneştii, dar mai cu osebire spătarul Neagoe, ar fi dat oricît pe ea. „Ştie oare ceva ?" mă gîndeam. Era o întrebare pe care mi-o puneam cu atîta stăruinţă, încît negustorul şi-a dat seama de frămîntarea mea.

— Ce te nemulţumeşte ?

— La noapte vom fi aici în bună pază ? am întrebat fără codire. Ai văzut doar ce avere ducem, iar furi se găsesc pretutindeni.

— Cîtă vreme veţi fi cu mine nu veţi păţi nimic, m-a încredinţat.

— Hangiul are slujitori de nădejde ?

— Are şi el, aveţi şi voi, mai am şi eu cîţiva oameni de ispravă, mi-a zîmbit negustorul plin de sine.

— Mulţi ?

— Nu cumva mă bănuieşti ? s-a arătat braşoveanul jignit.

— Abia te-am cunoscut, l-am privit fără sfială în ochi.

— Dacă ai trecut prin Braşov ai auzit negreşit de David Weiss.

M-am prefăcut mirat și bucuros în același timp.

— Domnia ta ești ? Iertare ! Din clipa asta nu mai am nici o grijă. Și nu-mi rămîne decît să mulțumesc cerului pentru o întîlnire atît de fericită.

— Sfîrșește cu laudele și hai să ne udăm gîtlejele cu cîte o cană de vin, mi-a cerut brașoveanul nerăbdător, intrînd în han.

La ceasul acela de seară hanul zumzăia ca un stup de albine. Cei mai mulți mușterii erau oieri de prin partea locului. În opinci, iței groși, de dimie, care le strîngeau pulpele vînjoase, cu cojoace mițoase pe umeri și căciuli lăsate pe sprîncene, vorbeau despre turmele lor coborîte de la munte pentru iernat, ca și despre prețurile lînii, brînzei și cărnii. Hangița, o grăsană scundă, cu pielea albă ca laptele și părul cînepiu, le așeza cănile cu vin pe masă cam în scîrbă. Nu știu ce nu-i plăcea : mirosul greu al cojoacelor neargăsite ori graiul lor pe care-l înțelegea anevoie ?

— Sînt din neamul domniei tale, mi-a amintit David Weiss, și facem afaceri bune cu ei. Sînt oameni de cuvînt.

Mi-am aruncat privirea ca din întîmplare și prin alte unghere. Niște oșteni aflați în drum spre castelul de la Bran își potoleau setea, sorbind pe îndelete din cănile de vin. În partea stîngă însă mi-a atras luarea-aminte o despărțitură pe care hangiul o păstra pentru mușterii săi de vază. Într-un colț ferit era și o masă anume pregătită : cu fața albă, abia scoasă din scrin, cu flori tîrzii de toamnă rînduite într-o glastră. Brașoveanul s-a arătat totuși nemulțumit întîlnind la a doua masă din despărțitură cinci mușterii gălăgioși, care ne-au întîmpinat cu strigăte vesele de cheflii. Negustorul le-a răspuns cu un zîmbet silit, după care l-a luat la rost pe hangiu în săsește :

— De ce i-ai adus aici ?

— N-am avut încotro ! a ridicat hangiul din umeri. Mi-au spus că nu vor să stea la un loc cu gloata... Zic că sînt oameni aleși !

— Pe sprînceană ! a răspuns brașoveanul scîrbit.

— Ce să fac ? l-a întrebat hangiul cu glas rugător.

— Lasă-i acum ! s-a îmbunat David Weiss.

— Vă aduc ceva de-ale gurii ?

— Doar niște vin deocamdată... Și ai grijă de negustorul de peste munți care vine cu trei care. Să-l întîmpini cu toată cinstea și să-l aduci la masa noastră !

Hangiul s-a tras înapoi cu o plecăciune adîncă. Eu însă nu-i scăpam din ochi pe cei cinci cheflii. Cunoșteam bine acest soi de oameni. Erau ucigași plătiți, pleavă care trăia de pe urma galbenilor și arginților primiți pentru ușurința cu care înjunghiau oamenii fără alegere și fără vreo strîngere de inimă. Mă întrebam ce căutau aici, la graniță ? Așteptau de bună seamă pe cineva. Nu cumva chiar pe noi ?

— Nu te mai uita atîta la ei ! m-a sfătuit la un moment dat David Weiss. Cu asemenea oameni nu-i bine să ai de-a face, mai ales cînd li se urcă vinul la cap.

Priveam mîinile frumoase, nemuncite, ale brașoveanului. „Oare sînt curate ? mă întrebam. Nu cumva a strecurat în pungile acestor ucigași cîte un pumn de galbeni ?" David Weiss îmi zîmbea. Zvonuri de glasuri și uruit de care au năpădit pe neașteptate ograda.

— Cred că au sosit ai mei ! am dat să mă ridic.

— Are cine le purta de grijă, m-a oprit brașoveanul.

— Pînă una-alta mă aflu în slujba altui negustor, am stăruit. Trebuie să-mi arăt măcar fața.

— Bine, du-te ! s-a învoit David Weiss. Dar să nu întîrzii mult.

În încăperea cea mare a hanului petrecerea oierilor era în toi. Unii, care începuseră să se cherchelească, încercau să mă tragă de mînecă ori de pulpana hainei, dornici să mă așez la masa lor. Le-am făgăduit că voi ciocni bucuros cu ei mai tîrziu cîte o cană de vin și-am ieșit în ogradă. Sosiseră într-adevăr carele noastre, iar Dănișor Lungul se căznea să-l lămurească pe hangiu, cu bruma de săsească pe care și-o mai amintea de pe vremea cînd fusese lefegiu, asupra dorințelor sale de adăpostire.

— Lasă-l că știe ce are de făcut, am scurtat vorba fără șir a lui Dănișor. A primit cuvenitele porunci într-un grai pe care-l înțelege mai bine.

Sasul a început a orîndui oamenii, vitele și carele pentru înnoptat, în timp ce Dănișor ofta și-l urmărea pas

cu pas. M-am folosit de această împrejurare pentru a mă sfătui cu Radu Stan ce aveam de făcut. Vorbeam cu el mai mult în șoaptă, fără a scăpa din ochi ușa de la intrare, în al cărei prag David Weiss s-a și ivit curînd.

— N-am cu cine ciocni o cană cu vin ? mi s-a plîns brașoveanul.

— Sosesc numaidecît, i-am zis, părăsindu-l chiar în clipa aceea pe Radu Stan.

Ne-am înapoiat împreună la masa încărcată cu bucate.

— Gut ! l-a lăudat David Weiss pe ajutorul hangiului, care se îngrijea de ospățul nostru.

Dar înainte de a mă așeza am prins un scurt schimb de priviri între brașovean și unul dintre chefliii de la cealaltă masă. „Sînt năimiții lui !" mi-am zis. Negustorul a zărit negreșit înnourarea de pe chipul meu, pentru că m-a și iscodit :

— Ce te necăjește ?

— Mă scurmă foamea și nătîngul meu de stăpîn nu mai apare ca să ne înfruptăm din aceste bunătăți.

— Asta să fie singurul nostru păcat, m-a îndemnat el, înșfăcind o pulpă de berbec rumenită, din care a început să înfulece cu o poftă de lup. I-am urmat pilda pentru că eram și eu lihnit de foame.

— Te privesc și mă tot minunez ! mi-a spus brașoveanul, ștergîndu-și mustățile.

— De ce ? m-am arătat mirat.

— N-ai găsit altceva mai bun decît să te tocmești slujbaș la un asemenea prostănac ?

— Banii lui sînt la fel de buni ca ai oricărui altuia, i-am răspuns cu gura plină.

— Presupun că ești tare sărac în țara domniei tale, m-a căinat el.

— Socoți că în altă parte aș putea fi mai bogat ?

— Am așa un simțămînt care-mi zice că la noi, la Brașov, te-ai putea procopsi.

— Mai stăm de vorbă, i-am răspuns în doi peri, făcîndu-i totodată semn că se apropia de noi Dănișor.

Gifiind, istovit de drum, nemulțumit de cine știe ce fapt petrecut afară, fostul meu tovarăș de arme mă îm-

pungea cu o privire chiorîşă. Dar bucatele de pe masă l-au îmbunat pe loc. S-a lăsat icnind pe scaunul mare, de stejar, şi a început să ducă la gură cu o hărnicie care-i făcea cinste.

— Să ne grăbim şi noi, l-am sfătuit pe braşovean. Altfel nu ne mai rămîne nimic.

— Fii fără teamă, m-a liniştit acesta. Am poruncit să se mai pună un berbec la frigare.

Mi-am aruncat ochii şi-n sala mare. La o masă se ospătau Radu Stan, Stîngaciu şi cei trei fraţi din Bărbăteşti, în vreme ce Bursuc se amestecase printre oierii pe care şi începuse a-i înveseli cu felurite giumbuşlucuri. Tot atunci păraseau hanul şi oştenii de la Bran, zoriţi să ajungă la locurile lor de strajă. „Cu atît mai bine, mi-am zis. În caz de încăierare nu-i vom avea potrivnici decît pe cei cinci cheflii, pe David Weiss şi pe hangiu cu cei trei rîndaşi ai săi."

Furat de gînduri nu mi-am dat seama că Dănişor a şi început tocmeala cu braşoveanul. Înşira pe degete fiecare fel de marfă şi cerea nişte preţuri care-l făceau pe celălalt să sară mereu de pe scaun şi să-i strige în gura mare :

— Dar pe ce lume trăieşti, omule ?

— E dreptul lui să ceară cît vrea şi-al domniei tale să dai cît socoteşti, m-am amestecat atunci în vorbă.

— Lămureşte-l cum merge tîrgul, mi-a cerut David Weiss scos de-a binelea din sărite.

Îndoind fiecare deget al lui Dănişor, pentru a însemna un anume soi de marfă, rosteam cam a patra parte din preţul pe care-l voia acesta. Era rîndul prietenului meu să nu-şi mai găsească loc la masă, în timp ce braşoveanul nu-şi mai încăpea în piele de mulţumire.

Ospăţul ţinea cam de o oră cînd am prins iarăşi un schimb tainic de semne, de data asta între David Weiss şi stăpînul hanului. Ca să nu mă dau de gol, am iscat o ceartă cu Dănişor privind preţul unei blăni de urs la care acesta ţinea cu îndărătnicie. Mulţumit că i-a izbutit schimbul de semne, braşoveanul a închinat cana de vin în cinstea noastră, învoindu-se cu preţul cerut de Dănişor.

Dar în sala cea mare s-a încins pe neașteptate o sfadă. Cu glas ridicat, stăpînul hanului cerea oierilor să sfîrșească petrecerea. Și aceștia s-ar fi ridicat poate cuminți de la mese dacă nu i-ar fi îndemnat Bursuc la răzvrătire.

— Cui îi zici, bre, să plece ? Mie ? se grozăvea slujitorul lui Radu Stan la hangiu.

— Tu rămîi, i-a răspuns sasul potolit. Tu dormi aici... Numai cine doarme aici rămîne.

— Și eu cu cine să beau o cană de vin ? s-a împotrivit Bursuc. De ce vrei să-mi strici cheful ?

— Cuminte, s-a răstit hangiul la el, altfel dormi afară.

— Dar de ce să doarmă afară ? s-a băgat în vorbă un oier spătos, cu pletele negre, unsuroase, căzute pe umeri.

— Gura ! Altfel nu te mai primesc la han.

— Cum, bre ? i-a privit Bursuc mirat pe oieri. Așa-i aici la voi ? La noi nici nu crîcnesc hangiii în fața mușteriilor... Chiar vă lăsați călcați în picioare de orice venetic ?

— Tu ești venetic ! s-a înfuriat hangiul de-a binelea. Afară și tu cu ei !

— Măsoară-ți cuvintele, hangiule, i-a sărit țandăra lui Bursuc.

Văzînd că începe să se încurce treaba, David Weiss mi-a cerut :

— Potolește-ți omul !

— Lasă-l în pace, i-am răspuns liniștit. Se cumințește singur. Îi place să se grozăvească... Altfel e fricos ca un pui de găină.

Dar, cînd hangiul a vrut să-l înșface de guler pe Bursuc, acesta i-a și zvîrlit cana cu vin între ochi. Oierii au izbucnit în hohote vesele, clocotitoare.

— Hans ! ...Georg ! a țipat hangiul furios.

Doi rîndași în șorțuri de piele, cu vătraiele în mîini, au sărit în ajutorul stăpînului lor, dar s-au trezit la pămînt, răsturnați de cîrjele încîrligate ale oierilor. Alte hohote de rîs și chiote au răsunat în han. Mînios de întorsătura pe care o luau lucrurile, David Weiss a făcut semn unui „chefliu". M-am prefăcut a nu vedea și m-am tras mai aproape de brașovean, zicîndu-i :

— Nătărăii ăștia ne strică ospățul !

David Weiss nu mi-a răspuns. Avea ochi și urechi numai pentru ce se petrecea dincolo. Încrezător în sine, „chefliul" a păşit semeț, strigînd cu glas de tunet într-un grai românesc destul de curat :

— Cine nu ascultă de voia hangiului are de-a face cu mine !

Surprinşi de apariţia acestuia, oierii au amuţit. Bursuc însă, pornit pe şotii, a izbucnit într-un rîs batjocoritor.

— Ia uite-l şi pe ăsta ! De unde ai apărut, frumosule ?

Scos din fire, omul lui David Weiss s-a luat după Bursuc, care a început să sară peste mese, să se pitească pe după oieri, apărîndu-se şi cu cîte un scaun. Iar cînd i-a venit bine s-a repezit cu capul în burta vicleanului. Era lovitura în care nu-l întrecea nimeni. Încovoiat, cu răsuflarea tăiată, lefegiul şi-a revenit totuşi repede, dînd să scoată sabia. Dar o lovitură de bîtă, ţintită bine de Stîngaciu, l-a culcat la pămînt.

Nemaiputînd îndura atîta ocară, David Weiss a strigat celorlalţi năimiţi :

— Pe ei !

În aceeaşi clipă i-am proptit braşoveanului un jungher între coaste, zicîndu-i mînios :

— Rău ai făcut, jupîne !

— Ce înseamnă asta ? m-a privit el speriat.

— Ia-i armele ! i-am cerut fără multă vorbă lui Dănişor.

Cu un fluierat prelung, Stîngaciu i-a îndemnat şi pe cei de afară să sară asupra potrivnicilor aflaţi în curte. „Pînă acum a mers bine", mi-am zis mulţumit.

În sala cea mare încăierarea era în toi. Fiecare se folosea de ce-i cădea în mîini. Înfierbîntaţi de bătaie, oierii se dovedeau nişte ajutoare de mare preţ. Prinseseră şi legaseră pe hangiu şi pe rîndaşii săi, venind apoi în sprijinul oamenilor noştri, care aveau de înfruntat patru luptători ce mînuiau bine spada şi jungherul. De teamă să nu pierd vreun om, l-am lăsat pe David Weiss în paza lui Dănişor şi m-am aruncat în luptă. Soseam la vreme, pentru că doi din oamenii lui David Weiss îl înghesuiseră rău pe Radu Stan, care păzea ieşirea. Cu un răcnet pu-

ternic m-am repezit spre cei doi năimiți. Temători, aceștia s-au tras înapoi, îngăduindu-mi să ajung lîngă Radu Stan.

— Păziți și cealaltă ușă! i-am strigat lui Stîngaciu. Să nu scape nici unul.

Prinzînd inimă, Radu Stan a început să se bată alături de mine cu mai mult foc.

Înconjurați, prinși ca în clește, oamenii lui David Weiss au început să se uite cu spaimă în toate părțile, pentru a găsi o scăpare. Le-am strigat atunci în săsește:

— Dacă azvîrliți armele vă lăsăm viața!

Auzindu-mă, năimiții au făcut între ei un scurt schimb de priviri descumpănite.

— Ne lași cu adevărat în viață? m-a întrebat cel care părea un fel de căpetenie a lor. Putem să plecăm slobozi?

— După ce aflu rostul vostru aici, am adăugat.

— N-ai ce afla de la noi, a răcnit lefegiul, repezindu-se cu toată tăria spre mine.

Am bănuit că așa va face și l-am primit cu lovitura mea de spadă care n-a dat aproape niciodată greș. Cu pieptul străpuns, năimitul s-a clătinat o clipă pe picioare apoi a îngenuncheat. Ceilalți au rămas locului înmărmuriți.

— Îmi pare rău, le-am zis, privind la cel căzut. Și-a căutat moartea cu luminarea.

Lefegiii au lăsat armele din mîini.

— Legați-i! i-am cerut lui Radu Stan. Și-am adăugat cu glas tare ca să audă și David Weiss: Mîine îi ducem la Brașov și-i dăm pe mîna judelui.

Brașoveanul a tresărit. Nu-i convenea deloc acest lucru. „E ceva necurat la mijloc, mi-am zis. Dar aflu eu chiar în seara asta, jupîne!" Treziți din ameteala vinului și-a încăierării, oierii au început să se strecoare unul cîte unul spre ușă. I-am oprit sfătuindu-i:

— Ca să n-aveți necazuri, nu spuneți nimănui nimic din ce-ați văzut aici. Pentru că nici hangiul nu va vorbi — n-are nevoie de bucluc — și cu atît mai puțin jupînul de colo, am arătat spre David Weiss.

Oierul cel spătos, care se arătase atît de bătos înainte de încăierare, s-a apropiat de mine și mi-a șoptit la ureche:

— Nu-i a bună deloc ce s-a întîmplat !

— N-am făcut altceva decît să ne apărăm ! i-am răspuns liniştit.

— Nu vă sfătuiesc să mergeţi mai departe la Braşov, a stăruit el. Pînă s-or mai limpezi lucrurile veniţi şi vă adăpostiţi la noi, în munte.

L-am privit în ochi. Avea o privire limpede, cinstită.

— Cum te cheamă, omule ?

— Pătru, mi-a răspuns el, şi sînt staroste peste obştea satului.

— Bine ! m-am învoit. Îţi vom urma sfatul.

M-am îndreptat apoi spre David Weiss. Acesta mă privea cu ochi mari, căscaţi de spaimă. Veşmintele şi părul din cap îi erau în neorînduială.

— A vrut să fugă ! mi-a deslușit Dănişor înfăţişarea celui lăsat în paza sa.

L-am cercetat îndelung pe braşovean. Era un bărbat destul de voinic şi ar fi putut să scape. Dar se vede treaba că, în ciuda colacilor de osînză de pe burtă şi de sub bărbie, Dănişor nu-şi pierduse nici din vigoare, nici din deprinderile de fost oştean.

— L-ai scuturat zdravăn, nu m-am putut abţine să zîmbesc. Dar acum lasă-l în seama mea !

Dănişor m-a tras atunci de-o parte ca să-mi şoptească :

— Eu zic să ne înapoiem în ţară. Aici o să dăm de bucluc... Mai ales cu mortul acela.

— Nu ne mai putem întoarce, i-am răspuns. Ne opresc la vamă.

— S-o apucăm pe alt drum, a stăruit Dănişor. Ştiu eu unul.

— Cunosc şi eu două, dacă vrei, dar vom fi ajunşi din urmă... Du-te liniştit... Am orînduit lucrurile mai bine.

— Văd cît de „bine" le rînduieşti, a oftat Dănişor cu năduf. Naiba m-a pus să mă iau după tine ! a mai bombănit el, îndreptîndu-se spre ceilalţi.

M-am aşezat lîngă David Weiss şi l-am bătut prietenește pe umăr.

— Ai să mi-o plăteşti scump, căpitane, m-a înştiinţat el.

— Pînă una-alta ai domnia ta de plătit, i-am răspuns cu glas tărăgănat. Şi-am adăugat cu asprime : În slujba cui te afli ?

— Ce vrei să zici ? s-a prefăcut David Weiss mirat.

— Doar n-ai să-mi spui că eşti un potlogar de rînd, care a vrut să ne jefuiască ! l-am privit neîncrezător. Prea eşti cunoscut bine de toţi pe aici... Ia arată-mi hîrtiile pe care le ai asupră-ţi !

— N-am nici un fel de hîrtii, s-a apărat acesta.

— Nu mă pune să chem un slujitor să te scotocească.

— Ai deci slujitori, mi-a rînjit braşoveanul.

— Cunoşti foarte bine cine sînt, i-am răspuns. Doar nu de florile mărului îmi zici „căpitan". Ştii şi cum mă cheamă. L-am întrebat apoi fără înconjur : Cu cît te-au plătit ?

— Cine ? a căscat David Weiss ochii mari.

— Dăneştii, am stăruit privindu-l direct în faţă.

— Nu-i cunosc, s-a apărat el.

— Nici pe spătarul Neagoe ?

Am zărit pe chipul lui o tresărire.

— Habar n-am cine-i acest spătar, a rostit braşoveanul încă stăpîn pe sine.

— Va să zică el te-a năimit, am glăsuit mai mult pentru mine. Şi ce ţi-a făgăduit ? Toate mărfurile împreună cu vitele şi carele noastre ? Nu-i o socoteală rea, am adăugat. Dar ţi-am cerut parcă să-mi arăţi hîrtiile !

— N-am nici o hîrtie la mine, s-a împotrivit David Weiss din nou.

— Cred, „prea cinstite şi înţelepte negustor", că trebuie să încheiem alt tîrg.

— Adică ? s-a arătat el nerăbdător.

— Dacă află judele Braşovului ce trebuşoară a pus la cale aici un slujitor al cetăţii sale, aş pune rămăşag că n-are să-ţi meargă deloc bine !

— Dar dacă mă aflu aici cu ştirea judelui ? m-a cercetat el cu o privire senină.

— Iarăşi pun rămăşag cu domnia ta că treburile nu stau astfel, i-am răspuns. Cunosc foarte bine purtarea judelui... N-ar îngădui aşa ceva nici în ruptul capului... Şi-apoi ceea ce voiai să înfăptuieşti nu-i cîtuşi de puţin în folosul cetăţii, ci numai al domniei tale.

— Vorbeai de un tîrg, s-a arătat negustorul supus.

— Nu-ţi cer nici măcar un galben, i-am zis. Vreau să ştiu cine te-a trimis aici ?

— Spătarul Neagoe.

— Cum a aflat de venirea noastră ?

— Un trimis din Țara Românească i-a adus vestea.

— Din partea cui venea ?

— Vornicul Manea l-a trimis, a mărturisit în cele din urmă cu glasul scăzut. Dar n-aș vrea să se afle...

— Nu-ți fie teamă, l-am liniștit. Și-am adăugat cu amărăciune : Corbii, deși se sfîșie între ei, cînd simt mirosul de hoit uită dușmăniile.

— Nu te-aș sfătui să le stai împotrivă, mi-a grăit David Weiss prietenos. Au bani mulți și sprijinitori puternici. Mai bine ai trece și domnia-ta de partea lor. Pentru că stăpînul care te-a trimis aici nu mai are zile multe.

— Știu, i-am răspuns. Și tocmai de aceea voi sta lîngă el pînă la sfîrșit.

David Weiss m-a cercetat nu fără o anume prețuire în priviri.

— Mai dorești ceva de la mine ?

— Credeai că scapi atît de ieftin ? Nu, jupîne ! Să punem întîi pe hîrtie o învoială.

— Vrei să mă ai la mînă ?

— Drag și scump îmi ești, „cinstite și înțelepte negustor", dar mi-i teamă că de îndată ce te las să pleci de aici te îndrepți direct spre Castel, ca să pui ostașii pe urmele mele. Și-ți dai seama că acesta-i ultimul lucru pe care mi-l doresc acum, la acest ceas de noapte. Vreau o scrisoare în care să arăți că sînt un negustor moldovean, pe nume Neculai sin Dragomir ot Vaslui, prieten și tovarăș de negustorie al domniei tale, bărbat cinstit și de mare încredere. Mă vei ajuta totodată să intru în cetate împreună cu slujitorul meu și-mi vei da adăpost chiar în casa domniei tale.

— Cum ? s-a arătat David Weiss mirat. Intri de bună voie în bîrlogul ursului ?

— Cîtă vreme voi fi sub acoperișul domniei tale n-am teamă, i-am zis. Cunosc legile ospitalității unui negustor brașovean !

— Ți-ai făcut bine socotelile. Facem tîrgul !

Am răsuflat ușurat.

CAPITOLUL 8

CALUL BĂTRÎN NU STRICĂ BRAZDA

Zorii zilei ne-au prins din urmă în apropierea cetății Brașovului. Eram o ceată alcătuită din șapte călăreți : negustorul brașovean cu patru slujitori ai săi, eu și Stîngaciu. Pe lefegii îi lăsasem la han, fără cai și fără arme, sfătuindu-i să nu-mi mai iasă niciodată în cale dacă țineau la viața lor.

„Cinstitul și înțeleptul" David Weiss s-a purtat pe drum așa cum era de dorit : prietenos, cu glas potolit, grijuliu față de toți. Dar cum a început să zărească zidurile înalte ale cetății Brașovului l-am văzut schimbat. Era mai scump la vorbă, dădea mai des din pinteni calului și se răstea la slujitori.

— Să nu încerci a călca învoiala că ai să cazi și domnia ta rău ! i-am șoptit.

— Ce vorbă-i asta ? a tresărit negustorul nemulțumit.

— Voiam doar să-ți spun că înscrisul în care mărturisești cu ce treburi ai umblat pe la hanul de la Bran nu se mai află la mine... E în mîini bune și sigure. Încît, la nevoie, va ajunge acolo unde trebuie.

— Te-ai gîndit la toate ! a clătinat David Weiss din cap.

— Nu-mi place să fiu luat de nimeni drept prost, am adăugat. În schimb, cine se însoțește cu mine are numai de cîștigat.

— Ce fel de cîștig ? m-a măsurat negustorul cu o privire neîncrezătoare.

— Același pe care ți l-a făgăduit spătarul Neagoe, am rostit fără șovăială, cu deosebirea că acest boier vicleau ți-a vîndut pielea ursului din pădure, pe cînd eu o am gata jupuită și pusă bine la păstrare.

— Socotești că locul în care o păstrezi e chiar atît de ferit ? m-a cercetat el cu un zîmbet șiret. N-aș putea trimite într-acolo niște „vînători" ?

— Mă îndoiesc că vreo ceată brașoveană s-ar încumeta să se ducă acum, în pragul iernii, în așezările oierilor de

la munte, i-am zîmbit la rîndu-mi încrezător. Şi-apoi nu uita că şi eu am acolo nişte oameni care au arătat ce pot.

— Batem palma ! mi-a spus David Weiss în cele din urmă.

— Să fie într-un ceas bun ! i-am răspuns bucuros.

— Şi pentru ca lucrurile să iasă bine, mi-a zis el, e potrivit oare să fim văzuţi împreună ?

— Ai dreptate, i-am răspuns. Voi merge în oraşul vechi şi voi aştepta acolo pînă-mi trimiţi vorbă. Mă găseşti la hanul din Uliţa bulgărească.

Negustorul şi-a chemat slujitorii mai aproape şi-a pornit în galop spre cetate. Privind în urma celor cinci călăreţi, Stîngaciu m-a întrebat :

— Poţi să mă lămureşti şi pe mine ?

— Dacă ştii prea multe îmbătrîneşti repede, i-am zîmbit cu bunăvoinţă, trăgînd de dîrlogii calului pentru a o lua pe drumul din dreapta.

În ochii slujitorului meu s-a ivit atunci o umbră de nădejde.

— Ne înapoiem în ţară ?

— Ţi-ar fi drag, i-am răspuns, dar n-ai tu norocul ăsta.

Am ţinut şleaul din dreapta pînă ce negustorul braşovean şi slujitorii săi nu s-au mai zărit. Văzîndu-mă strunind iarăşi calul, pentru a-l întoarce în loc, Stîngaciu a holbat ochii la mine, dar n-a mai întrebat nimic. A oftat cu supuşenie şi m-a urmat, suduindu-şi şargul, care se împiedica mai la fiecare pas.

— Ajungem acuşi la han şi ne venim în fire, l-am îmbărbătat.

Nu mai fusesem de mult în „oraşul vechi" al Braşovului, iar Uliţa bulgărească mi se părea cu totul schimbată. Se ridicaseră case noi şi mai la fiecare pas întîlneai cîte o prăvălie. Ferită mai mult ca în alte oraşe de năvălirile turceşti sau tătăreşti, neguţătoria era aici în floare. Hanul la care am tras era ţinut de un bulgar pe nume Vasili. Casele mari şi grajdurile încăpătoare m-au făcut să zic în sinea mea : „Nu-i merge rău deloc !" Însă cel mai de preţ lucru pe care îl avea hangiul bulgar era nevasta — tînără, frumoasă ca un trandafir de pe Valea Mariţei, cu ochi mari, negri ca mura, care nu mai aveau

astîmpăr. Hangița stătea în cerdac și măsura îndelung, cu priviri iscoditoare, pe fiecare mușteriu. Obișnuit cu nazurile femeii sale, Vasili o lăsa în legea ei și se îngrijea de fiecare nou-venit ca un bun negustor ce se voia.

Pe la chindie, cu ochii cîrpiți încă de somn, am ieșit în cerdac, să mă mai dezmeticesc. Femeia hangiului era tot acolo. Nu m-a răbdat inima să nu-i zic în bulgărește :

— Ți-i urît aici !

— Cunoști graiul nostru ? m-a întrebat ea.

— Știu toate graiurile de pe lume și cîteva pe deasupra, i-am răspuns în șagă.

— Altceva ce mai știi ? m-a împuns ea cu privirile-i ațițătoare.

— Mă pricep la dragoste ! i-am răspuns, cum aveam chef de glumit.

Bulgăroaica m-a măsurat în batjocură din cap pînă-n picioare, azvîrlindu-mi vorbele peste umăr :

— Ești cam bătrîn pentru așa ceva.

— Socoți ? m-am simțit rănit în mîndria mea de bărbat. Nu uita, porumbițo, un lucru : calul bătrîn nu strică brazda ! Cum te cheamă ? m-am grăbit însă să schimb vorba.

— Radoica.

— Am să te strig cu acest nume în nopțile mele fără somn.

— N-arăți a om care-și petrece nopțile treaz, mă înfruntă hangița.

— Dar ce fel socoți că aș putea fi ?

— Bun de crescut nepoți.

Am izbucnit și eu în rîs. Îmi plăcea limba ei ascuțită.

— Ascultă, am deschis iarăși vorba. Unde te-a găsit bărbat'tu atît de frumoasă și de isteață ?

— Unde putea să mă găsească ? s-a arătat ea mirată. La ai mei, acasă.

— În Bulgaria ? am stăruit.

— Nu... În Muntenia... Ai mei au fugit de turci peste Dunăre.

— Doamne sfinte ! mi-am plesnit palmele de uimire. Nu cumva te aflai acu' două veri pe muntele acela de unde oastea Munteniei a scăpat o mulțime de bulgari ?

— Ba da, a rostit Radoica. Erai și domnia ta acolo ?

— De bună seamă, fată dragă ! i-am grăit de parcă întîlnisem un copil al meu.

— Sînt bucuroasă că te-am cunoscut. Apoi s-a răsucit pe călcîie, strigîndu-și bărbatul : Vasili !

— Ce poftești ? i-a răspuns acesta morocănos, cu capul plin de grijile hanului.

Zvelt, potrivit de înalt, cu fața colțuroasă, împodobită cu o mustață neagră, „lăsată pe oală", hangiul se arăta sprinten în mișcări și cu spor la treabă. După socoteala mea avea cu vreo cincisprezece ani mai mult decît nevastă-sa.

— Negustorul acesta, m-a arătat Radoica bărbatului ei, a fost acolo, la Dunăre, cînd am trecut cu toții în Muntenia.

— Zău ? ! m-a măsurat hangiul cu ochii lui întunecați, veșnic iscoditori.

— Am cunoscut și pe unii din capii voștri, m-am lăudat.

— Pe cine anume ? a voit Radoica să știe.

— Nu-mi amintesc decît numele lui Vilko.

— Așa este, a adeverit ea.

Mă privea cu o bucurie abia stăpînită. Îi aduceam aminte de zilele petrecute pe munte, cu teama în suflet, într-o colibă făcută la repezeală. Turcii atacau atunci tabăra lor zi și noapte.

— Se mai afla cu noi acolo și un tînăr valah tare chipeș, a adăugat Radoica mai mult pentru sine. Vilko îl ajutase să scape de robie, de la subașa din Tîrnovo, pe o grecoaică.

Nu putea fi vorba, desigur, decît de Radu Stan și de Irò. Dar n-am arătat în nici un fel că i-aș cunoaște. Hangița a izbucnit apoi într-un rîs nestăvilit, pe care încerca să și-l înăbușe cu palma.

— Ce te-a apucat ? s-a oțărît Vasili la ea.

— Grecoaica, își amintea Radoica printre hohote, abia își mai ducea pîntecele... A deșertat sacul chiar cu o zi înainte de-a pleca noi de acolo.

— Și ce-i de rîs ? a dojenit-o Vasili. Mîine-poimîine ai să arăți și tu la fel.

— Paște, murgule, i-a aruncat nevasta vorbele în nas. Nu-ți face visuri deșarte, bărbate, pentru că n-ai să mă vezi niciodată cu un plod în brațe.

— Îți închipui că am să te țin la icoane ? s-a îndîrjit hangiul. Eu pentru cine muncesc ? Cui las ce agonisesc cu atîta trudă ?

— N-au decît să-ți toarne plozi slujnicele pe care le ciupești toată ziua de șolduri, l-a învinuit nevasta.

— Ei, asta-i acum ! s-a apărat hangiul, luîndu-se îndată după un rîndaș care ducea în spate un țăpoi mare de fîn.

Radoica a ridicat din umeri și m-a privit de parcă voia să-mi spună : „Uite ! Asta-i viața mea !" Și aproape că nici nu m-a prins mirarea auzindu-i rugămintea :

— Ia-mă de aici, negustorule !

Am crezut totuși că n-am înțeles bine și-am întrebat-o :

— Ce-ai spus ? Să te iau de aici ?

— De ce nu ? mi-a zîmbit ea din colțul gurii. Ți-ar strica la drum o femeie ca mine ? Ori te temi de nevastă ?

— Din păcate m-a procopsit Dumnezeu cu o muiere afurisită, am mințit-o cu bună știință.

— Cu ce treburi ești pe aici ?

— Am venit să cumpăr niște mărfuri.

Radoica mă măsura cu priviri ghidușe.

— Fii cu băgare de seamă, m-a sfătuit ea. Pe la han mișună fel de fel de oameni.

— Și iscoade ?

— Cine-i mai știe !

— Dacă am înțeles bine, vrei să fugi de la bărbat ?

— Aș da oricît să mă înapoiez la ai mei, mi-a mărturisit ea fără sfială.

— Înțeleg ! am privit-o cu milă.

Încredințîndu-se că nu era auzită, Radoica mi-a destăinuit mai departe cu glas scăzut, dar hotărît :

— Ai mei nu s-au înapoiat în Bulgaria... Au fugit la Brăila, unde s-au ascuns împreună cu Vîlko... Dacă mă ajuți să merg la ei, te scap și eu de primejdia care te pîndește aici... Ești înconjurat de iscoade !

Nu mințea. Eram încredințat de acest lucru. De aceea m-am și grăbit să-i făgăduiesc.

— Te duc unde vrei !

— Înapoiază-te numaidecît în odaia domniei tale, mi-a cerut hangița zorită, și așteaptă acolo pînă ai să auzi niște bătăi în podea... După acest semn dai masa la o parte, apoi țolul și rogojina... Ai să vezi niște tăieturi în scîndură... E o trecere ascunsă... Și nu uita să zăvorăști ușa odăii înainte de a coborî în ascunzătoare. Ai priceput ?

N-am mai stat o clipă locului. M-am prefăcut a-mi lua rămas bun de la hangiță, de parcă ne despărțeam pentru totdeauna, și-am pornit către odaia mea. Dar calea mi-a fost tăiată de un rîndaș.

— Stăpînul meu vrea să-ți grăiască, m-a oprit el. Te așteaptă în grajd !

L-am urmat în tăcere. Dar înainte de a trece pragul grajdului am simțit oprită asupra mea o privire stăruitoare. Era a unui călăreț care se pregătea să pună piciorul în scară. Nu putea fi decît o iscoadă. „Cine l-o fi trimis ?" mă întrebam. După chip nu arăta nici a sas, nici a ungur ori secui. Mi se părea a fi mai degrabă un boiernaș de la curtea Dăneștilor. „Or fi aflat de venirea mea !" mă gîndeam. Trebuia să fiu cu mare băgare de seamă, cu atît mai mult cu cît nu primisem nici un semn din partea „cinstitului și înțeleptului" David Weiss, așa cum ne înțelesesem la despărțire.

Hangiul mă aștepta într-adevăr în grajd, unde, spre mirarea mea, se găsea și Stîngaciu. Cu ochii cîrpiți încă de somn, slujitorul meu mă cerceta morocănos. „Ce s-o fi întîmplat ?" nu conteneam să mă întreb. Vasili mă țintea cu ochii săi negri într-un fel prin care voia parcă a-mi cere iertare pentru ce urma să spună. I-am zîmbit prietenește, grăindu-i cel dintîi :

— Ai treabă cu mine ?

— Îmi pare tare rău, jupîne, a rostit el cu glasul ușor tremurat, dar am să te rog din suflet să nu-mi faci necazuri... Și așa nu sînt văzut cu ochi buni de oamenii stăpînirii.

— Ce fel de necazuri ? mi-am rostit nedumerirea.

— Eu nu știu cine ești și nici nu vreau să aflu, a adăugat Vasili. Cunosc doar atît că te caută prea mulți aici, la mine... În genunchi îți cer iertare, jupîne, dar înțelege-mă, rogu-te, și pe mine.

— Bine ! Plec ! m-am învoit.

Hangiul s-a mai uitat o dată speriat în jur, sfătuindu-mă în șoaptă :

— Fugi cît poți de repede de prin locurile astea... Nu mai zăbovi nici o clipă... Cei care te urmăresc sînt mulți și puternici... De ei se teme chiar și judele Brașovului.

— Am înțeles ! Dar un lucru vreau să te mai întreb !

— Spune repede, m-a îndemnat hangiul, grăbit să plece din grajd.

— Un anume negustor din Brașov nu a trimis vreun om pe aici ?

— Ba da, mi-a adeverit Vasili, dar cînd a văzut cine te pîndește s-a speriat și mi-a lăsat vorba ce ți-am zis-o.

— Îți mulțumesc, hangiule ! i-am zîmbit cu bunăvoință.

Ne-am despărțit de parcă am fi fost vechi și buni prieteni. Înainte de-a păși pragul ușii înalte a hanului am mai aruncat o privire prin curte, nădăjduind s-o zăresc măcar pentru o clipă pe hangiță. Se făcuse nevăzută. Îndoielile începuseră a-mi da tîrcoale și privirea-mi căuta tot mai bănuitoare în jur. „Cum naiba să fac ? nu încetam să mă întreb. Să-mi iau cît mai repede picioarele la spinare și să-mi caut scăpare în altă parte a orașului ori să aștept în odaie semnul de la Radoica ?"

Am străbătut sala cea mare a hanului cu pași rari, apăsați, învăluind într-o privire scurtă mușteriii aflați înăuntru. Printre aceștia am zărit la o masă și un slujitor al spătarului Neagoe, cu căciula trasă mult pe ochi. „A avut dreptate Vasili, mă gîndeam. Sînt bine păzit." Și-n vreme ce urcam scara îngustă, de lemn, către încăperile de sus, mi-am zis : „Oricum, pe aici nu mă mai înapoiez."

Ajuns în odaia mea, am început să-mi adun lucrurile, răspîndite ici și colo, și să-mi croiesc totodată în minte felurite planuri. „Dacă nu primesc în cel mult jumătate de ceas vreo veste de la Radoica, ies pe fereastră." Țineam

totuși să aflu dacă erau cu adevărat niște tăieturi în podele. Am zăvorît numaidecît ușa și-am dat la o parte măsuța, țolul și rogojina de sub ea. Hangița nu mă mințise. Scîndurile erau într-adevăr tăiate în așa fel, încît puteam desface bucățile retezate ca să mă strecor dedesubt. Nu-mi mai rămînea prin urmare altceva de făcut decît să aștept bătăile Radoicăi. Dar îndoielile au început a-mi da iarăși tircoale. „Dacă hangița îmi întinde o capcană ?" În minte mi se învălătuceau atîtea gînduri, încît a început să mă cuprindă amețeala. „Ia mai dă-le încolo, mi-am zis. Ce-o fi o fi !" O bătaie puternică în ușă m-a făcut să tresar.

— Cine e ?

— Eu, stăpîne !

Inima mi-a mai venit la loc. Am recunoscut glasul lui Stîngaciu și m-am dus să-i deschid. Slujitorul meu s-a strecurat înăuntru și-am zăvorît ușa din nou, cu multă grijă.

— Ce faci aici ? m-a întrebat Stîngaciu, privind nedumerit prin odaie.

I-am făcut semn să vorbească încet și l-am întrebat în șoaptă :

— Unde-s caii ?

— I-am încredințat unui rîndaș. Mi-a zis hangița că așa ai poruncit domnia ta !

— N-am dat nimănui asemenea poruncă, m-am mîniat pe dată. Te-ai lăsat dus de nas ca un nătîng.

— Am fost încredințat că-i porunca domniei tale, s-a apărat Stîngaciu. Mai ales după ce mi-a zis să vin degrabă aici.

— Unde „aici" ? îl sfredeleam cu ochi fioroși.

— În odaia domniei tale, a bîiguit Stîngaciu, prins și el de temerea că făptuise o greșeală de neiertat.

Era întîia oară cînd slujitorul meu se lăsa păcălit și faptul mă supăra cu atît mai mult.

— Ce facem fără cai ? l-am luat din nou în răspăr. Cu ce plecăm de aici ?

— Mă duc să-l iau pe netrebnicul acela de gît, a dat Stîngaciu să se îndrepte spre ușă.

— Prea tîrziu, l-am oprit. Pînă una-alta să vedem cum putem scăpa... Pe unde ne strecurăm ?

— Prin fereastră, și-a rostit Stîngaciu părerea.

— Vezi dacă nu ne pindește și-n partea asta vreun „prieten".

Stîngaciu s-a apropiat cu fereală de fereastra care dădea în ograda din spatele hanului.

— Mi-i teamă, stăpîne, că și această cale ni s-a închis, m-a înștiințat el cu părere de rău.

Pe scara îngustă de lemn au și început să se audă pași grei, de bărbați înarmați.

— Pe noi ne caută, i-am șoptit lui Stîngaciu.

Pașii s-au oprit într-adevăr în dreptul odăii noastre. A urmat îndată o bătaie cam firavă în ușă.

— Cine e ? am întrebat.

— Eu, jupîne, mi-a răspuns hangiul cu glas tremurat. Vasili... Am a-ți spune ceva...

— Îmi pare rău, dar nu te pot primi înăuntru, am rostit nepăsător. Sînt dezbrăcat.

— Aștept să te îmbraci, a stăruit Vasili.

— Spune de acolo ce vrei, am căscat obosit. La ceasul ăsta n-am chef să stau cu nimeni de vorbă.

De după ușă s-a auzit un icnet scurt, urmat de glasul și mai rugător al hangiului :

— Înțelege, jupîne, că e ceva cît se poate de grabnic !

— Pleacă, mă, de aici ! m-am răstit la el. Ce ? Vrei să ies și să te azvîrl pe scări cu cîteva picioare în dos ?

Vorbele mele l-au scos din sărite pe unul dintre potrivnici, care mi-a și strigat mînios :

— Căpitane ! N-o mai face pe voinicul !

Am recunoscut, nu fără a tresări, glasul spătarului Neagoe.

— Aaa ! Chiar domnia ta ești, boierule ? Nu mă așteptam la atîta cinste, i-am răspuns în batjocură.

— Drăgușin sin Ursu ! mi-a cerut spătarul. Dă-te prins ! Ești înconjurat din toate părțile de oameni mulți și bine înarmați.

— Credeam că ești mai viteaz, boierule, am răspuns eu cu aceeași batjocură în glas. În locul domniei tale aș fi venit singur.

— Un bărbat de rangul meu nu încrucișează spada cu un om de rînd, a rostit spătarul fălos.

— Nu uita, spătare, că domnul Țării Românești m-a ridicat și pe mine în rîndul boierilor. Încît, în privința asta, fii liniștit. Poate vrei să zici însă altceva, că ți-i teamă !

— I-auzi ! a rîs Neagoe gros.

— Nu te încumeți, vicleanule, să ieși în fața mea cu obrazul curat, l-am întărîtat mai departe.

— Voi avea grijă să ai și domnia ta fața mînjită, m-a înștiințat Neagoe. Dar cu sînge !... În numele prieteniei care ne-a legat îți cer să te dai prins ! mi-a cerut el apoi cu glasul mai îmblînzit.

— Greșești, boierule, i-am răspuns îndîrjit. N-am fost și nici nu voi fi prieten cu cel care și-a vîndut țara și i-a prădat avutul ca un hoț de drumul mare.

— Știi doar că n-am luat decît vistieria domnească și avutul meu, s-a dezvinovățit Neagoe. Și asta pentru binele țării.

— Toți cei ce vă băgați mîinile pînă în coate în averea norodului vă apărați cu aceste cuvinte : „Binele țării"...

— Nu-i locul să te lămuresc ce-i „bine" și ce-i „rău", a încheiat Neagoe. Și nici răbdare nu mai am... Încît deschide ori spargem ușa !

— Nu te-aș sfătui pentru că ai nimeri în vîrful unor săbii de care ar trebui să te ferești, i-am amintit.

— Spargeți ușa ! a răcnit atunci Neagoe.

Groasă, sprijinită cu dulapul, patul și masa din odaie, ușa nu putea fi fărîmată decît cu drugi de fier. Pînă una-alta însă trebuia să aflu și eu cumva o scăpare. Iar gîndul mă purta numai la hangiță.

Am ridicat iarăși țolul și rogojina, lipindu-mi urechea de podele. Nu se auzea nimic.

— Eu zic să ieșim, cum o fi, prin fereastră, mă îndemna Stîngaciu.

— Încearcă ! i-am răspuns într-o doară. Dar ai grijă să nu te trezești cu vreo săgeată în gît.

Stîngaciu și-a luat drept pavăză un scaun și s-a apropiat de deschizătura ferestrei. Patru săgeți s-au și înfipt, zbîrnîind, în tăblia de lemn.

— Ai avut dreptate ! s-a tras înspăimîntat înapoi.

Vasili adusese între timp un drug gros de fier și oamenii lui Neagoe se opinteau de zor cu el în ușă. În răgazul

dintre două bufnituri am izbutit totuşi să deslușesc niște bocănituri slabe dedesubt.

— Flăcăule ! i-am zis bucuros lui Stîngaciu. Se întîmplă o minune !

Slujitorul meu mă privea năuc.

— Socoţi oare...

— Închide-ţi afurisitul de plisc ! m-am răstit la el.

Deslușeam tocmai atunci scîrţîitul unor zăvoare grele, ruginite, urmat curînd şi de aşteptatele bocănituri în podea.

Cu nădejdea renăscută în inimi, am început să vîrîm vîrfurile jungherelor între crăpăturile subţiri ale scîndurilor. Trudeam de zor, cu înfrigurare. Una dintre bucăţi s-a desprins, lăsînd să pătrundă o luminiţă plăpîndă.

— Grăbiţi-vă ! am auzit tot în clipa aceea glasul subţire al Radoicii.

Cu un opaiţ în mînă, hangiţa ne cerceta temătoare şi bucuroasă în acelaşi timp.

— Credeam că se năruie totul, mi-a zis ea, privindu-mă drept în ochi.

— Ai avut necazuri ? am cuprins-o prieteneşte de umeri.

— Mari, mi-a destăinuit Radoica. Dar acum nu-i vremea să ţi le înşir.

Am aruncat o privire prin hruba în care ne aflam. Era ascunzătoarea tainică a hangiului, unde-şi ţinea pentru vremuri de restriște putini cu brînză, carne de porc în untură topită, precum şi alte bucate. Bănuiam că tot aici îngropase Vasili şi galbenii pe care-i agonisise pentru zile negre.

— Dacă socoţi, putem lua şi bani de aici, m-a îndemnat Radoica, adeverindu-mi bănuielile.

— N-ajunge că-l las fără nevastă ? i-am zîmbit cu bunăvoinţă.

— Mă gîndeam la galbenii pe care mi i-a dat tata ca zestre, s-a dezvinovăţit hangiţa.

— Lasă-i deocamdată aici, am sfătuit-o. O să-i iei altă dată. Nu-i bine să ne facem şi din Vasili duşman de moarte. Şi aşa n-o să-ţi ierte fuga.

— Cum gîndeşti, s-a învoit ea.

— Vasili știe că te afli aici ? am întrebat-o cu teamă. Să nu-l aducă pe spătar !

— Nu-i prost să arate și altora ascunzătoarea, m-a liniștit Radoica.

Abia în clipa aceea am zărit o boccea mărișoară, din care hangița a început să scoată niște haine bărbătești și-o pereche de cizme.

— Sus n-am avut cum să mă schimb, ne-a cerut ea iertare. Vă rog să nu vă uitați.

Cînd ne-am întors mai apoi cu fața la ea, ne-am pomenit cu un tînăr chipeș, care ne măsura cu îndrăzneală.

— Vă place cum arăt ?

— Ai să lași în urma ta multe inimi de fete și femei nemîngîiate !

CAPITOLUL 9

■

RADOICA

Mă întrebam cum ajunsese hangița acolo ? Prin vreo ușă tainică tăiată în perete ? Pentru că altă ieșire nu vedeam. Dar tot în clipa aceea Radoica s-a îndreptat spre un ungher al hrubei, de unde a apucat un capăt de sîrmă ascuns cu iscusință și-a început să tragă de el cu nădejde. „Mi se pare mie sau aud cu adevărat un huruit de roți ?“ îmi ziceam.

Nu mă înșelam. Hangița pusese într-adevăr în mișcare o mașinărie, cu ajutorul căreia întreaga podea, cu noi deasupra, a început să coboare. Speriat de-a binelea, Stîngaciu și-a făcut o cruce mare, scuipînd și în sîn. Așa ceva nu-i mai fusese dat să vadă niciodată. Pe hangița însă coborîrea aceasta o înveselea ca un joc de copii. „Lucru săsesc !“ mi-am zis cu încîntare. Uruitul roților s-a oprit curînd. Ne aflam cu un stat de om mai jos, fiind însă mai departe închiși între aceiași pereți groși de piatră. Radoica ne-a cerut atunci să împingem în peretele din dreapta.

Era în fapt o ușă ascunsă. prin care ne-am strecurat tustrei. Cum a ajuns de cealaltă parte hangița a apucat alt capăt de sîrmă de care a tras zdravăn. Mașinăria s-a pus iarăși în mișcare și pardoseala grea, pe care am coborît mai înainte, s-a ridicat la locul ei.

După cîțiva pași străbătuți prin hruba întunecoasă, Radoica s-a oprit și a ciocănit de două ori cu mînerul jungherului. N-a primit însă nici un răspuns. După cîteva clipe a mai ciocănit de trei ori. I s-a răspuns îndată cu același număr de bătăi, apoi peretele din fața noastră s-a desfăcut. Cu un opaiț în mînă ne aștepta un rîndaș de la han.

— Costea n-a venit ? l-a întrebat Radoica nemulțumită.

— N-a putut, i-a răspuns rîndașul. Oamenii spătarului îi cotrobăie casa și curtea, ungher cu ungher.

— Și ce facem ? a întrebat Radoica descumpănită.

— Trebuie să plecăm cît mai degrabă de aici, a sfătuit-o rîndașul. Cum va putea, o să vină și Costea după noi...

— Caii unde sînt ?

— În pădure.

Neînțelegînd mare lucru din spusele lor, m-am amestecat în vorbă :

— Unde trebuie să ajungem ?

— Într-un loc sigur, m-a încredințat Radoica. Poți avea toată încrederea.

N-aveam de ales. Trebuia s-o urmez.

Rîndașul, pe nume Petăr, un zdrahon de vreo douăzeci și cinci de ani, bine legat și sprinten în mișcări, după felul în care o privea pe Radoica părea un slujitor supus și credincios. Ne-a călăuzit atît de bine, încît mai că n-am băgat de seamă cînd am ajuns în pădure, la adăpostul copacilor.

Noaptea am petrecut-o într-o stînă părăsită, la care am urcat cu caii mai mult de căpestre. Acolo l-am așteptat pe Costea. Degeaba încercam s-o trag pe Radoica de limbă pentru a afla cine era acest om și ce loc ocupa în inima ei. Hangița se mulțumea să-mi răspundă doar atît :

— După tatăl meu, Costea este bărbatul care ține cel mai mult la mine.

— E tînăr ? stăruiam eu.

— Ai să-l vezi.

— Chipeş ?

— De ce trebuie să fie neapărat chipeş ? mă privea ea senină.

— La om totul trebuie să fie frumos : şi chipul şi sufletul, am rostit ca pe-o litanie.

— Mă mulţumesc numai cu sufletul, a grăit hangiţa dusă pe gînduri.

Am întors întîmplător privirea spre Petăr. Ruşinat că l-am prins „sorbindu-şi din ochi" stăpîna, rîndaşul a lăsat capul în pămînt, scormonind cu un beţigaş tizicul cu care aprinsesem focul. „Nebănuite sînt pornirile inimii", mi-am zis. Cu umerii largi, cu gîtul scurt şi gros, sprijinind un cap mare, cu sprîncene stufoase, ieşite mult în afară, pe sub care arunca priviri hoţeşti, Petăr putea fi un potrivnic dintre cei mai primejdioşi. „Nu-i bine să-ţi atragi înverşunarea lui", mi-am spus. De aceea am căutat să mi-l apropii.

— De unde eşti, Petăr ? i-am zîmbit prietenos.

— Ce treabă ai să ştii ? mi-a răspuns aproape cu duşmănie.

Hangiţa l-a şi săgetat pe rîndaş cu o căutătură scurtă, tăioasă, dar m-a sfătuit cu glas blînd :

— Nu-l lua în seamă... Aşa e el : nepriceput la vorbă, dar iscusit în mînuirea armelor şi credincios pînă la moarte.

— Pentru o femeie ca tine şi-ar da oricine viaţa ! m-am grăbit să-i întăresc spusele.

— Chiar şi domnia ta ? m-a cercetat hangiţa cu ochi şăgalnici.

— Nu încerca să te joci cu o inimă bătrînă, am sfătuit-o. Pierzi sigur.

Radoica a făcut o strîmbătură de fetiţă alintată, în schimb pe Petăr l-au uns la inimă vorbele mele.

— E neaştîmpărată ca argintul viu, a îndrăznit el chiar s-o dojenească.

— Eşti isteţ, flăcăule ! l-am lăudat. Nu oricine ştie ce-i argintul viu.

Petăr s-a umflat în pene. „Asta-i deci mijlocul cu care poate fi îmblînzit, mi-am spus. Măgulirea".

În scurtă vreme aveam să aflu şi povestea vieţii acestui tînăr bulgar. Petăr nu-şi cunoscuse nici măcar părinţii.

Tatăl Radoicăi îl găsise printre ruinele unui sat ars și jefuit de turci. Copilul nu știa să rostească pe atunci decît cuvîntul „mamă".

— Am crescut împreună ca soră și frate, povestea hangița.

În sinea mea însă îmi ziceam că privirile pe care i le arunca uneori flăcăul numai frățești nu erau.

— Iar cînd m-am măritat, tata i-a cerut lui Petăr să vină cu mine, la Brașov, ca să am și eu un suflet apropiat, a adăugat Radoica.

Mult după ce se luminase de ziuă a poposit în fața stînei și Costea. Sudoarea de pe fruntea sa și oboseala dovedeau că omul zorise mult ca să ajungă la noi.

— Bună dimineața și bine v-am găsit, ne-a strigat bucuros.

Cînd i-a auzit glasul, Radoica a sărit din cojocul în care lenevise pînă atunci și s-a grăbit să-l întîmpine veselă.

El a apucat-o de mijloc și-a început s-o învîrtească. Joaca lor copilărească m-a înveselit. Iar firea zburdalnică a lui Costea și chipul lui veșnic luminat de zîmbet mi-au plăcut din prima clipă. Nu era frumos acest tînăr bulgar. Avea un nas mare, care-i ascuțea parcă și mai mult fața buburoasă. Dar, după ce-l cunoșteai mai bine, uitai de urîțenia chipului și nu-i vedeai decît frumusețea firii.

— Unde mi-ai umblat toată noaptea ? l-a dojenit Radoica.

— Pe la fete, a rîs Costea cu poftă.

— Să nu te prind ! l-a amenințat hangița stîrnită de joacă.

— Pînă una-alta era cît pe ce să-mi facă bărbatu-tău pielea ciur.

— M-a căutat la tine ?

— Cu osîrdie... S-a întovărășit cu cei care umblă după dumnealui, a arătat Costea spre mine.

— Bănuiește deci că am fugit împreună ? m-am amestecat în vorbă.

— Nici nu era greu de ghicit, mi-a răspuns Costea. S-au împărțit în două cete : una a pornit încoace și alta spre Bran.

Ceea ce m-a pus pe gînduri nu era atît ceata care se îndrepta spre noi, cît cea care o apucase spre Bran.

— Spune-mi, rogu-te, prietene, am stăruit, nu cunoşti din întîmplare un „cinstit şi înţelept" negustor din cetatea Braşovului care poartă numele de David Weiss ?

— Cine nu-l ştie ? s-a arătat Costea mirat de asemenea întrebare.

— Aş avea mare trebuinţă să ajung la el, i-am mărturisit.

— Nu-i cu putinţă, pentru că se află şi el în ceata boierului valah care a părăsit cetatea în zorii zilei. Şi a adăugat : Eu nu ştiu cu ce rosturi te afli aici, dar pot să-ţi spun de pe acum că nu-i bine să ai de-a face cu acest negustor.

— Prietenii ţi-i alegi, am rostit gînditor, iar duşmanii ţi-i faci.

— Dacă negustorul ăsta ţi-i duşman, m-a privit Costea cu milă, te-aş sfătui să-ţi iei picioarele la spinare şi să treci cît mai grabnic munţii.

În clipa aceea am mai simţit privirea lui Stîngaciu aţintită asupra mea.

— Ce te uiţi aşa la mine ? m-am răstit la el.

— Am greşit cu ceva ? m-a întrebat slujitorul meu cu acea prefăcută nevinovăţie care mă scotea din sărite.

— Ştiu eu ce gîndeşti, mi-am descărcat mai departe necazul asupră-i. Ai vrea ca s-o tulim frumuşel peste munţi şi să-i lăsăm pe ceilalţi la cheremul spătarului şi-al ticălosului de negustor.

— Dar cine-s „ceilalţi" ? s-a amestecat atunci în vorbă Radoica.

— E o întreagă poveste, am răspuns în silă.

— Nu cumva m-ai amăgit ? a devenit bănuitoare Radoica.

— Dacă ţi-am făgăduit că te duc în Ţara Românească, la părinţii tăi, apoi aşa va fi, m-am grăbit s-o liniştesc.

— Atunci să pornim fără întîrziere, s-a arătat hangiţa zorită.

— Asta n-o pot face, m-am împotrivit. Nişte oameni pe care i-am adus cu mine din Ţara Românească se vor afla curînd în primejdie de moarte.

Radoica și-a lăsat nemulțumită privirea în pămînt. Costea însă mi-a cerut cu glas hotărît :

— Vrem să știm cine sînt acești oameni și ce treburi au prin aceste locuri ?

Radoica și Petăr mă măsurau la rîndul lor cu priviri aspre. Doar Stîngaciu se lăsa cînd pe un picior, cînd pe celălalt, întrebîndu-se dacă nu va trebui să-și măsoare curînd puterea cu acești tineri bulgari.

Strîns în chingi am rostit cu glas vinovat :

— Vreau să vă spun de la bun început cine sînt.

— Asta știm, mi-a zîmbit Costea cu îngăduință. Ești căpitanul Drăgușin sin Ursu, sfetnic de taină al lui Vlad Dracul.

Am căscat niște ochi atît de mari, încît pînă și Stîngaciu, care nu mă știa slab din fire, s-a uitat mirat la mine. Mi-am înghițit însă repede nodul din gît și-am izbucnit mînios :

— Dacă aveți cunoștință de rostul venirii mele la Brașov de ce m-ați mai adus la stîna asta ? Vreți să mă vindeți ?

— Am vrut să știm pînă unde mergi cu minciuna, m-a înfruntat Radoica fără sfială. Și, ridicîndu-și sprîncenele negre, a adăugat : Iar ca să te vindem nu era nevoie să te aducem tocmai aici.

— Bănuiesc că v-ați făcut totuși niște socoteli în privința mea ? am încercat să-i iscodesc pe cei trei tineri.

— Nu vrem decît un singur lucru, a grăit Radoica cu semeție. Să-ți ții făgăduiala ! Vreau să ajung cît mai grabnic la părinți.

— Dacă-mi dați o mînă de ajutor ca să-mi sfîrșesc treburile pe aici, în două-trei zile sîntem peste munți, am zis.

— Nu ne-a fost astfel învoiala, mi-a amintit ea. Mi-ai cerut doar să te scot din mîinile spătarului. Atît !

— Și cu oamenii mei ce fac ? am sărit ca ars. Nu-i pot lăsa pierzaniei.

— S-or descurca ei, a grăit Radoica nepăsătoare, iar domnia ta vei porni neîntîrziat cu noi spre Muntenia.

— Și dacă nu vreau ?

— Ai să mergi de nevoie, m-a înștiințat ea.

L-am cercetat întîi pe Costea, care îmi rîdea în nas, încrezător mai mult ca oricînd în sine. M-am uitat apoi la Petăr. Rîndaşul mă străpungea cu ochi răi, întunecaţi.

— Dragii mei, le-am grăit cu blîndeţe. Veţi fi fiind voi tineri şi voinici, dar sînteţi cam puţini pentru a pune la pămînt nişte luptători încercaţi.

— Cine ţi-a spus că sîntem numai noi ? m-a înfruntat atunci Costea cu semeţie.

Mîna a început să-mi alunece către spadă, dar Costea m-a oprit.

— Nu-ţi foloseşte la nimic !

O privire scurtă spre pădurea care înconjura stîna părăsită mi-a dezvăluit pricina îndrăznelii lor. Aproape după fiecare copac se afla cîte un luptător cu arcul întins. Învins, mi-am lăsat braţele în jos. De ciudă că fusesem atît de uşor prins în capcană mi se uscase cerul gurii. Cu chiu cu vai am putut îngăima :

— M-aţi vîndut pînă la urmă...

— Iarăşi te înşeli, m-a privit Radoica semeţ. Sînt oamenii cu care vom trece munţii.

Mi-a venit îndată inima la loc.

— Un lucru nu pricep, mi-am rostit nedumerirea. Ce ai de gînd să faci cu toţi voinicii ăştia după ce treci în Muntenia ? Nu-ţi dai seama că veţi fi prinşi şi legaţi cu toţii ?

— Să ajungem întîi dincolo şi-apoi mai stăm de vorbă, s-a arătat Radoica neclintită în hotărîrea ei.

— Fată dragă, am rostit în cele din urmă cu glas scăzut. Ziceai că în zilele cînd vă aflaţi pe muntele acela din Bulgaria, înconjuraţi de turci, printre voi se afla şi un tînăr din Muntenia, prieten bun cu Vîlko.

— Ce-i cu el ? a tresărit Radoica.

— Mai ţii minte cum îl chema ?

— Radu Stan, mi-a răspuns ea, cercetîndu-mă stăruitor.

— Ei bine, am grăit cu mai multă însufleţire, acest tînăr e copilul meu de suflet.

Radoica mi-a zîmbit neîncrezătoare.

— Înţeleg că nu mai ai pic de încredere în mine, mi-am mărturisit vinovăţia, dar slujitorul meu, care n-a scos pînă acum nici o vorbă, îţi poate adeveri.

Radoica s-a răsucit iute către Stîngaciu, dar acesta se clătina cînd pe un picior, cînd pe celălalt, rămînînd mut.

— Poți sau nu poți adeveri ? l-a străpuns hangița cu o privire aprigă.

— În vorbele mele tot n-ai să crezi, i-a răspuns în cele din urmă Stîngaciu.

— Cunoști unde se află acum ? a stăruit Radoica.

Stîngaciu mi-a cerut învoire din priviri.

— Spune-i tot ce știi, l-am îndemnat. Nu mai avem ce pierde.

— Se află cu carele la oierii din munte, a îngăimat Stîngaciu.

— Aștia s-au înțeles ! Nu vezi ? a sărit atunci Costea.

— Lasă-l să grăiască, l-a oprit Radoica.

— Altceva nu mai am de zis, a încheiat Stîngaciu.

Hangița nu-și mai afla locul. Voia să cunoască neapărat adevărul. M-a iscodit mai întîi pe mine, a trecut la Stîngaciu, ca să se oprească în cele din urmă la Costea.

— Ai știre că printre cei care s-au adăpostit la oierii de la Bran se află și Radu Stan ?

Costea și-a ferit privirea într-o parte. Radoica însă nu-l slăbea.

— S-ar putea să fie, a răspuns el în silă.

— Și de ce nu mi-ai spus ?

— Nu socoteam de trebuință.

— Eu hotărăsc ce este și ce nu este de trebuință ! a strigat hangița. Iar de acum înainte te poftesc să nu mai ascunzi nimic. Altfel nu mai ai ce căuta în preajma mea.

Vinovatul și-a lăsat ochii în pămînt. Petăr, în schimb, abia își ascundea bucuria. Trecerea de care se bucura potrivnicul său în fața Radoicăi scăzuse mai mult decît s-ar fi gîndit el vreodată. Faptul îmi prindea bine și mie.

— Înțelegi de ce nu pot porni acum peste munți ? am întrebat-o pe hangiță, care continua să tacă.

— Mergem cu toții la Bran, a hotărît ea în cele din urmă.

— Ți-a ieșit socoteala, căpitane, și-mi pare rău, mi-a șoptit Costea. O să plătim scump pasul pe care-l facem acum... Poate chiar cu viețile noastre.

— Totul e să-ți vinzi pielea la un preț cît mai bun, i-am zîmbit cu bunăvoință.

— Cheamă oamenii, i-a cerut Radoica lui Costea. Vreme de pierdut nu mai avem.

Alcătuiam o ceată de douăzeci și cinci de săbii bărbătești și-o sabie mai ușoară, femeiască. Ca de obicei, l-am lăsat pe Stîngaciu să meargă în față, pentru că, în afară de ochi și auz cum n-avea nimeni dintre noi, slujitorul meu cunoștea bine muntele. Știa să facă deosebire între cărările lăsate de oi și potecile sălbăticiunilor și să aleagă cea mai bună cale de urmat. Încît, după vreo două ceasuri străbătute cu caii mai mult de căpestre, ne aflam cam la jumătatea depărtării dintre Brașov și Bran. În urmă, Vasili, cu ceata lui de oșteni, putea să ne caute mult și bine. Pentru că de la stîna părăsită am apucat-o întîi spre răsărit, apoi ne-am înapoiat prin valea unei ape și-am luat drumul Branului.

Ziua era însorită, iar frunza codrului, în culori de la galbenul aurului pînă la roșul aramei, ne încînta ochiul și ne bucura inima. Cu privirea strălucind de viață, Radoica mă căuta mereu, dornică să-și împărtășească simțămintele care-i umpleau sufletul.

— Pe lume sînt atîtea frumuseți, mi-a destăinuit ea la un moment dat, iar eu, în loc să mă bucur de ele, am stat închisă în chiliile lui Vasili. Nu-i păcat ?

— Mare păcat, i-am adeverit.

— Și-n pădurile de la noi era la fel de frumos, și-a amintit hangița.

— Le cunosc, i-am zis. Codrul vostru mi-a fost, în urmă cu doi ani, frate bun... Mi-a dat adăpost cînd mă aflam la mare nevoie.

— Unde ? a voit ea să știe.

— Nu departe de Varna, după bătălia cu turcii.

— Dacă-i bățeați atunci pe otomani, poate aveam și noi altă soartă, și-a arătat Radoica părerea de rău. În cîte bătălii ai fost ?

— Cine le mai știe numărul ! am rostit cu nepăsare.

— Și nu te-ai săturat încă ?

— De cîte ori n-am încercat să mă cumințesc, rămînînd acasă, lîngă cuptor ! i-am mărturisit. Dar de fiecare dată a venit cineva și m-a urnit din loc.

— Cît ai să poţi ţine sabia în mînă n-ai să te astîmperi, mi-a proorocit hangiţa. Asta ţi-e firea !.. Radu Stan e la fel ?

— E a doua oară cînd mă întrebi de el ! am iscodit-o.

— Voiam şi eu să ştiu, a rostit ea cu voită nepăsare. Ţi-am zis doar că se afla cu noi pe munte şi ne apăra de turci.

— Dar nu era singur !

— Adevărat, a zîmbit Radoica unor amintiri mai vechi. Se gudura pe lîngă grecoaica aceea cu burta la gură. Şi din cîte se spunea nici măcar nu era copilul lui...

— Fapta-i cu atît mai frumoasă, l-am apărat pe Radu Stan. Şi eu aş fi făcut la fel.

Hangiţa a zîmbit din colţul gurii şi-a întrebat cu o uşoară tristeţe în glas :

— O iubea chiar într-atît pe grecoaică ?

— Pe atunci... da !

Lucrurile se îndreptau astfel pe făgaşul cel bun. Singurul om care-mi mai făcea griji era Costea. La început a fost vesel, cu zîmbetul veşnic pe buze, dar acum mergea posac şi tăcut, căutînd să stea cît mai departe de mine şi de Radoica. Ca să-mi dau seama în ce ape se scălda am făcut în aşa fel, încît am rămas mai în urmă. Costea mi-a şi ghicit gîndul.

— Ai a-mi spune ceva ?

— De unde ştii că pe tine te aştept ?

— Eşti prea isteţ ca să mă laşi deoparte, mi-a răspuns. În necazul în care te afli ai nevoie de fiecare braţ.

— Ca să fiu drept, mi-ar fi mai de trebuinţă mintea ta, l-am măgulit.

— N-ai încărunţit de pomană, m-a măsurat Costea cu o privire piezişă. Dar află că nici eu nu mi-am petrecut vremea zadarnic printre negustorii Braşovului... Nu mă las cumpărat ieftin, căpitane... Şi-ai aflat, poate, că sînt curelar... Încît mă pricep chiar şi la pielea obrazului.

— Mi-am dat seama, de cum te-am văzut, că-mi poţi fi cel mai temut duşman ori cel mai de preţ prieten, l-am măgulit mai departe.

— Şi ce-ai dori să-ţi fiu ?

— Ca dușman, i-am grăit fără ocol, te-aș putea doborî mai iute decît gîndești, dar nu mi-ar fi de nici un folos. Pe cîtă vreme ca prieten...

Costea a dat pinteni calului, pentru a întîrzia răspunsul. M-am apropiat însă iarăși de el.

— Te ții de mine ca scaiul, mi-a zis atunci a împăcare.

— N-am de ales.

— Dar tot nu mă vînd degeaba, mi-a zîmbit el prietenos. Vreau o lămurire... despre Radoica...

— Socoteam că o cunoști mai bine decît mine, mi-am arătat nedumerirea. Eu abia ieri am întîlnit-o întîia oară.

— Se poate, a grăit el nehotărît. Uneori însă ajunge numai un ceas ca să scoți din minte o femeie tînără !

— Doamne apără și păzește ! Doar nu-ți închipui că Radoica s-ar uita la un bărbat ca mine ? Aș putea cel mult să-i fiu tată !

— Aș fi în stare să omor pe oricine pentru ea, a gemut Costea.

— Înțeleg, l-am căinat. Am cunoscut și eu cîndva asemenea patimă.

— Mi-am stricat rostul vieții pentru ea, mi-a mărturisit curelarul mai departe. Eram un meșter bun, căutat, căruia nu-i lipsea nimic. Puteam să duc o viață liniștită și îndestulată pînă la adînci bătrînețe... Dar mi-a ieșit femeia asta în cale. Costea a mai gemut o dată, rostind cu glasul ușor tremurat : Iartă-mă că-ți spun toate astea... Ești pentru mine un străin... De aceea am și cutezat să-ți împărtășesc niște gînduri pe care nu le-aș fi dezvăluit cuiva apropiat... Uită ce-am vorbit și să nu-mi amintești niciodată !

— Am uitat chiar din clipa asta, l-am încredințat.

Spre nenorocul său, Costea făcea parte dintre bărbații care se lăsau prinși de-o singură femeie și gîndeau că numai prin ea începea și se sfîrșea lumea. Și-apoi nefericitul curelar nici nu era un bărbat care să placă femeilor. Nu știu ce mă făcea să cred că va avea mult de suferit de pe urma hangiței, care sălta sprintenă în șa, bucurîndu-se din plin de tinerețea și frumusețea ei.

Dar în timp ce mă lăsam purtat de asemenea gînduri m-am trezit înghiontit de Costea, care îmi făcea semn să tac și să privesc în față. Abia atunci l-am văzut pe

Stîngăciu cerînd prin semne tuturor să rămînă pe loc. Am descălecat îndată, i-am cerut lui Costea, tot prin semne, să aibă grijă de calul meu şi m-am furişat pînă la Stîngaciu. Mi-am ciulit urechile. Undeva, spre răsărit, se auzeau nişte tălăngi de oi, însoţite cînd şi cînd de nişte strigăte furioase. Radoica, venită şi ea după mine, m-a întrebat cu glasul scăzut :

— Ce poate fi ?

— O turmă de oi mînată spre Braşov, am bănuit.

— Şi de ce atîta grabă ?

— Or fi nişte oi luate cu sila, mi-am rostit părerea. Oricum, trebuie să vedem ale cui sînt şi cine le goneşte din urmă fără milă... Nu m-ar mira să fie ale oierilor de la Bran.

I-am îndemnat îndată pe Stîngaciu şi pe Petăr să cerceteze ce se întîmpla în faţa noastră. Rîndaşul era nerăbdător să-şi arate voinicia în faţa Radoicăi.

După cîteva sute de paşi cercetaşii noştri s-au oprit, s-au sfătuit între ei, apoi Stîngaciu, ajutat de Petăr, s-a prins de craca unui copac, căţărîndu-se pînă în vîrf. Nu peste multă vreme am fost chemaţi să venim fără teamă.

— Cam la o sută de paşi curge un pîrîu, m-a înştiinţat Stîngaciu după ce-a coborît din copac. Iar dincolo de apă este o poiană largă, spre care vin oile.

— Cît de departe se află acum turma ?

— Să tot fie o mie de paşi...

Mă gîndeam că oile, înfierbîntate de atîta goană, se vor repezi la pîrîu, ca să-şi astîmpere setea. Iar în învălmăşeala care se va isca vom putea să-i înconjurăm pe însoţitorii lor fără greutate. Am lăsat ascunşi în lăstărişul de pe malul drept al apei şapte bulgari, în frunte cu Radoica.

— Aşteptaţi cu arcurile pregătite, le-am cerut. Iar dacă vreun potrivnic înarmat încearcă să treacă apa, doborîţi-l fără nici o tocmeală. Dar numai pe cei înarmaţi !

Trecînd apa, în poiană, ne-am împărţit iarăşi în două cete şi ne-am ascuns fiecare în cîte un tufiş, din care puteam veghea în voie luminişul pădurii.

Tălăngile se auzeau tot mai aproape. Bietele oi se îndreptau grăbite spre apa pe care o simţeau aproape.

În urma lor însă nu se auzea nici un îndemn ciobănesc. „Te pomenești că-i o turmă rătăcită", mă gîndeam. Dar printre zbieretele de animale însetate am deslușit curînd strigătele și sudălmile însoțitorilor turmei. A apărut mai întîi un oier voinic și mustăcios, împins din urmă de sulițele a doi călăreți. Chipurile oștenilor mi se păreau cunoscute. Alți trei oieri, mult mai tineri, erau de asemenea mînați de călăreți înarmați pînă-n dinți. I-am cercetat din nou pe paznicii oierului mustăcios. Și era cît pe ce să scot un strigăt de mirare, pentru că nu erau alții decît năimiții „cinstitului și înțeleptului" negustor David Weiss din Brașov, cu care încrucișasem spada la hanul de la Bran. „Și aici e mîna domnului consilier, mi-am spus. Cu atît mai rău pentru el și pentru năimiții săi". Eram hotărît ca de data asta să le plătesc cu vîrf și îndesat. I-am îndemnat îndată pe Stîngaciu și pe Petăr să le cadă în spate. Aceeași mișcare de învăluire au făcut-o și oamenii aflați sub porunca lui Costea. Iar cînd locul a fost înconjurat din toate părțile am ieșit din tufiș, strigîndu-le în săsește călăreților :

— Stați pe loc !

Preț de o clipă au rămas cu toții uimiți, întrebîndu-se cine era cel care se încumeta să înfrunte singur atîția oameni călări și atît de bine înarmați. S-au dezmeticit însă repede și au început să-și arunce privirile spre tufișurile de la marginea poienii. Văzînd că nu se mișca nici măcar frunza, unul din năimiții negustorului brașovean m-a măsurat din cap pînă-n picioare, după care a izbucnit vesel :

— Aaa, domnia ta ești, căpitane ? Cu ce treburi pe aici ?

— Mai curînd am să te întreb eu așa ceva !

— După cum vezi, am părăsit meșteșugul armelor pentru cel pașnic de oier, mi-a rîs năimitul în față.

— Chiar „pașnic", am pufnit mînios pe nări, arătînd spre ciobanii mînați din urmă ca niște vite.

— Putem afla pentru ce ne-ai oprit ? a reînceput el vorba.

— Nu-mi place cum vă purtați cu acești biețí oieri, i-am grăit semeț.

— S-au dovedit nesupuși și necredincioși față de stăpînul lor.

— Cine-i acest stăpîn ?

— Prietenul domniei tale, domnul consilier David Weiss.

— Nu știam că „cinstitul și înțeleptul" meu prieten se ocupă și cu acest fel de negustorie. m-am arătat neîncrezător. Și fără a lungi vorba l-am întrebat în românește pe ciobanul mai în vîrstă : Ale cui sînt oile ?

Acesta însă m-a privit înspăimîntat și a rămas mut.

— Nu înțelegi graiul meu ? m-am arătat nedumerit și m-am îndreptat către un cioban tînăr, care părea a-i fi fecior.

— De unde ești, feciorule ? l-am întrebat tot în românește.

Tînărul a dat să răspundă. dar s-a speriat zărind ridicată asupră-i sabia celui care-l păzea.

— Dacă-l atingi, i-am zis lefegiului, ești un om mort.

— Lasă-ne, să ne vedem de drum că sîntem grăbiți ! m-a înfruntat însă lefegiul.

— Te înștiințez că de faci o singură mișcare pentru alta nu-ți mai rămîne vreme !

— Oare ? ! mi-a rîs el în față. dînd pinteni calului. Dar un zbîrnîit de săgeată a fost urmat de țipătul de moarte al lefegiului, prăbușit din șa cu gîtul străpuns. „Nu poate fi decît Stîngaciu, mi-am zis. Numai el țintește astfel." Ceilalți năimiți și slujbași ai „cinstitului și înțeleptului" David Weiss au încremenit de spaimă.

— Mai are careva poftă să încerce vîrfurile săgeților oamenilor mei ? le-am strigat.

— Facem pace ! s-a arătat supus unul care părea a fi conducătorul lor. Ce vreți de la noi ?

— Descălecați și dați caii în mîinile ciobanilor, le-am cerut.

— Am zis că facem pace, s-a arătat nemulțumit, n-am spus că ne dăm prinși.

— Văd că nu ne înțelegem ! am rostit nerăbdător, slobozind îndată un șuierat scurt.

Toți oamenii mei s-au ivit cu arcurile întinse.

— Mai aveţi vreo îndoială ? am ridicat iarăşi glasul către lefegii.

Nădăjduind că partea dinspre pîrîu nu era păzită, un călăreţ a dat să scape pe acolo, dar s-a prăbuşit de pe cal cu pieptul străpuns de o săgeată.

— Cine doreşte, am ridicat iarăşi glasul, poate să-l urmeze !

— Facem întocmai cum porunciţi, s-a arătat supus conducătorul lefegiilor.

— Descălecarea ! le-am poruncit.

Au sărit cu toţii de pe cai, rămînînd nehotărîţi, cu căpestrele în mîini.

— Aruncaţi armele ! le-am cerut mai departe.

Şi, în timp ce năimiţii lui David Weiss erau legaţi, i-am cerut oierului mai în vîrstă să mă lămurească.

— Ia spune, tăicuţule, ale cui sînt oile ?

— Ale mele şi ale feciorilor mei, mi-a zis acesta.

— Încotro vă duceau ?

— La Braşov.

— Cînd v-au prins erau numai ei ?

— Se aflau mulţi, bătu-i-ar sfîntul, între care şi-un negustor braşovean, care m-a învinuit de neplata dărilor, poruncind să-mi fie luate oile zălog.

— Spune-mi, baciule, eşti de prin părţile Branului ?

— De pe acolo.

— Ai cumva ştire de nişte negustori români care şi-au adăpostit carele cu mărfuri la oieri ? Cunoşti locul unde se află ?

— Dacă aveţi trebuinţă, vă pot spune !

— Nu rosti nici un nume de loc sau de om, i-am cerut.

— Cu noi ce ai de gînd ? am auzit atunci glasul temător al conducătorului lefegiilor.

— O să rămîneţi legaţi de copaci şi dacă aveţi noroc...

— Îndură-te, căpitane ! s-a aruncat acesta la picioarele mele.

Bucuros de întorsătura fericită a soartei sale, baciul s-a apropiat de mine însoţit de feciorul cel mare.

— Aş vrea să-ţi cunosc numele, om bun, mi-a grăit tărăgănat.

— Drăguşin îmi zice, baciule, iar tatăl meu, fie-i ţărîna uşoară, era poreclit Ursu.

— N-am să uit, m-a încredinţat. şi drept răsplată pentru binele ce mi-ai făcut am să-ţi dau în ajutor pe cel mai mare dintre băieţii mei... Dumitru îl cheamă şi te va călăuzi acolo unde ai nevoie, slujindu-te cu credinţă.

— Îţi mulţumesc, baciule, şi cerul să te aibă în pază.

— Mergeţi sănătoşi !

Şi-a îmbrăţişat apoi feciorul, dîndu-i ultimele sfaturi părinteşti.

CAPITOLUL 10

■

PIATRA CORBULUI

Am pornit la drum, avînd în tînărul oier o bună călăuză. Vremea chindiei ne-a prins dincolo de Bran, în dreptul unei aşezări de oieri unde auzise Dumitru că s-ar fi adăpostit Radu Stan, Dănişor Lungul şi slujitorii care-i însoţeau, împreună cu cele trei care încărcate cu mărfuri.

— Facem popas aici, am hotărît după ce-am ales un luminiş potrivit în pădure. I-am cerut apoi lui Dumitru să se ducă în sat şi să încerce a afla dacă oamenii pe care-i căutăm mai erau acolo.

— Dacă întîrzii mai mult de un ceas, mi-a zis Dumitru înainte de a porni, trăgeţi-vă pe cărarea asta care duce în sus, spre munte, pînă ajungeţi la un pîrîu. De acolo apucaţi-o pe apă spre izvor, pînă întîlniţi un pîrîu şi mai mic, care vine de la o peşteră. La nevoie vă puteţi adăposti acolo peste noapte. Dar nu mergeţi mai departe oricît de mult aş întîrzia. Căci ori vin eu, ori vă trimit vorbă printr-un om de încredere, care să vă spună ce-i cu mine şi ce-ar fi bine să faceţi.

— Du-te şi să te întorci sănătos, l-am îndemnat cu un zîmbet prietenesc.

Rotindu-şi deasupra capului bîta ruptă dintr-un tufar, oierul a pornit la drum. Ceasul de aşteptare s-a scurs pe nesimţite şi Dumitru nu dădea încă nici un semn.

— Ce facem ? m-a întrebat Radoica, temătoare.

— Întărim veghea şi mai aşteptăm.

S-a mai scurs o jumătate de ceas şi pădurea începea să se lase învăluită de umbrele serii.

— Curînd n-o să mai găsim nici drumul spre pîrîul de care pomenea Dumitru, a rostit atunci Costea morocănos.

Avea dreptate. Am chemat cu părere de rău oamenii puşi de veghe şi-am apucat-o cu toţii în sus, spre munte, unul după altul, cu caii de dîrlogi. Cînd am ajuns la pîrîu era întuneric de-a binelea. Apa curgea molcom prin vadul nisipos presărat cu pietre netede. Calea nu era dintre cele mai lesnicioase, dar putea fi străbătută atît de oameni, cît şi de cai. După fiecare cincizeci-şaizeci de paşi ne opream pentru a asculta. Nu auzeam decît ţipătul vreunei păsări întîrziate, care-şi căuta cuibul, şi nesfîrşita şoaptă a pîrîului. Ca la munte noaptea căzuse repede, grea, şi drumul ni se părea fără capăt. După socotinţa mea străbătusem vreo mie de paşi cînd am desluşit în sfîrşit un clipocit mai deosebit. Era al doilea pîrîu, mic şi zburdalnic, care se vărsa în vadul apei străbătute pînă atunci.

Pe cer străluceau stelele, dar razele lor plăpînde abia ne ajutau să dibuim calea prin albia abruptă, cu pietre mari, acoperite de muşchi, pe care caii alunecau primejdios. N-am mai putut îndura şi-am scos calul la mal. Acesta a început să sforăie bucuros. Şi-n timp ce căutam să mă strecor printre puieţii care mărgineau albia pîrîului m-am trezit pe o potecă. „E cea care ducea fără îndoială la peşteră", mă gîndeam. Şi nu mă înşelam.

Intrarea fiind cam de un stat de om in înălţime şi îndeajuns de largă, ne-am putut strecura unul cîte unul, cu caii de dîrlogi. În faţă ne izbea o boare umedă şi rece, semn că peştera era destul de adîncă. Într-un cotlon mai ferit am dat de-o boltă înaltă, ca de biserică. Pereţii erau uscaţi, iar aerul căldut şi plăcut.

— Nici că se putea un adăpost mai potrivit, am rostit bucuros. Aici ne vom petrece noaptea pînă la sosirea lui Dumitru.

La intrarea în peșteră am rînduit două străji, iar la cai doar una.

Prima veghe s-a scurs fără a se întîmpla nimic deosebit. Cînd a venit Radoica să mă trezească pentru a-i lua locul dormeam ca un butuc.

Sorții îl aleseseră pe Costea să-mi fie tovarăș de veghe. Buimac și el de somn, venea în urma mea cu pași împleticiți. Dar aerul rece al nopții ne-a înviorat pe amîndoi de îndată ce-am ieșit afară. Cerul era la fel de senin și luna lumina cu o strălucire cum numai la munte o poți vedea.

— Ce-o fi cu băiatul ăla de nu vine ? a întrebat Costea mai mult ca să înceapă vorba.

— Cine știe ? am răspuns într-o doară.

Frigul începea să ne pătrundă chiar și pe sub cojoacele mițoase. Ca să ne dezmorțim făceam cîte doi-trei pași, după care ne opream și ascultam. Din vale însă nu răzbăteau decît clipocitul apei și arar pocnetul surd al pietrelor purtate de undele repezi.

Cu chiu cu vai s-a scurs primul ceas și ne gîndeam că mai aveam încă pe atîta de stat în picioare. Simțind apăsarea trudei de peste zi, am început să moțăi. M-am trezit înghiontit de Costea, care-mi cerea să fiu cu luare-aminte către vale. Într-adevăr, clipocitului obișnuit al apei i se adăugaseră între timp niște plescăituri deosebite. Nu puteau fi decît doi oameni care se îndreptau spre noi prin vad.

„Unul ar putea să fie Dumitru, mi-am zis. Dar cine să fie celălalt ?" Așteptam cu sufletul la gură. Și nu peste multă vreme în luminișul din fața noastră s-a ivit într-adevăr Dumitru. L-am recunoscut atît după statură, cît și după mers. Căuta cu fereală în părți. Am intrat la bănuială. „Pe cine a lăsat ascuns în urmă ?" mă întrebam. Sîngele a început să mi se înfierbînte. La o bătaie de săgeată de peșteră Dumitru s-a oprit descumpănit. Costea stătea nemișcat lîngă mine, pitit în umbră.

— E cineva pe aici ? a întrebat cu teamă Dumitru.

— Dacă mai faci un pas te străpung ! l-am oprit cu glas răstit.

— Eu sînt, căpitane ! Nu mă mai cunoşti ? a întrebat el descumpănit.

— Cine-i în urmă ? l-am iscodit cu bănuială sporită.

— Un moş al meu, mi-a răspuns tînărul cu glas sugrumat. Am socotit că trebuie să-l vezi... Are să-ţi spună lucruri de mare folos.

— Să vină, m-am învoit, stînd mai departe la pîndă.

Tufişul de la marginea luminişului s-a mişcat pe dată şi-n bătaia razelor lunii a apărut un cioban gîrbov, într-un cojoc lung şi mitos. Se sprijinea fără teamă într-o cîrjă noduroasă, cu cîrlig la capăt.

— Care ţi-i numele, bade ? l-am întrebat.

— Pavăl al Vădanei, mi-a răspuns senin. Băiatul mi-i nepot... Sînt văr bun cu taică-su.

— Şi de ce-ai venit la noi ?

— M-a rugat el, a arătat Pavăl către nepotu-su.

— Apropiaţi-vă ! le-am cerut.

Dumitru s-a desprins iute de lîngă moşu-său şi mi-a grăit cu însufleţire :

— N-am putut ieşi mai devreme din sat... Dacă ai şti ce-i acolo !... Toate casele şi ogrăzile sînt pline de oşteni.

— Bine, m-am arătat mai împăcat.

Am intrat în peşteră şi ne-am aşezat în jurul focului, ca să ne mai dezmorţim. Văzîndu-l mai bine la faţă pe noul venit, mi-am dat seama că nu avea cu mult peste cincizeci de ani, însă viaţa aspră de munte îi lăsase urme adînci.

— Ce păcat vă mînă prin părţile noastre ? m-a întrebat, purtîndu-şi palmele pe deasupra flăcărilor, de parcă voia să le ocrotească de vînt.

— Nu ţi-a povestit nepotul ? am zîmbit fără voie.

— Mi-o fi povestit el, a adăugat Pavăl ca pentru sine, dar tot nu m-am dumirit de ce-aţi venit aici şi mai cu seamă ce aveţi de gînd să faceţi ?

Spunînd acestea, Pavăl clătina nemulţumit din cap. După puterea lui de înţelegere socotea că ne aflam la mare ananghie.

— Cît privește oamenii domniei tale, a adăugat el, pot să-ți spun că se găsesc în munți, la adăpost...

— Împreună cu carele ?

— Asta nu s-a putut... Dar să nu-ți faci griji... Mărfurile au fost dosite bine.

— Cum s-o crăpa de ziuă vreau să mă călăuzești la oamenii mei, i-am cerut.

— O facem și pe asta, s-a învoit.

Din noapte mai rămăseseră cîteva ceasuri bune de odihnă. Ne-am tras fiecare spre culcușuri. Mie însă genele mi s-au lipit tîrziu. Gîndurile mă purtau cînd în munte, la Radu Stan și ceilalți oameni ai noștri, cînd la Tîrgoviște, la scaunul domnesc.

La ziuă, cînd am ieșit din peșteră, m-a întîmpinat albastrul limpede, adînc, al zărilor. Numai pe mare mai apucasem să văd asemenea frumusețe. Înșeuat de Stîngaciu, murgul meu părea și el nerăbdător să plece la drum. Înainte de-a rosti porunca de pornire am trecut cu privirea peste întreaga ceată. Nu lipsea nimeni. În față, drept călăuză, porni de data asta Pavăl ; eu mă țineam după el, împreună cu Radoica și Costea, iar pentru încheierea șirului i-am rînduit pe Dumitru, Petăr și Stîngaciu. Coboram un povîrniș care era anevoios mai ales pentru cai. Bruma căzută peste noapte făcuse poteca, așternută cu frunze uscate, deosebit de alunecoasă. Țineam caii din scurt, la nevoie îi și sprijineam. Cu chiu cu vai am ajuns în vadul pîrîului, iar de acolo am apucat-o pe o potecă largă. Cu urechea mereu la pîndă, Pavăl se dovedea o călăuză bună. După mai puțin de un ceas ne-am și pomenit într-un luminiș care înconjura muntele ca o curea lată. Era o pășune căutată de turmele de oi din partea locului. Mai sus se zărea o stînă părăsită.

— Să nu ne îndepărtăm de pădure, ne-a sfătuit Pavăl.

— M-aș uita puțin în vale, i-am zis.

— Asta se poate, s-a învoit el.

Luînd-o și pe hangiță cu noi, ne-am îndreptat către un tăpșan, de unde valea se vedea ca în palmă.

Ne-am înapoiat apoi la cai și-am încălecat în tăcere, apucînd iarăși drumul anevoios de pădure. Vremea se arăta neașteptat de frumoasă, cu cer senin și soare călduț. Pe negîndite însă ne-am pomenit cu pădurea zbuciumată

de un vînt care mîna spre noi nori negri și groși. Pavăl s-a oprit, adulmecînd boarea rece, prevestitoare de vreme rea.

— Va ninge ? l-am întrebat.

— La munte nu știi niciodată, mi-a răspuns.

Cînd am apucat-o pe-o nouă potecă vîntul s-a mai potolit. Dar Pavăl a început să dea alte semne de neliniște.

— Ce este ? l-am întrebat.

— Ne apropiem de trecătoare, mi-a răspuns el.

Drumul care ducea din sat spre trecătoare șerpuia pe la poalele muntelui și urma apoi albia unei ape. Mergînd pe coastă, ne îndreptam și noi spre aceeași vale. Bănuiam că Neagoe aflase prin iscoadele sale locul unde se ascunseseră oamenii noștri și pornise încă din zori în urmărirea lor. Avînd de străbătut o cale mai bună era de așteptat să ajungă la trecătoare înaintea noastră.

— Spune-mi, l-am întrebat pe Pavăl, nu se află cumva și-un drum care duce prin munte în spatele trecătorii ?

— Ba este, mi-a adeverit Pavăl.

I-am adunat îndată pe toți.

— Aici ne despărțim în două, le-am zis. O parte va merge cu mine, ca să împiedicăm ajungerea vreunei cete potrivnice în spatele trecătorii, iar cealaltă parte va căuta să taie spătarului calea de întoarcere. Cine merge cu mine ?

— Eu, a cerut Radoica înaintea tuturor.

— S-ar putea să fie primejdie mare, am înștiințat-o.

— Oriunde e primejdie, a stăruit hangița. Și-a trecut apoi privirea peste ceata ei, alegînd : Vilko cel mare și cel mic, Stanko și Nichifor merg cu noi. S-a întors apoi spre mine : Ajunge ?

— Destul ! i-am răspuns bucuros. Îl luăm cu noi și pe Pavăl. Iar înainte de plecare am amintit lui Costea și lui Stîngaciu : Faceți in așa fel, încît să cădeți în spatele lui Neagoe... Și după ce i-ați închis calea stați la pîndă pînă la înapoierea noastră.

Pe drum nu încetam să dau sfaturi tinerilor bulgari din pîlcul meu. Vîntul se potolise între timp și din cer cădeau fulgi rari. „Se îndreaptă vremea", mi-am zis

bucuros. Dar Pavăl se arăta tot mai temător, oprindu-se din loc în loc pentru a asculta.

— Ce e ? l-am întrebat.

— Mi-i teamă că ai avut dreptate, mi-a șoptit. Niște oșteni se îndreaptă spre Piatra Corbului... Să n-ajungă înaintea noastră !

Mare lucru nu-mi spunea acest nume de stîncă, dar aveam încredere în ochi și-l urmam aproape în fugă. Am dat curînd peste o ripă adîncă, săpată de pîrîul care șiroia cam la cincizeci de pași sub noi. Malul prăpăstios nu putea fi trecut. Încît locul îmi părea potrivit pentru a-i săgeta pe vrăjmașii care veneau fără îndoială pe celălalt mal al apei, pe o cărare mărginită de valea adîncă și de un perete înalt de stîncă. Dar Pavăl căuta cu orice chip o trecere peste prăpastie.

— Am putea merge la un loc mai lesnicios, m-a lămurit el, dar am pierde multă vreme și vrăjmașii ar ajunge înaintea noastră la Piatra Corbului.

L-am văzut desfășurînd apoi o frînghie nu prea groasă, trainică și bine împletită, pe care o purtase pînă atunci în loc de brîu. Un laț azvîrlit cu pricepere peste prăpastie s-a și prins de un ciot gros. Pavăl a legat zdravăn și celălalt capăt al frînghiei, pentru a porni cel dintîi spre malul dimpotrivă. Dovedea o sprinteneală de necrezut, cu toate că avea vreo zece ani peste ai mei. După trecerea ultimului om, Pavăl a desfăcut lațul și cu o rotire meșteșugită a izbutit să desprindă și capătul din urmă. Mă uitam în sus, la peretele de stîncă, ce părea gata să se prăvălească peste noi.

— Asta-i Piatra Corbului ? am întrebat.

— Ceva mai sus, mi-a răspuns Pavăl.

Drumul era atît de îngust, încît anevoie puteam merge doi oameni alături. În dreapta — peretele înalt și drept de piatră ; în stînga — prăpastie adîncă, în fundul căreia clocotea o apă minioasă.

— Înspăimîntător loc ! a zis Radoica.

După vreo sută cincizeci de pași drumul s-a lărgit pe neașteptate, alcătuind o covată, în care încăpeau lesne douăzeci-treizeci de oameni. Apoi se făcea mai îngust ca înainte. „Asta-i capcana în care vrea Pavăl să-i prindem", am bănuit.

Oierul şi începuse a se cățăra pe o scară tăiată parcă anume în malul pietros. L-am urmat în tăcere. Deasupra, nişte bolovani mari de piatră, desprinşi din vîrful stîncii, stăteau ca nişte metereze numai bune pentru adăpostire. Alţi bolovani, opriţi în căderea lor pe muchie, aşteptau doar o uşoară împingere pentru a se rostogoli în drum. Am cuprins îndată intrarea şi ieşirea din covată, poruncind să nu înceapă nimeni lupta înainte de-a le face eu semn.

În vremea aceasta, din vale se auzea tot mai desluşit apropierea cetei de oşteni. Unii călcau mai apăsat, alţii desprindeau pietre care se rostogoleau in prăpastie şi se opreau clipocind în apă. S-a ivit în cele din urmă şi primul potrivnic. Era un oştean înalt şi spătos, înarmat cu arc, sabie şi-o lance lungă. L-a urmat altul, scund şi pieptos, după care l-am zărit chiar pe „cinstitul şi înţeleptul" negustor David Weiss din Braşov. Îl aşteptam cu nerăbdare. Îndată ce s-a văzut într-un loc mai larg consilierul a făcut semn de oprire. Era tocmai ceea ce doream din toată inima. Oştenii se adunau rînd pe rînd în covată, ca puii în jurul cloştii. Nici unuia nu-i trecea prin minte că deasupra lor plutea primejdia morţii. I-am numărat. Erau şaptesprezece.

— Ne odihnim puţin aici, l-am auzit pe negustor.

Un lăncier mustăcios, care măsura mereu malul de deasupra cu priviri bănuitoare, şi-a împărtăşit temerea :

— Nu-mi place defel locul... Şi-apoi mă întreb dacă acesta-i drumul cel bun... Urcăm de două ceasuri şi nu-i mai dăm de capăt !

— Fii fără grijă, l-a liniştit negustorul. Cunosc bine aceste locuri... Am fost pe-aici la vînătoare.

— Să pornim totuşi mai departe, l-a îndemnat lăncierul.

David Weiss a oftat a părere de rău, după care a dat poruncă de plecare. Dar în clipa următoare şapte săgeţi au zbîrnîit, nimerind în plin.

Degeaba s-au bulucit oştenii la vale, pentru că au nimerit sub bolovanii prăvăliţi de sus. Doi dintre ei au căzut striviţi, iar alţi doi, ferindu-se, au alunecat răcnind de groază în prăpastie. Cei rămaşi în picioare s-au făcut una cu peretele de stîncă.

— Hei, necinstitule şi deloc înţeleptule negustor! i-am strigat atunci lui David Weiss. Îţi grăieşte Drăguşin sin Ursu... Îţi mai aminteşti de mine? N-au răspuns decît gemetele şi horcăiturile celor străpunşi de săgeţi şi striviţi de bolovani. L-am chemat din nou pe negustor: De aici nu mai scapă nimeni teafăr... Nu vă rămîne altceva decît să azvîrliţi armele!

— Dar ne laşi viaţa? a vorbit în sfîrşit David Weiss.

— Domnia ta ce-ai fi făcut în locul meu? l-am iscodit.

— Căpitane! a ridicat negustorul glasul rugător către mine. Îndură-te şi-ţi dau tot ce-mi ceri!

— A mai fost, pare-mi-se, o învoială între noi, i-am amintit.

— Sînt în mîinile domniei tale şi faci cum socoţi, mi-a răspuns David Weiss supus. Dar mai de folos îţi pot fi viu decît mort, a adăugat el.

— Azvîrliţi armele! le-am poruncit.

Cei de jos n-au mai stat în cumpănă.

Am coborît unul după altul de pe stîncă, spre uimirea potrivnicilor noştri, cărora nu le venea să creadă că fuseseră prinşi doar de şapte luptători, între care se afla şi o tînără femeie. S-au lăsat totuşi legaţi fără cea mai mică împotrivire.

— Deoarece au pornit încoace ca nişte tîlhari de drumul mare, am grăit oamenilor mei, luaţi-le tot ce au mai de preţ: pungi cu bani, podoabe, arme şi armuri... Vom avea nevoie de toate astea mai tîrziu... Iar cu domnia ta, „cinstitule şi înţeleptule" David Weiss, am nişte socoteli mai grele de încheiat. Dar te poftesc să-mi spui întîi ce treburi te-au mînat prin aceste locuri înarmat pînă-n dinţi şi însoţit de această şleahtă?

— Urmez nişte porunci, a încercat să se dezvinovăţească.

— După ştirea mea, l-am măsurat cu ochi neîncrezători, doar judele Braşovului şi consiliul cetăţii pot porunci unui om ca domnia ta. De aceea mă îndoiesc că ai fost trimis să jefuieşti nişte oameni ca noi. Ori ţi-ai schimbat în zilele astea stăpînul?

— Nu am căderea să-ți vorbesc despre niște treburi care sînt mai presus de judele Brașovului și consiliul cetății, m-a înștiințat el.

— Bine, m-am învoit, dar spune-mi în vale ne așteaptă spătarul Neagoe ? Ori mă înșel ?

Negustorul a oftat a părere de rău.

CAPITOLUL 11

■

AȘA E JOCUL

Am pornit la vale cu prinșii legați unii de alții. Doar pe David Weiss l-am lăsat să meargă mai slobod lîngă mine.

— Să-mi povestești tot ce s-a întîmplat de cînd ne-am despărțit, i-am cerut negustorului. Dar să nu uiți nimic !

— Multe n-am a-ți spune, a rostit, ferindu-și privirea. Vreau doar să te încredințez din capul locului că, îndată ce-am pășit în cetate, am și fost chemat la jude și întrebat de unde veneam și pe cine am întîlnit în cale. Am încercat să născocesc o poveste, dar n-am fost crezut. Judele mi-a cerut să nu ascund adevărul, pentru că se știa tot : atît despre venirea domniei tale peste munți, cu carele încărcate, cît și despre ascunderea mărfurilor la oierii români.

— Minți ! i-am retezat vorba cu mînie.

— Dacă aveam vreun gînd rău, s-a apărat negustorul, nu-ți trimiteam vorbă la han că te afli în primejdie.

— Să-ți povestesc eu cum a fost. Gîndul la mărfurile ce ți-au scăpat din mîini nu ți-a dat pace nici o clipă. Iar cînd ai ajuns în cetate ai aflat că mai avea cineva cunoștință de ele : spătarul Neagoe. Și atunci ai făcut tîrgul cu el... I-ai spus că știi locul unde sînt ascunse carele noastre și i-ai cerut să facă parte dreaptă cu domnia ta.

— De ce te-aș fi înștiințat atunci de primejdie ? m-a înfruntat David Weiss.

— Ai nădăjduit că eu am s-o rup la fugă ca un iepure fricos și că n-am să mă opresc decît în Muntenia !

— Te-am înștiințat totuși de primejdie, a stăruit negustorul.

— A fost greșeala pe care ai făcut-o din prea multă pripeală... Dar ai încercat s-o îndrepți destăinuindu-i lui Neagoe unde mă aflam.

— Cum ai scăpat totuși de spătar ? și-a arătat negustorul nedumerirea.

— Poate ai să afli cîndva, am rostit într-o doară, dacă mai apuci să trăiești !

— Dar ce ai de gînd ? m-a privit cu spaimă.

— Nu am obiceiul să las în viață dușmanii care mă urăsc de moarte, am adăugat cu aceeași nepăsare. Și mă întreb dacă n-ar fi potrivit să-ți fac vînt chiar acum în prăpastia asta...

Îngrozit, David Weiss s-a prăbușit la picioarele mele, cerîndu-mi îndurare.

— Îți dau cît aur vrei ! mă ruga el cu lacrimi în ochi.

— De unde aur ? i-am rîs în nas. Punga ți-am golit-o.

— Trimit pe cineva de încredere să aducă de la Brașov, mi-a strigat înfricoșat.

M-am prefăcut oarecum îmblînzit.

— Și cîți galbeni poate aduce omul domniei tale ?

— Cinci sute... Mai mult n-am !

L-am înșfăcat de ceafă, șuierîndu-i în ureche :

— Te tocmești cu mine ca la iarmaroc ?

— O mie ! a îndoit negustorul prețul.

— Nu merge așa, jupîne, i-am strigat iarăși. Ai să-mi acoperi toate pierderile avute în această călătorie !

— Și cît înseamnă asta ? s-a încumetat să întrebe David Weiss.

— Prețul mărfurilor, la care să adaugi carele cu boii de povară.

— Mă lași sărac lipit pămîntului, s-a văietat David Weiss. Blestemată fie ziua în care te-am întîlnit !

— Te învoiești sau te azvîrl în prăpastie ? m-am arătat nerăbdător.

Cercetînd cu spaimă adîncul ce se deschidea doar la un pas de el, negustorul a rostit :

— Fie !

— Vorbeai de un om de încredere, i-am amintit.

— Nu se află aici, mi-a răspuns, prea zorit, ca să-l cred. E în vale, cu oamenii spătarului.

— Iar vrei să mă tragi pe sfoară !

David Weiss a oftat din adîncul inimii şi-a arătat apoi spre unul din prinşii pe care-i purtam legaţi. Era un sas potrivit de statură, cu faţa spălăcită şi părul rar căzut peste nişte ochi mici, cu priviri viclene. I-am poruncit lui Nichifor să-l aducă la mine.

— Cum te cheamă ? l-am întrebat pe sas.

— Francisc !

— În slujba cui te afli ?

Slujitorul şi-a furişat privirea către David Weiss.

— Nu-i nevoie să te ascunzi, i-a grăit negustorul şi a început să-i dea cuvenitele porunci, oftînd din adîncul inimii la fiecare pungă cu galbeni ori podoabă de mare preţ de care amintea. Bucuros că urma să plece slobod, Francisc şi-a întins mîinile spre dezlegare.

— Deocamdată mai rămîi, l-am oprit.

— Credeam că-i îngădui să meargă fără întîrziere la Braşov, s-a arătat David Weiss nemulţumit.

— După ce încheiem socotelile cu spătarul, am rostit hotărît.

— Pierdem vremea de pomană, a stăruit negustorul. Pe spătar n-ai să-l prinzi atît de uşor ca pe mine.

— Fii încredinţat că în clipa asta Neagoe se află înconjurat fără putinţă de scăpare.

— Aşa ceva nu pot crede !

— Multe n-ar vrea omul să creadă, dar n-are ce face, i-am zîmbit cu îngăduinţă.

Drumul la vale l-am străbătut repede. Încît, după scurgerea unui ceas, ne-am şi pomenit cu un tînăr sărind iepureşte dintr-un tufiş. Era Costea. Cu arcul întins, ne-a strigat bucuros :

— Ni s-a urît aşteptîndu-vă ! Dar văd că n-aţi venit cu mîna goală.

— Nici nu bănuieşti cît adevăr ascund vorbele tale, am rostit. Dar ce face spătarul ?

— Mai încearcă uneori vrednicia celor din trecătoare.

— Cum e locul ?

— Nu se putea mai potrivit : pădure, apă și-o stîncă înaltă, pe care nu se poate cățăra nici Sfîntul Ilie.

Am lăsat prinșii sub paza lui Pavăl și-am început să ne furișăm spre vale. După vreo trei sute de pași Costea ne-a făcut semn de oprire. Ne-am pitit după cîte un tufiș înalt și des, prin care trecătoarea se vedea ca în palmă.

— I-ai numărat ? Cîți sînt ? l-am întrebat în șoaptă pe Costea.

— Treizeci și nouă împreună cu spătarul.

— Mulți, am rostit cu oarecare teamă.

Ieșirea din trecătoare, largă, răsfirată ca o coadă de păun, era presărată cu bolovani, rădăcini de copaci sau chiar copaci întregi aduși de apele mari. Aproape după fiecare piatră sau copac se adăpostea cîte un om bine înarmat. „Au în schimb spatele descoperit", mi-am zis mulțumit. Mă întrebam însă ce va face Neagoe cînd va simți primele noastre săgeți ? Firesc era să se tragă în grabă către locul unde lăsase caii, păziți de doi oșteni, adică pe drumul dintre apă și stîncă. „Cel care ajunge la cai scapă", îmi spuneam cu necaz. Dar lîngă apă pîndeau Stîngaciu și Petăr, gata să lovească în cei doi paznici și să alunge caii cît mai departe. În privința asta puteam să fiu liniștit.

— Doborîm cîți putem cu săgețile și după aceea ne repezim cu toții în vad ca să le tăiem calea de fugă, am trimis vorbă din om în om.

Presimțind parcă primejdia care-l pîndea, spătarul se uita temător cînd spre cărarea pe care plecase David Weiss cu ceata lui, cînd spre locul unde rămăseseră caii. Și cum i-a ajuns la ureche șuieratul primei săgeți s-a făcut una cu bolovanii de piatră după care stătea adăpostit, acoperindu-se și cu scutul. Vicleanul a scăpat neatins, dar celelalte săgeți au lovit aproape toate în potrivnici. Chiotele de bucurie ale oamenilor noștri au umplut întreaga vale. Dar spătarul nu s-a pierdut cu firea. Și-a adunat oamenii, chiar și pe cei răniți, pe drumul dintre apă și stîncă, făcînd din scuturi un adevărat zid mișcător, în care săgețile noastre loveau zadarnic.

Le-aș fi tăiat calea și aș fi încercat să lupt cu sulițele și săbiile. Însă oamenii pe care-i aveam erau mai puțini la număr și mai nepregătiți decît ai lui Neagoe. Nu ne

rămînea altceva decît să-i urmărim şi să-i hărţuim cu săgeţile. Deodată în trecătoare au izbucnit chiote puternice de luptă. În fruntea unui pîlc de călăreţi cu lăncile fluturînd deasupra capetelor, Radu Stan venea mîncînd pămîntul. Descumpănit, Neagoe a făcut oamenilor săi semn de oprire. Voia să-i aşeze în aşa fel, încît să se poată apăra. Dar lefegiii spătarului, văzîndu-se prinşi din două părţi, au rupt rîndurile. Unii s-au aruncat în apă, alţii încercau să scape cu fuga, apucînd-o pe drum, înainte. Săgeţile noastre îi culcau fără milă. Nemaivăzînd nici o scăpare, lefegiii au azvîrlit armele. Doar Neagoe, înconjurat de patru credincioşi, se apăra voinicește de călăreţii lui Radu Stan. Rînd pe rînd au căzut pînă la urmă şi credincioşii lui Neagoe, răpuşi de lăncii ori spade.

— Lasă-te prins, spătare ! i-a strigat atunci Radu Stan.

— Nici nu mă gîndesc, pui de năpîrcă încălzit la sîn ! i-a răspuns Neagoe îndîrjit.

Orbit de mînie, Radu Stan l-ar fi străpuns chiar în clipa aceea cu lancea dacă nu-l oprea Dănişor Lungul.

Izbîndisem din nou, de data asta şi cu cîteva pierderi. Doi tineri bulgari morţi şi alţi trei luptători răniţi. De cealaltă parte însă jalea era cu adevărat mare. Mi-a fost adus şi Neagoe. Falnicul spătar avea o tăietură adîncă în obraz.

— Leagă-ţi rana, boierule, l-am sfătuit.

— La ce folos ?

— Poate ai să fii iarăşi mare şi tare în Ţara Românească, am rostit cu amărăciune.

— Oare ? m-a cercetat Neagoe mai încrezător.

Ne-am aşezat tabăra dincolo de trecătoare, lîngă o stînă părăsită. Unii prinşi au fost puşi să ridice colibe pentru noapte, alţii să aducă răniţii din vale şi de la Piatra Corbului.

A doua zi, înainte de a porni spre ţară, eram hotărît să-i las slobozi pe toţi lefegiii. Nu voiam să iau cu mine decît pe Neagoe, ca să-l duc la domnie şi să-l azvîrl la picioarele lui Vlad Dracul, şi pe David Weiss, pînă la sosirea omului său de încredere cu răscumpărarea cuvenită.

Înainte de a-şi porni slujitorul spre cetate, negustorul a ţinut să-mi ceară sfatul.

— Oare pungile cu bani şi podoabele de preţ luate de la Braşov nu vor ajunge în alte mîini ?

— Şi ce doreşti ?

— Să-mi călăuzească ciobanii omul peste munte.

— Am să mă înţeleg cu ei, i-am făgăduit.

L-am chemat îndată pe Pavăl şi m-am tras cu el mai la o parte.

— Mîine pornim spre ţară, i-am grăit. Vă lăsăm toate bunurile cu care am venit : mărfurile, carele şi boii. Noi tot nu le putem duce peste munte, iar voi vă mai prindeţi nevoile cu ele.

— Dumnezeu să vă blagoslovească şi să vă aibă în grijă, mi-a spus Pavăl bucuros.

— Călăuză are să ne fie mai departe Dumitru, am adăugat. Ţine cu orice preţ să ne urmeze.

— Dacă-l cheamă viaţa de oştean nu-l putem opri, s-a învoit Pavăl. Aşa i-o fi fost scris.

— Mai am însă o mare rugăminte, am adăugat. Negustorul acesta trimite la Braşov un om de încredere pentru a aduce răscumpărarea. Şi vreau ca podoabele şi galbenii lui să ajungă la mine.

— Fii încredinţat că vei primi totul, mi-a făgăduit Pavăl.

M-am îndreptat apoi spre coliba pregătită pentru Neagoe. Cu obrazul legat, spătarul se încălzea la foc. M-am aşezat lîngă el, cerînd străjii să se îndepărteze.

Boierul nu înceta să privească în jurul lui, minunîndu-se :

— De unde ai adunat atîţia luptători şi cînd ? Pentru că ieri, cînd am încercat să te prind la hanul lui Vasili, nu aveai cu domnia ta decît un slujitor. Iar acum : o ceată de bulgari, alta de ciobani... Mare năzdrăvan eşti, căpitane Drăguşin !

— Oropsiţii se caută şi se ajută între ei, i-am răspuns.

— Am aflat că-l jumuleşti pe negustor ca pe-o gîscă mare şi grasă, mi-a răspuns Neagoe, privindu-mă ghiduş.

— Prin urmare el ne-a vîndut !

— Nu numai el, m-a înştiinţat Neagoe cu glasul scăzut. Dăneştii au primit ştire şi de la Tîrgovişte ! Cunoşti bine doar că Vlad Dracul e înconjurat de mulţi neprieteni !

— Înseamnă că soarta lui e pecetluită, am rostit cu amărăciune.

— Mai aveai vreo îndoială ? s-a mirat Neagoe. Crede-mă că aş fi fost ultimul dintre boieri care l-ar fi părăsit pe Vlad Dracul, dacă el nu şi-ar fi plecat într-atît urechea la urzelile lui Manea... Vornicul voia capul meu cu orice preţ.

— Minţi ! l-am înfruntat. Nu eşti decît sluga lui Albu cel Mare !... Ticălosul acesta bătrîn te-a pus la cale să furi vistieria şi să fugi peste munţi.

— Crede ce vrei, s-a arătat Neagoe nepăsător. Dar dacă-l mai găseşti pe Vlad Dracul în viaţă întreabă-l de ce-am fugit din ţară... Şi-ai să afli că vornicul mi-a pus în cîrcă felurite uneltiri, cărora vodă le dădea crezare, dovedindu-se tot mai slab şi mai temător... A îmbătrînit şi el, a adăugat spătarul cu părere de rău, iar urmaşul său e încă prea crud pentru a-i lua locul.

— Socoţi că Vladislav Dan e domnul de care are ţara nevoie ? am grăit cu năduf.

— El, cel puţin, nu va ieşi din cuvîntul nostru, a grăit Neagoe mulţumit de sine.

— Asta urmăriţi deci, m-am dumirit, un domn pe care marea boierime să-l joace cum vrea ea.

— Nu-i firesc ?

— Dar ştii ce mă doare, spătare, am rostit cu glasul tremurat. În loc să fim uniţi ca fraţii şi să lovim în cei care vor să ne robească neamul, ne ucidem între noi...

— Tot ca fraţii, mi-a întors vorba spătarul, nu fără oarecare amărăciune. Dar n-avem ce face, căpitane. Trebuie să ne supunem vremurilor !

— Un lucru vreau să te mai întreb, spătare. Unde se află vistieria ţării ?

— De ce vrei să ştii ? m-a privit nedumerit.

— I-am făgăduit lui Vlad Dracul că i-o înapoiez.

Neagoe a izbucnit în rîs.

— Tîrziu, căpitane ! S-a adăugat vistieriei noului domn. Încît, de vrei s-o capeţi, trebuie să-i înfrunţi întreaga oaste, care a şi început să treacă munţii.

Ne cercetam cu priviri mai îmbunate. Pînă nu de mult fuseserăm chiar prieteni. Ne asemănam cumva şi la fire. Eram la fel de îndrăzneţi şi de nesăbuiţi, aveam aceeaşi nestăvilită poftă de viaţă şi dovedeam aceeaşi nepăsare faţă de ziua de mîine. Ne cunoscuserăm în urmă cu un an, luptînd alături împotriva cetăţilor turceşti. Iar acum eram vrăjmaşi.

— Ce ai de gînd ? m-a întrebat Neagoe din nou.

— Îmi pare rău, spătare, dar trebuie să-mi ţin cuvîntul faţă de Vlad Dracul. De vreme ce nu-i pot înapoia vistieria, să-i duc măcar pe cel care i-a furat-o.

— Facă-se voita ta, căpitane ! s-a arătat spătarul supus.

M-am ridicat de lîngă foc şi în loc de rămas bun i-am zis :

— Nu încerca să fugi pentru că am dat poruncă straşnică paznicilor... Te vor lovi fără cruţare.

— Am priceput, mi-a zîmbit Neagoe.

Purtarea lui nu-mi plăcea deloc. Părea prea sigur pe sine. De aceea am cerut celor trei fraţi din Bărbăteşti să-l ţină legat peste noapte.

CAPITOLUL 12

■

BRÎNZA-I PE BANI

Tabăra trăia ceasul din pragul nopţii. După o zi atît de zbuciumată, în care bucuria şi jalea s-au amestecat deopotrivă, în care s-au înfruntat patimi dezlănţuite, învingători şi învinşi stăteam la un loc, în jurul focurilor presărate pe pajiştea din jurul stînii părăsite.

Nerăbdător să-i împărtășesc pățaniile prin care am trecut din seara în care ne-am despărțit la hanul de la Bran, Radu Stan m-a tras aproape cu sila spre stînă. Acolo mă aștepta nu numai un culcuș bun, dar și o cină gustoasă, pregătită anume de ciobani : caș, pastramă de berbec, afumată și prăjită puțin pe jăratic, și o friptură de căprioară, stropită cu băutură din poame de pădure.

— Asta-i masă împărătească ! am grăit bucuros către Dumitru și alt oier, „stolnicii" mei din seara aceea.

Tîrziu, cînd ne-am culcat, Radu Stan încă avea chef de vorbă.

— Nu știu cum faci, cum dregi, dar totdeauna găsești cite o femeie care te scoate din încurcătură, a rîs el ușor.

— Și tot ele mă bagă în cele mai mari buclucuri, i-am întors vorba.

— Bulgăroaica asta, a grăit mai departe Radu Stan, am auzit că și-a părăsit bărbatul și-o gospodărie frumoasă numai ca să te urmeze !

— Urechea cu care-ai ascultat era astupată cu cîlți, i-am retezat vorba.

— Atunci ce caută aici ? Armele nu sînt pentru o femeie ! a stăruit el.

— Ei i se potrivesc, l-am încredințat. Și chiar te sfătuiesc să nu-i cauți gîlceavă ori să încerci a te apropia de ea. Nu de alta, dar are și doi paznici afurisiți care n-o scapă din ochi.

— Chiar dacă ea se uită lung după mine ? m-a iscodit Radu Stan pe neașteptate.

Întrebarea lui m-a găsit nepregătit. „Măi să fie ! mi-am zis cu ciudă. Nu scap de-o belea și dau peste alta. Va să zică de-aia mă întreba Radoica mereu despre Radu Stan. L-o fi plăcut din vremea cînd l-a întîlnit pe munte împreună cu Irò."

— Măi băiete ! l-am dojenit părintește. Inimă mai ușărnică decît a ta rar mi-a fost dat să întîlnesc... Mi-ai plîns mai întîi pe umăr de dorul lui Irò, apoi nu te puteam desprinde de lîngă jupinița Neacșa și acum ai ochit-o pe hangiță... Uite ce e ! Nu-ți cer decît un lucru : s-o lași în

pace. Oricît de mult s-ar uita după tine, fă-te că nu vezi. Locul de lîngă Radoica e rîvnit de Costea şi Petăr... Vor să se ducă în ţara lor...

Am adormit cu greu. Spre ziuă însă am fost trezit pe neaşteptate de cei trei fraţi din Bărbăteşti, ale căror chipuri luminate de opaiţ dezvăluiau o furie nestăpînită.

— V-a scăpat spătarul ! am bănuit.

Mi-au adeverit tustrei, aplecîndu-şi capetele a vinovăţie.

— Cum a fost ? i-am îndemnat nerăbdător la vorbă.

— Eu stăteam de pază, a început să grăiască Iacob, al doilea dintre fraţi, iar Marcu şi cu Alexandru, care erau legaţi de boier, aţipiseră în colibă... Şi, cum şedeam rezemat în lance, m-am pomenit lîngă mine cu burtosul de hangiu. L-am întrebat : „Ce poftеşti ?“ El mi-a răspuns : „M-a rînduit căpitanul să veghez dacă străjile sînt treze şi prinşii la locul lor.“ Atunci i-am zis : „În privinţa noastră să n-ai grijă. Ştim să ne facem slujba.“ Dar burduhănosul nu s-a lăsat : „Vreau să văd dacă spătarul e înăuntru.“ Nici prin gînd nu mi-a trecut că tocmai cel mai bun prieten al domniei tale venea cu gînduri rele... Am dat să intru în colibă, pentru a i-l arăta pe prins. Dar ticălosul de hangiu m-a şi miruit cu mînerul spadei... Şi din clipa aia n-am mai ştiut ce s-a petrecut... M-au trezit chiar adineauri Marcu şi Alexandru, zicîndu-mi că spătarul s-a făcut nevăzut...

— Dar voi ce-aţi păzit ? m-am răstit la cei doi fraţi.

— Şi noi am păţit la fel, s-a încumetat Marcu să grăiască.

Era limpede. Dănişor se înţelesese încă de cu seară cu Neagoe asupra fugii. Radu Stan, care era treaz, m-a întrebat după plecarea celor trei fraţi :

— De ce-o fi făptuit Dănişor asemenea ispravă ? Doar aţi fost ca fraţii !

— Frate, frate, dar brînza-i pe bani, băiete ! i-am răspuns cu amărăciune.

Dănişor presupunea, pe bună dreptate, că Neagoe va fi iarăşi mare dregător la curtea domnească. Or, ajutîndu-l

pe spătar să fugă, hangiul își punea la adăpost averea, nădăjduind la nevoie și ajutor din partea noii stăpîniri. Pe cîtă vreme alături de mine ar fi avut numai de îndurat. De aceea nu-l judecam prea aspru.

— Eu nu l-aș ierta atît de ușor, mi-a mărturisit Radu Stan.

— Ăsta-i păcatul tinereții, i-am grăit cu înțelegere. Știe tot și nu iartă nimic.

Radu Stan a bombănit ceva și-a ieșit. L-am urmat îndată, pentru a da cuvenitele porunci de plecare la drum.

Trecerea munților ne-a luat întreaga zi. Dacă n-am fi avut cai cu noi, am fi apucat-o pe cărări mai scurte. Așa, am fost nevoiți să facem ocoluri lungi. Cum-necum, ne aflam acum în Muntenia și acest fapt mi-a adus liniștea sufletească de care aveam mare nevoie.

Înserarea ne-a prins pe un plai întins, în care am găsit un ocol, unde fuseseră adăpostite în timpul verii vite mari. Ceva mai încolo erau cîteva stoguri de fîn. Aveam prin urmare ce da la cai și de aceea am hotărît să înnoptăm acolo. Vîntul încetase să bată și cerul se limpezise. Ne așteptam la o noapte mai friguroasă, cu lună plină. Dumitru s-a apropiat sfios de mine.

— Nu te-aș sfătui să poposim aici ! mi-a spus.

— De ce ? l-am privit nedumerit.

— Prin locurile astea sălășluiesc niște tîlhari. Uneori vin și la noi, peste munte, la furat.

Călăuza m-a pus pe gînduri. Un atac de noapte, pe neașteptate, din partea unor tîlhari ar putea fi primejdios. Trebuia deci să iau măsuri bune de pază. Am cercetat pe îndelete ocolul de vite cu gard înalt și coliba încăpătoare. „Putem face un loc potrivit de apărare", mi-am zis. Am adunat îndată toți oamenii, cerîndu-le să aducă din pădure crengi groase, cioate și copaci subțiri. În mai puțin de un ceas am făcut din ocol o adevărată redută, avînd și pătule ridicate la fiecare colț, unde am rînduit străji pentru privegherea plaiului jur împrejur. Radoica era încîntată de isprava noastră. Împrejmuirea întărită îi amintea de zilele petrecute pe muntele din Bulgaria.

— Ai cap bun, căpitane, m-a lăudat ea.

— O tabără e ca și o femeie, i-am întors vorba. Trebuie să știi nu numai s-o cucerești, dar s-o și păzești.

— Numai că unii, și-a ațintit hangița privirea către Radu Stan, nu se pricep nici la una, nici la alta.

M-am mulțumit să zîmbesc pe sub mustață, prefăcîndu-mă a nu pricepe unde bătea, și m-am îndreptat către colibă. M-am vîrît repede în cojoc și incercam să aținesc. Dar somnul nu mi se lipea de gene. Îmi era într-un fel necaz pe Radu Stan, care răsufla liniștit, aproape neauzit, cufundat într-un somn de om tînăr. Gîndul îmi zbura cînd spre Tîrgoviște, unde trebuia să mă înfățișez domnului cu mîinile goale, cînd spre casa mea din Bărbătești, unde Irò și copilul ei așteptau întoarcerea noastră. Satul meu era deocamdată ferit din calea oștirii noului domn, care, după socotința mea, s-ar îndrepta mai întîi spre cetatea de scaun, iar apoi spre tabăra de la Bălteni.

„Dacă Vlad Dracul va fi învins și răpus ?“ Mă străduiam să alung din minte această presimțire rea. Apropiatul sfîrșit al domnului țării, os din osul lui Mircea cel Bătrîn, mă urmărise încă înainte de a porni spre Brașov. Dar acum gîndul acesta era mai stăruitor ca oricînd. Eram totuși hotărît să lupt alături de Vlad Dracul pînă la ultimul ceas. Năzuiam să ajung cît mai grabnic lîngă el, la Bălteni. Radu Stan urma să adune din Malul cu Flori cîți luptători va găsi, iar Radoica și bulgarii ei îmi înnoiseră făgăduiala de-a merge cu mine pînă la capăt. Doar pe cei trei frați hotărîsem să-i trimit la Bărbătești, pentru a sta de pază lîngă Irò și copilul ei.

Ușa colibei a scîrțîit încet. Cineva încerca să se furișeze înăuntru. Mi-am căutat îndată spada și m-am răsucit în așa fel, încît să pot sări cît mai iute asupra nepoftitului oaspete. Ușa a mai scîrțîit o dată și-n bătaia razelor lunii am recunoscut trupul subțire al Radoicăi. Alături de mine dormea Radu Stan, iar prin colțuri se odihneau cei trei frați din Bărbătești. „Nu poate veni decît la Radu Stan, mi-am zis. Ia s-o învăț minte să nu mai umble noaptea după flăcăi.“

Am lăsat-o să mai facă doi paşi, după care am sărit asupră-i astupîndu-i gura. Speriată de moarte, hangiţa a gemut scurt şi s-a lăsat moale în braţele mele. Am ridicat-o ca pe un copil şi-am scos-o afară, culcînd-o pe iarbă. Aerul rece a trezit-o din leşin.

— De ce umbli noaptea prin colibe străine ? am dojenit-o cu blîndeţe.

— Te căutam, mi-a răspuns Radoica înviorată. Nu-mi era somn şi voiam să stau cu cineva de vorbă... De ce m-ai speriat ? m-a certat ea.

— Pe întuneric nu mi-am dat seama cine e, am minţit-o.

Era ca un copil oropsit. Am mîngîiat-o pe părul-i negru, mătăsos.

— Ce ţi-a trebuit să pleci de la casa ta ? am întrebat-o. Doar nu-ţi lipsea nimic !

— Tata avea o vorbă, mi-a răspuns rîzînd. „Cîinele nu pleacă de la măcelărie, ci de la cizmărie." Şi-apoi află că nu-mi pare rău deloc... Îmi place viaţa pe care o duc acum. Simt şi eu că trăiesc... E o noapte atît de frumoasă... Să ieşim un pic pe plai...

— Bine, m-am învoit. Dar să ne îmbrăcăm cămăşile de zale şi să ne înarmăm bine... Tîlharii îşi fac uneori drum pe aici !

Straja de la poartă ne-a privit nedumerită, dar nu s-a încumetat să întrebe încotro o pornisem la acel ceas de noapte. În schimb, avea să ne urmărească toată vremea, străduindu-se să ghicească pricina mersului nostru fără ţintă, de-a lungul şi de-a latul plaiului.

Ne-am apropiat cam la două bătăi de săgeată de pădure. Zidul înalt, întunecat, al codrului m-a înfiorat uşor.

— Ne înapoiem, i-am zis Radoicăi.

— Ţi-i teamă ? m-a cercetat ea.

Nu i-am răspuns. Şi, tot purtîndu-mi privirea de colo-colo, am zărit o tufă cam la jumătatea drumului dintre pădure şi ocol. Am început s-o cercetez pe îndelete.

— Nu-mi place tufa aceea, i-am spus Radoicăi în şoaptă. Aseară parcă nu era acolo. O să ne apropiem de parcă n-am fi băgat nimic în seamă.

Radoica m-a urmat ascultătoare. Ca să nu speriem bănuita iscoadă, am pornit pieziș spre ocol, apropiindu-ne însă pe nesimțite și de tufă. Iar cînd am ajuns la mai puțin de-o bătaie de săgeată ne-am culcat iute după un tăpșan, țintind cu arcurile. Dar crengile tufei au rămas neclintite. „Ori nu e nimeni acolo, mi-am zis, ori cel ascuns acolo e un mare hoțoman." Am mai așteptat cîteva clipe, după care am strigat :

— Hei, tu, cel din tufa cu două picioare... Asupra ta stau îndreptate două arcuri, care nu prea greșesc ținta. Dacă vrei să mai apuci ziua de mîine nu încerca să fugi ori să tragi asupra noastră.

Tufa a rămas mai departe mută. Am mai așteptat cîteva clipe, după care am strigat din nou :

— Număr pînă la trei... Și, dacă nu răspunzi, îți trimitem primele săgeți !

Aceeași tăcere. Atunci am început să număr rar.

— Oprește ! a strigat în sfîrșit cineva din tufă și-a adăugat cam în batjocură : Văd că știi să numeri pînă la trei, dar n-ai învățat să socotești pînă la cincizeci. Pentru că atîția oameni așteaptă doar un semn de la mine la marginea pădurii.

— Cine ești, semețule ? l-am întrebat nu fără o anume îngrijorare.

— Ne cunoaștem bine, căpitane Drăgușin, mi-a răspuns. N-aș putea spune că am apucat să ne vedem bine chipurile. Dar poate îți amintește ceva numele meu. Sînt Mihăilă poreclit Buză-Ruptă. Am venit cu gînduri bune !

Aștia erau deci tîlharii de care-mi pomenise Dumitru.

— Fă bine și ridică-te, dar nu înainte de-a lăsa arcul din mîini, i-am poruncit.

— Și dacă nu cădem la învoială ? s-a arătat Buză-Ruptă bănuitor.

— Vei pleca oricum slobod, i-am făgăduit.

— Atunci să fie într-un ceas bun, a rostit el bucuros, săltîndu-se dintre crengile tufei.

M-am ridicat și eu împreună cu Radoica, lăsînd arcurile de-o parte. Buză-Ruptă s-a îndreptat fără teamă spre noi. Abia atunci mi-am dat seama cît era de înalt și de

vîrtos. „Asta fuge cu un bou în spinare", mi-am zis. Îndrăzneala tîlharului îmi plăcea. L-am întîmpinat cu bunăvoință :

— Dacă ai gînduri curate, fii binevenit !

— N-ai teamă, căpitane, m-a încredințat Buză-Ruptă. Am venit la domnia ta ca prieten. Altfel te puneam cu fața la pămînt, așa cum am făcut mai înainte cu un mare boier și cu un negustor din Tîrgoviște.

— Te pomenești că spătarul Neagoe și Dănișor Lungul au încăput în mîinile tale ? am rostit cu o bucurie ascunsă.

— Vii și nevătămați, s-a făli t Buză-Ruptă.

— Grăiai de-o învoială ?

— În țară au năvălit oști străine, m-a înștiințat fără ocol. Se îndreaptă spre Tîrgoviște și în drum fac prăpăd prin gospodăriile celor sărmani.

— Din curțile boierilor ce vrei să ia ? ! i-am răspuns. Aceștia și-au pus din vreme bunurile la adăpost...

— Dacă ne unim cetele, m-a îndemnat Buză-Ruptă pe neașteptate, poate slobozim măcar vitele luate de la sătenii din vale.

Am zîmbit fără voie. Numai căpetenia unei cete de tîlhari nu fusesem.

— Știu ce gîndești, a rostit Buză-Ruptă, dar nu ne socoti tîlhari de rînd. Noi sîntem tîlhari numai pentru cei bogați... Pe ei îi prădăm... Cu cei săraci împărțim frățește... Îi ajutăm după puteri...

I-am cercetat îndelung chipul, nu prea arătos. Tăietura adîncă a buzei de sus, de la care își trăgea porecla, nu era deloc plăcută la vedere. Dar strălucirea ochilor săi mari, aflați în bătaia lunii, îmi dădea încredere. Deci Buză-Ruptă nu era tîlhar, așa cum crezusem pînă acum, ci căpetenia unei cete de haiduci...

— Bine, prietene, am încheiat vorba. Mîine, în zori, cetele noastre se vor întîlni și se vor uni.

— Îți mulțumesc, căpitane ! mi-a zis Buză-Ruptă în loc de rămas bun.

Îngîndurat, m-am înapoiat împreună cu Radoica la ocolul întărit.

CAPITOLUL 13

■

LASĂ GLUMA, CIUPITULE !

În zorii zilei, cu ochii cîrpiți încă de somn, Radu Stan se străduia să deslușească rostul cetei de călăreți, oprită cam la cinci sute de pași de tabăra noastră.

— Cine-or fi ? întrebă.

— Tîlhari, nu vezi ? i-a zis Bursuc speriat.

Spre nedumerirea sa, Radu Stan zărea în mijlocul cetei străine pe spătarul Neagoe și pe Dănișor Lungul, împreună cu cei trei slujitori ai hangiului, legați fedeleș.

— Vor să ne atace ! l-a încredințat Bursuc.

— Taci, mă ! a rîs Radu Stan. Așa arată niște vrăjmași gata de luptă ? S-a răsucit apoi în loc și s-a îndreptat spre mine, pentru a mă înștiința : Avem niște musafiri.

— Au și venit ? m-am arătat bucuros. Atunci să ne pregătim și noi de plecare.

— Dar ce vor ?

— Să pornim împreună în ajutorul lui Vlad Dracul.

— Asta-i încă una ! a rostit Radu Stan, privindu-mă năuc.

N-aveam vreme să-i dau alte lămuriri, pentru că mă aștepta doar ceata lui Buză-Ruptă.

Cu priviri strecurate hoțește pe sub căciulile-mițoase, călăreții îmi urmăreau fiecare pas.

Mi-am oprit privirea asupra chipurilor posomorîte ale lui Neagoe, Dănișor Lungul și ale celor trei slujitori ai hangiului.

— Ce aveți de gînd cu ei ? am întrebat.

— Domnia ta hotărăști, mi-a răspuns Buză-Ruptă.

— Sînt prinșii voștri, m-am împotrivit. Voi le hotărîți soarta !

— Noi nu mai avem ce face cu ei, a stăruit totuși Buză-Ruptă. Pe spătar l-am găsit cu punga goală, iar hangiul a și fost vămuit. Încît ori îi iei domnia ta in stăpînire, ori le facem de petrecanie.

— Aduceți-i în față ! m-am arătat atunci mai binevoitor.

Legat cu mîinile la spate, Neagoe își ținea capul sus și privirea semeț în jur. Dănișor, în schimb, se uita rușinat în pămînt. La fel și cei trei slujitori ai săi.

— Va trebui pînă la urmă să dai ochii cu Vlad Dracul, l-am întîmpinat pe spătar.

— Te străduiești zadarnic, mi-a răspuns Neagoe cu nepăsare. Oștile lui Vladislav Dan ți-au luat-o înainte.

— Se duc întîi la Tîrgoviște ca să cuprindă cetatea, i-am amintit, pe cînd noi pornim spre tabăra de la Bălteni. Deci tot vei da socoteală lui Vlad Dracul.

— De la un om care a ajuns căpetenie de tîlhari mă aștept la orice, m-a înfruntat Neagoe.

— Pe acești tîlhari, cum îi numești pe nedrept, îi doare mai mult sufletul de țară decît pe domnia ta.

Spătarul și-a plecat în sfîrșit capul. Mi-am mutat atunci privirea la Dănișor Lupul, poruncindu-i :

— Ridică fruntea, neputinciosule, și privește-mă în față !

— Iartă-mă ! a gemut hangiul. A fost o clipă de rătăcire de care m-am căit amarnic.

— Cînd te-ai căit ? După ce-ai fost prins ?

— Mă judeci aspru, însă drept, a rostit Dănișor cu glasul stins. Fă cu mine ce socotești. Spintecă-mă cu spada ! Nici nu voi clipi ! Îmi merit soarta pe deplin !

— Ai avut cîndva o inimă de viteaz ! l-am dojenit.

— Nu te-am vîndut pentru bani, Drăgușin, a ținut hangiul să mă încredințeze. Am vrut doar să-mi pun nevasta și copiii la adăpost. Nu-ți cerșesc iertarea... Voiam să-ți spun doar că mă doare fapta mea... Dar în numele prieteniei noastre, în numele celor făptuite împreună, îndeplinește-mi două dorințe.

— S-auzim, m-am prefăcut nepăsător.

— Întîi, aș vrea să pier numai de mîna ta.

— Frumos ! am pufnit fără voie în rîs. Și cealaltă dorință ?

— Să ai grijă de copiii mei... Doar ți-au fost atît de dragi.

— Rar mi-a fost dat să întîlnesc un șiret mai mare ca tine, prietene, i-am grăit înveselit de-a binelea. Însă

n-ar fi mai potrivit să-ți pui singur nevasta și copiii la adăpost ?

Uluit, Dănișor mă cerceta cu ochii mari. Nu voia să-și creadă nici auzului, nici văzului, cînd, la porunca mea, muntenii au început să-l dezlege. Pomenindu-se slobod, odată cu slujitorii săi, hangiul mi-a căutat privirea cu înfrigurare.

— De ce faci asta ? m-a întrebat cu glasul tremurat.

— Nu știu, am răspuns fără să mă prefac. Bănuiesc că pentru pruncii tăi... Dar piei o dată pînă nu mă răzgîndesc !

Dănișor și-a lăsat capul în piept pentru a-și ascunde lacrimile. S-a răsucit apoi pe călcîie, pășind de parcă se îndrepta spre o înmormîntare. Slujitorii săi l-au urmat la fel de abătuți.

— Asta a fost ! am rostit mai mult pentru a-mi descărca sufletul.

Spătarul Neagoe mergea alături de „cinstitul și înțeleptul" negustor David Weiss. Paza lor o încredințasem celor trei frați din Bărbătești, care voiau să-și răscumpere greșeala din urmă cu două nopți, cînd Dănișor li-l luase pe spătar de sub nas. În față, ca cercetași, rînduisem pe Stîngaciu și Dumitru.

Dar, în loc să pornim spre Cîmpulung, adică pe calea cea mai scurtă, alesesem un drum ocolit. Buză-Ruptă voia să cunoască pricina.

— Mai am de încheiat niște socoteli pe aici, i-am răspuns, arătîndu-l pe David Weiss. Vreau să vînd la un preț bun pielea acestui negustor brașovean.

— Voia domniei tale, s-a arătat Buză-Ruptă bucuros.

Dar abia pe la vremea prînzului am primit vești despre sosirea omului de încredere al lui David Weiss. Negustorul nu mai putea de bucurie.

— Cu cine a mai venit Francisc ? l-am întrebat pe Stîngaciu.

— Îl însoțesc doi slujitori, mi-a răspuns acesta, și a fost călăuzit de Pavăl cu alți doi oieri.

— Să nu ne fi pregătit vreo blestemăție, mi-am rostit temerea.

— Prin împrejurimi n-am simțit nimic, m-a încredințat Stîngaciu.

Însoțit de slujitorul meu și de Dumitru, m-am îndreptat spre locul întîlnirii. Curînd ne-a ieșit în cale Pavăl.

— Totul e așa cum ne-am înțeles, m-a înștiințat el.

— „Cinstitule și înțeleptule" negustor, i-am grăit atunci lui David Weiss, se apropie clipa despărțirii... Și aș vrea ca cel puțin în acest ultim ceas să fii cu adevărat cinstit și înțelept.

— Voi fi, mi-a făgăduit acesta.

— Să zici oamenilor domniei tale să facă întocmai ce le voi cere.

— Fii fără grijă, m-a încredințat David Weiss din nou.

Slujitorii brașoveanului, care ne așteptau lungiți într-o poieniță, au sărit în picioare, cercetîndu-ne cu ochi temători. M-am oprit cam la o jumătate de bătaie de săgeată, grăindu-i lui Francisc :

— Ți-am adus stăpînul viu și nevătămat.

— Văd, a mormăit el.

— Du-te și scoate din ascunzătoare tot ce-ai adus, i-a poruncit îndată David Weiss. Nu-i nici o primejdie... Căpitanul e om de cuvînt.

— Dar n-am adus nimic ! a încercat Francisc să se împotrivească.

— Ți-am dat poruncă și te poftesc s-o îndeplinești, i-a grăit negustorul cu asprime.

— Să te dezlege întîi, a stăruit Francisc.

— Du-te o dată ! s-a răstit negustorul la omul său de încredere.

— Faci cum socoți, a bombănit Francisc. Dar ai să te căiești.

— Să nu te căiești tu după ce voi fi slobod, l-a înștiințat negustorul, scos din fire.

Francisc s-a îndreptat spre pădure, de unde s-a întors cu un burdușel din piele de capră.

— Deșartă-l ! i-am cerut.

Cu pași șovăielnici, Francisc s-a apropiat pînă la doi pași de botul calului meu, unde a vărsat burdușelul.

— Poftim ! a rostit cu ciudă.

Strălucirea galbenilor și a pietrelor scumpe i-a făcut pe toți să scoată cîte un suspin. Măsurînd grămăjoara din ochi, mi-am dat seama că slujitorul lui David Weiss adusese atît cît fusese înțelegerea.

— Acum poți să-l dezlegi pe negustor, i-am zis lui Stîngaciu.

Văzîndu-se slobod, David Weiss a sărit iute pe cal, s-a oprit o clipă lîngă prețiosul burdușel, a scos un ultim oftat, după care a zbughit-o spre slujitorii săi. Părea că se născuse a doua oară.

— Un sfat, am ținut să-i amintesc înainte de despărțire. Să nu mai calci prin părțile acestor oieri, care-mi sînt prieteni... Nu de alta, dar aș putea să le vin în ajutor.

Mă întorceam la cele două cete cu prețiosul burdușel atîrnînd la oblînc. Firesc ar fi fost să-l duc neatins lui Vlad Dracul, ca să-și mai scoată din pierderile suferite. Dar îmi ziceam că la acel ceas șoarta sărmanului domn era deja pecetluită.

Buză-Ruptă m-a întîmpinat bucuros, privind lacom la oblîncul șeii mele.

— Gata tîrgul ?

— Am luat preț bun, m-am lăudat. Vom împărți totul frățește !

Haiducul a scos un chiot vesel, în timp ce Radoica mă măsura cu o privire jucăușă.

— Nu știu dacă se află pe lume un hoțoman mai mare ca domnia ta, căpitane.

— Oare ? m-am arătat neîncrezător. Dacă era așa, pînă acum trebuia să fi ajuns măcar spătar.

Neagoe a simțit împunsătura, dar s-a mulțumit să-mi trimită numai o privire piezișă pe sub sprîncene.

Cei dintîi oșteni ai lui Vladislav Dan întîlniți de noi au fost niște lefegii, lăsați în urmă pentru a aduna vitele de prin sate. După spusele unui țăran ce ne-a ieșit în cale vrăjmașii numărau vreo două sute de săbii și tocmai aduceau de sus, din munte, vitele ascunse de rucăreni.

Buză-Ruptă îl cunoștea pe sătean.

— Dacă vreți să vă scăpăm dobitoacele, i-a zis, puneți și voi mîna pe arme.

— Mă duc să-i chem pe oameni, a rostit rucăreanul, îndreptîndu-se bucuros spre munte.

Soarele se îndrepta spre chindie și umbrele copacilor acopereau drumul care șerpuia pe lîngă apa Dîmboviței. Mergeam fără grijă pentru că ultimele care cu poveri ale oastei lui Vladislav Dan trecuseră pe acolo încă pe la amiază ; cam la două bătăi de săgeată de casa vămii am zărit și primele străji lăsate de el. Erau cinci lefegii, care se holbau nedumeriți la ceata noastră pestriță. Crezînd că venim de la Bran, ne-au întîmpinat fără teamă.

— Cine sînteți ?

— Oameni pașnici, am răspuns tot în grai unguresc.

— Valahi ! a îngăimat unul dintre ei.

— Vezi bine, i-am adeverit. Și nu vă sfătuiesc să ne stați în cale. Mergeți cuminți alături de noi pînă la casa vămii, iar acolo spuneți-le și celorlalți să lase armele.

Înciudați, lefegiii ne-au întins sulițele și spadele.

— Cum te numești ? l-am întrebat pe oșteanul aflat mai aproape de mine.

— Ștefan, mi-a răspuns.

— Iar pe căpitanul vostru cum îl cheamă ?

— Ragyàs Bandi. [1]

— Nu mai spune ! m-am mirat.

— Îl cunoști ? m-a privit Ștefan cu o umbră de nădejde în ochi.

— Într-o noapte i-am luat Ciupitului vostru toți banii la zaruri, mi-am amintit.

— Care-i numele domniei tale ? a stăruit Ștefan.

— Drăgușin sin Ursu.

— Trebuia să-mi închipui, s-a arătat oșteanul supărat pe sine. Doar pe vremea aceea eram și eu sub steagul lui Ragyàs Bandi.

— Cu atît mai bine, i-am grăit cu bunăvoință. Dar unde-i acum Ciupitul ?

— În munte, după vite, mi-a răspuns Ștefan fără șovăire.

---

[1] Andrei Ciupitul.

— Ca să nu fie vărsare de sînge fără rost, l-am sfătuit, spuneți-le celor de la vamă să iasă cu toții și să azvîrle armele. Orice împotrivire e zadarnică !

— Așa am să fac, m-a încredințat Ștefan, dînd pinteni calului.

Păstrînd în mijloc pe ceilalți patru lefegii ne-am apropiat pînă la o bătaie de săgeată de vamă și ne-am oprit. Străjile adăpostite în casă n-au întîrziat să se arate. Am numărat doisprezece oșteni care se uitau mohoriți la numeroasa noastră ceată de călăreți.

— Așezați armele grămadă ! le-am poruncit. Și sînteți liberi să plecați la casele voastre !

Doar pe Ștefan l-am oprit.

— Rămîi ca să împiedici mai departe vărsarea de sînge, i-am poruncit.

— Mă trimiți la Ragyàs Bandi ? m-a privit el năuc.

— Întocmai !

— Nu ajută la nimic, s-a împotrivit. Îi cunoști îndărătnicia !

Eram de neînduplecat.

— Omul bun e prost, s-a căinat lefegiul, privind cu jind după tovarășii săi de arme, care și porniseră la drum.

Văzîndu-ne stăpîni pe vamă, rucărenii au început să iasă din pădure. Aveau în mîini coase, furci, topoare, unii și cîte o spadă sau un arc. Am numărat cincizeci și două de căciuli mițoase care ne înconjurau în neorînduială.

— Aștia sînteți toți ? i-am întrebat.

— Deocamdată, mi-a răspuns săteanul întîlnit pe drum. Dar am trimis vorbă tuturor celor aflați mai în munte.

— Și vitele ?

— Le mînă vrăjmașii la vale ! au strigat rucărenii cu obidă.

Mă uitam în lungul pîriului care-și purta apele spre Dîmbovița și mă gîndeam că aș putea să-l aștept pe Andrei Ciupitul chiar acolo, făcînd din casă și din grajduri un loc bine întărit. Nemaifiind însă vreme pentru așa ceva, trebuia căutat fără întîrziere altceva.

Pîriul nu era nici prea larg, nici prea adînc, și cu o vale atît de prăpăstioasă, încît ajungeau cîțiva brazi bă-

trîni răsturnați de-a curmezișul pentru a opri o oaste întreagă. Rucărenii, tăietori neîntrecuți, au isprăvit treaba mai repede decît mi-aș fi închipuit. I-am rînduit apoi pe toți pentru bătălie. În spatele zidului verde am păstrat alături de mine pe Radoica și pîlcul ei de bulgari. Pe Radu Stan l-am pus în fruntea rucărenilor, cărora le-am încredințat malul răsăritean al pîrîului, înalt, drept, ușor de apărat, iar lui Buză-Ruptă și oamenilor săi le-am cerut să păzească celălalt mal.

— Vrăjmașii vor încerca, după cum bănuiesc, să lovească în partea voastră, le-am zis haiducilor. Și vor fi nevoiți să descalece ca să urce povîrnișul. Dacă stați adăpostiți după copaci și stînci, îi puteți ține pe loc pînă sosim noi ca să-i atacăm din spate și din coastă.

— Socoteala e bună, mi-a răspuns Buză-Ruptă, numai să țină seama și dușmanii de ea.

— Oricum nu veți rămîne singuri, l-am îmbărbătat.

Ocupînd fiecare locul ales, ne așteptam potrivnicii. Dar aceștia s-au ivit abia după vreun ceas. I-am auzit încă de departe mînînd vitele cu chiote și sudălmi. Ragyàs Bandi își împărțise oamenii în cete de cîte cincizeci de luptători, avînd la mijloc turma de vite a rucărenilor. El însuși călărea în frunte, pîndind laturile pentru a nu fi luat pe nepregătite. Era atît de sigur, încît n-a trimis în față nici măcar un cercetaș. Și, cum noi îl așteptam după un cot al pîrîului, Ciupitul s-a pomenit la mai puțin de o bătaie de săgeată cu zidul verde care-i închidea calea. Nedumerit, a făcut semn de oprire. Dar abia cînd turma de vite s-a mai potolit, i-am putut striga și eu din răsputeri :

— Ragyàs Bandi ! Îți grăiește Drăgușin sin Ursu, fostul tău tovarăș de arme !

— Chiar ? ! s-a arătat Bandi mirat. Și de ce nu-ți arăți chipul, frumosule călugăraș ?

— Lasă gluma, Ciupitule ! i-am cerut. Vreau să ne înțelegem omenește !

— Ce poftești ? m-a întrebat el semeț.

— În clipa asta te țintesc peste două sute de arcași, l-am înștiințat.

— Cu asemenea poveşti mă adormea mama cînd eram prunc, m-a înfruntat iarăşi Bandi. Înlătură naibii copacii din calea mea, că altfel îmi ies din cizme !

— Nu mă crezi ! i-am grăit cu părere de rău. Are să-ţi adeverească îndată un om de-al tău.

— Mă, coadă de topor ! s-a burzuluit Bandi. Care eşti ?

Ştefan s-a codit cît s-a codit şi cînd a simţit vîrful jungherului meu între coaste a strigat înfricoşat :

— Iartă-mă, Bandi ! Sînt mulţi şi ne-au prins pe toţi.

— Tu eşti, Ştefi ? a rostit Ciupitul uimit.

— Ne-am trezit cu ei pe nepusă-masă, s-a dezvinovăţit Ştefan. Veneau dinspre Bran.

Ciupitul a stat cîteva clipe în cumpănă, după care mi-a zis :

— Ai lucrat frumos, călugăraşule !

— Ştii doar că nu fac treabă de mîntuială, i-am răspuns.

— Şi ce pofteşte inimioara ta cea bună ?

— Să laşi în pace vitele acestor oameni sărmani, iar tu să-ţi iei năimiţii şi să te înapoiezi de unde ai venit.

— Straşnice vorbe îţi mai ies din gură, m-a înfruntat Ciupitul în bătaie de joc. Dar mă mir c-ai uitat în slujba cui mă aflu şi cine mi-a poruncit să iau aceste vite !

— Ştiu, Bandi, că n-ai venit aici de capul tău, am rostit cu aceeaşi blîndeţe în glas, şi că nu eşti în stare de ticăloşii. Dar nu uita că te afli pe pămîntul ţării mele, pe care sînt dator să-l apăr.

— De cine, frumosule ? s-a arătat Bandi nedumerit. Chiar nu cunoşti în slujba cui mă aflu ?

— Prietene ! l-am chemat din nou pe Andrei Ciupitul. Lasă-i pe cei mari, iar noi, cei mici, să cădem la învoială.

— Nu-ţi pot făgădui decît un singur lucru, mi-a răspuns Bandi fălos. Să uit, atunci cînd voi ajunge în faţa domnului, că te-ai aşezat în calea poruncilor sale... Fii om cu mintea întreagă şi lasă-mă să trec fără nici o opreliştе !

— Şi eu mă aflu aici, Bandi, ca să îndeplinesc poruncile domnului acestei ţări, l-am înştiinţat. Încît nu vei trece mai departe decît peste trupul meu.

— Facă-se, atunci, voia cerului ! mi-a răspuns Bandi cu mîhnire.

Și, înainte de a-mi da bine seama, lefegiii s-au și culcat pe cai, amestecîndu-se printre vite. Era limpede că nu-i mai puteam lovi cu săgețile. Bietele dobitoace, mînate din urmă cu chiote și pocnete de bici, alcătuiau un zid viu, în veșnică mișcare. I-am ghicit îndată gîndul. După ce va ajunge în urma cirezii va căuta să iasă în spatele haiducilor lui Buză-Ruptă. „Va fi înfruntare de suliițe și săbii", mi-am spus cu părere de rău. Dar n-aveam de ales. Am trimis îndată vorbă lui Buză-Ruptă, înștiințîndu-l asupra primejdiei care-l pîndea, iar lui Radu Stan i-am cerut să vină cu rucărenii săi. Dar pe acesta nu l-a urmat decît o parte dintre săteni. Ceilalți căutau să-și adune vitele ca să le ascundă din nou în munte.

În scurt timp pe povîrnișul apărat de oamenii lui Buză-Ruptă au început să se audă strigăte de luptă și zăngănit de arme. Haiducii se băteau voinicește, dar lefegiii îi împingeau totuși înapoi pas cu pas. Trebuia să lovesc fără întîrziere, cu întreaga ceată, acolo unde Bandi își croia drum cu paloșul său mare. Altfel eram pierduți. Au înțeles toți oamenii mei acest lucru și-am izbit cu atîta tărie încît lefegiii, luați pe neașteptate, au început să se tragă spre costișă, nădăjduind să scape din strînsoarea alcătuită de munte și albia pîrîului. Și ar fi izbutit să iasă la lărgime, unde ar fi fost stăpîni, pentru că ei aveau oșteni bine pregătiți, nu oameni de strînsură cum erau ai mei. Dar, cînd se socoteau scăpați din strînsoare, s-au pomenit loviți în coastă și-n spate de vreo patruzeci de arcași. La început am crezut că erau niște rucăreni, sosiți între timp de pe munte. Însă felul în care se așezaseră pentru luptă și priceperea cu care țînteau m-au dus mai degrabă cu gîndul la o ceată de oșteni domnești, veniți ca prin minune în ajutorul nostru. Secerați fără cruțare, lefegiii s-au adunat în jurul lui Bandi, la adăpostul scuturilor. Nimerit de-o săgeată în umăr, Ciupitul a ridicat armele în semn de pace.

De după stînci și copaci s-au ivit atunci strașnicii arcași care au hotărît în fapt soarta luptei. Erau într-adevăr slujitori domnești, în frunte cu căpetenia vamei de la Rucăr, un oștean încărunțit în bătălii.

— Ați avut mare noroc că n-am apucat să ne tragem către Cîmpulung, m-a lămurit el. Oastea lui Vladislav Dan ne-a luat pe nepusă-masă și-a trebuit să ne ascundem în munte, unde am aflat de la niște săteni ce se petrecea în vale.

L-am îmbrățișat bucuros pe bătrînul oștean, apoi m-am întors către Bandi. măsurîndu-l îndelung cu privirea.

— Ai vărsat sînge de pomană, Ciupitule !

— Nu puteam face altfel, m-a înfruntat învinsul cu aceeași semeție. Ragyàs Bandi n-a încălcat niciodată porunca celui pe care-l slujește și n-a lăsat arma din mînă decît atunci cînd n-a mai putut s-o țină, a adăugat, arătîndu-mi umărul străpuns de săgeată.

— Îngroapă-ți morții, ia-ți rănițiii și du-te cu Dumnezeu, i-am zis în loc de rămas bun.

— Și caii ? m-a privit Bandi întîiași dată rugător.

— Doar pe ai morților îi vom păstra, m-am arătat iarăși îngăduitor.

— Îți mulțumesc. prietene, m-a învăluit Ragyàs Bandi într-o privire caldă de vechi tovarăș de arme.

Radoica era bucuroasă. Oamenii ei scăpaseră teferi. În schimb, ceata lui Buză-Ruptă număra cinci răniți, care trebuiau lăsați în grija rucărenilor. Haiducii luptaseră strașnic și i-am lăudat.

— Ți-am spus că sîntem oameni de nădejde, s-a făli Buză-Ruptă.

Doar căpetenia arcașilor domnești privea bănuitor cînd la haiduc, cînd la mine.

— Ce te nemulțumește ? l-am întrebat pe bătrînul oștean.

— Mă înșel eu ori s-a întors lumea pe dos ? și-a arătat el nedumerirea. Un mare dregător stă legat ca un hoț de rînd, a adăugat privind la Neagoe, iar oameni ca Buză-Ruptă se află în mare cinste.

— Spre nefericirea mea, i-am răspuns, am aflat tîrziu că Vlad Dracul are la curte tîlhari, iar oameni ca Buză-Ruptă se dovedesc credincioși țării.

— O fi cum zici, a rostit oșteanul cu mîhnire, dar pînă mă voi dumiri asupra acestor lucruri poți să-mi spui încotro te îndrepți ?

— Nu cunosc decît o singură cale, l-am înștiințat. Cea care duce la tabăra lui Vlad Dracul de la Bălteni.

Bătrînul oștean m-a cercetat îndelung, apoi și-a trecut privirea peste chipurile arcașilor săi. Aceștia stăteau neclintiți, păstrînd o tăcere grea.

— Dacă voi cădea răpus în luptă să-i zici lui Vlad Vodă că Stoica Pădureanul și arcașii săi i-au fost credincioși pînă în ultimul ceas, m-a rugat bătrînul ostaș.

— Așa am să-i spun, i-am făgăduit.

CAPITOLUL 14

■

CEA DIN URMĂ PORUNCĂ

Noaptea am petrecut-o la Vamă, iar a doua zi, în zori, înainte de-a porni pe valea Dîmboviței, spre Bălteni, l-am luat pe Neagoe de sub paza celor trei frați din Bărbătești și l-am încredințat lui Stîngaciu. Cel mai mare dintre frați m-a întrebat cu teamă :

— Am greșit cu ceva ?

— Da' de unde ! i-am zîmbit prietenește. Cu voi am altă treabă... Vreau să plecați neîntîrziat la Bărbătești, ca să luați pe jupînița Irò și pe pruncul ei, pentru a-i duce la cetatea Giurgiului. Aveți aici un răvaș către pîrcălabul cetății, ca să vă primească și să vă adăpostească pînă la sosirea mea. Iar, dacă în cel mult o săptămînă după sosirea voastră acolo nu vin sau nu primiți vreo veste de la mine, înseamnă că am căzut în luptă și...

— Nu grăi așa ! m-a certat el.

— Porniți fără întîrziere ! le-am cerut.

Ziua întreagă am petrecut-o urmînd valea Dîmboviței. În cale n-am întîlnit cete vrăjmașe, dar așezările erau

pustii. Sătenii se trăseseră cu mic cu mare către ascunzişurile codrilor.

Pe înserate am ajuns în Malul cu Flori. Satul era de asemenea părăsit, iar gospodăria lui Radu Stan arsă şi pustiită.

— Cine-a făptuit oare ticăloşia asta ? m-a întrebat el cu lacrimi în ochi.

Am descălecat şi-am cercetat casa şi grajdurile pîrjolite, încercînd să aflu vreo urmă. După chipul temeinic în care fusese pus focul mi-am dat seama că nu era treabă făcută de-o ceată vrăjmaşă în trecere prin sat, ci de potrivnici din ţară.

— E mîna vornicului Manea sau a altuia ca el. i-am zis lui Radu Stan. Bine că ne-a trecut prin minte s-o trimitem pe Irò de aici.

Radu Stan parcă nu mă auzea. Privea cu jale în jurul său.

Peste noapte ne-am adăpostit prin casele părăsite ale sătenilor şi înainte de culcare m-am pomenit în încăpere cu Stoica Pădureanul.

— Ce ai de gînd cu spătarul ? m-a întrebat.

— Vii din partea lui ? am ridicat sprîncenele a mirare.

— Îmi cere să mijlocesc o înţelegere între domnia ta şi el.

— Ce fel ? m-am arătat nepăsător.

— Nu-ţi făgăduieşte nici o răsplată... Ştie că nu vei primi. Dar te roagă să nu-l mai umileşti purtîndu-l legat... E boier de viţă veche, a adăugat Stoica Pădureanul, şi-ar putea să mai ajungă la putere.

— Dacă nu-i scurtează Vlad Dracul mai înainte de asta capul, i-am amintit. Doar ştii că a trecut de partea Dăneştilor ? !

— Mi-i teamă că nu-i singurul boier care-şi va încărca sufletul cu asemenea păcat, a oftat bătrînul oştean.

— Se poate, i-am răspuns, dar pe Neagoe l-am făgăduit lui Vlad Dracul.

— Adineaori am prins un fugar din Tîrgovişte, a stăruit Stoica Pădureanul. Zicea că oastea lui Vladislav Dan a şi pornit din cetatea de scaun spre Bălteni... Asta înseamnă că va ajunge acolo înaintea noastră.

Am stat cîteva clipe pe gînduri, după care am rostit hotărît :

— Pe Neagoe tot nu-l las slobod.

— De ce-l urăşti într-atît ? m-a întrebat bătrînul oştean.

— La Braşov m-a hăituit ca pe un cîine de pripas, i-am destăinuit.

— Şi nu socoţi că i-ai plătit destul purtîndu-l legat şi păzit ca pe un tîlhar de drumul mare ?

Vorba potolită, sfătoasă, a lui Stoica Pădureanul îmi înmuia încetul cu încetul pornirea împotriva spătarului.

— Uite ce e, bătrîne ! m-am lăsat înduplecat în cele din urmă. Eu nu mai cred în cuvîntul spătarului. Dar ţi-l încredinţez. Fă cu el ce socoţi ! Am însă o dorinţă, am adăugat.

— Anume ?

— Neagoe să jure că în bătălia care va avea loc mîine sau poimîine la Bălteni nu se va amesteca defel.

— Tocmai cu asemenea jurămînt voia să vină în faţa domniei tale, m-a înştiinţat Stoica bucuros. De aceea roagă-te să-l primeşti. Aşteaptă afară...

Nu mai aveam cum da înapoi şi-am încuviinţat să-l aducă.

Pentru a trece pragul uşii scunde, Neagoe a trebuit să se aplece mult. Şi abia atunci mi-am dat seama că fostul dregător al lui Vlad Dracul era într-o stare dintre cele mai jalnice.

— Ai mare noroc cu acest bătrîn oştean, am arătat spre Stoica Pădureanul.

— Nu-l voi uita, m-a încredinţat Neagoe.

— Chiar te-aş ruga să-ţi aminteşti atunci cînd vei urca înapoi, pe scara măririi.

— Dacă n-ai fi atît de mîndru, ai putea şi domnia-ta să mă urmezi, mi-a strecurat Neagoe îmbietoarea făgăduială.

— Singura avere a celor ca mine e alcătuită din cinste şi mîndrie, i-am amintit.

— Cunosc şi te fericesc într-un fel, a oftat spătarul cu o anume părere de rău. Eu însă nu-mi mai pot schimba viaţa.

— Fiecare cu soarta lui ! Dacă Vlad Dracul va fi înfrînt la Bălteni... și mi-i teamă că așa va fi...

— În privința asta să n-ai nici o îndoială, m-a încredințat Neagoe.

— Eu voi fi nevoit să plec din țară, am rostit mai departe fără a-i lua vorbele în seamă. Și poate n-o să ne mai vedem...

— Nu se știe, s-a arătat spătarul binevoitor față de soarta mea.

— În ceata asta de luptători, pe care i-o duc lui Vlad Dracul la Bălteni, se află oameni de nădejde. Jură-mi că nu-i vei prigoni mai tîrziu.

— Îți făgăduiesc, mi-a răspuns Neagoe. Și crede-mă că poți pune mai mult temei pe această făgăduială decît pe un jurămînt !

— Pentru a-ți purta o frumoasă aducere-aminte, i-am grăit mai departe, ți-aș cere ca în acest ultim ceas al domniei lui Vlad Dracul să nu te amesteci și să nu lovești într-un om căzut.

— Oricum nu pot face nimic. mi-a răspuns spătarul. Doar sînt prinsul domniei tale !

— Slobod. l-am înștiințat.

— Îți mulțumesc ! mi-a grăit Neagoe bucuros.

Ne-am privit încă o dată în ochi și ne-am strîns mîinile bărbățește.

— Dumnezeu să vă blagoslovească pe amîndoi ! a rostit bucuros Stoica Pădureanul.

După o zi și încă o jumătate de noapte de drum istovitor am ajuns în preajma taberei de la Bălteni. Am încercat să trecem de străjeri. însă vornicul Manea, care se afla în fruntea oștirii din acea parte, poruncise cu strășnicie să nu fie lăsat nimeni în tabără pînă a doua zi dimineața.

— Trebuie să ajung neîntîrziat în fața măriei sale, m-am îndîrjit. Îi aduc o veste pe care o așteaptă cu sufletul la gură !

— Înțelege, omule, că n-am voie să las nici măcar o pasăre să treacă mai departe... Și dacă nu te astîmperi îți iau armele, mi-a răspuns răstit capul străjilor. Și-apoi

mîine dimineață începe lupta, a adăugat. Așteaptă să vezi cum se sfîrșește.

Îndoiala din vorbele oșteanului mi-a sporit și mai mult temerea că bătusem atîta cale in zadar. Am mai făcut totuși o încercare :

— Poți să-mi spui cel puțin dacă Stanko sîrbul, căpitan de lefegii, se află pe aproape ?

— Ia ascultă, s-a răstit oșteanul din nou la mine. Vorba de trecere n-o cunoști, după nume și chip nu te știu, în schimb încerci să mă tragi de limbă. Nu ești cumva o iscoadă vrăjmașă ?

M-am lăsat păgubaș și m-am întors la ai mei. Mîhnirea îmi sugruma glasul.

— Să ne odihnim și să așteptăm ziua de mîine. Am nimerit cum nu se poate mai rău. Aici poruncește vornicul Manea și orice încercare de a trece peste el e de prisos. Iar alt drum...

— Nu mai este, m-a încredințat Stoica Pădureanul. Eu sînt din părțile astea și cunosc aproape fiecare potecă... În dreapta dăm de smîrcuri și în stînga nimerim drept în sulițele vrăjmașilor !

Priveam neputincios la codrul înalt, des, întunecos.

— Deloc nu-mi place porunca asta a vornicului, i-am mărturisit lui Stoica.

— Dumnezeu să-l aibă în pază pe Vodă, a rostit bătrînul oștean cu durere în suflet.

În ceasurile care s-au scurs pînă la ziuă n-am închis ochii deloc. Nu-i vorbă că și ceilalți se foiau în culcușurile lor. Mai cu seamă Neagoe. Iar în zori, după ce-am înșeuat caii și ne-am pregătit armele, spătarul mi-a spus :

— Rămîn aici și-am să privesc lupta de departe, așa cum ne-a fost înțelegerea, mi-a răspuns el.

— Să ne vedem sănătoși !

— Mergeți cu bine, ne-a urat spătarul.

În priviri îi citeam totuși o anumită părere de rău.

Străbăteam drumul de pădure pe care fuseserăm opriți în timpul nopții și spre marea noastră nedumerire n-am mai dat peste străji. Curînd au început să se audă cornurile, tînguindu-se parcă a jale. Radoica s-a înfiorat. Era întîia oară cînd trăia clipele dinaintea unei mari bătălii.

— Ţi-i teamă ? am întrebat-o.

— Încă nu-mi dau seama, mi-a mărturisit ea. Mai degrabă mă înspăimîntă codrul ăsta de nepătruns.

— Ieşim îndată din el, am îmbărbătat-o.

Ceilalţi mă urmau tăcuţi, posomoriţi, prin pădurea care nu se mai sfîrşea.

— Nu cumva ne-am rătăcit ? m-a întrebat la un moment dat Radu Stan, simţind că începea să-şi piardă răbdarea.

— Alt drum n-am văzut, i-am răspuns, iar pe acesta văd urme proaspete lăsate de trecerea oştenilor.

Am pătruns în sfîrşit într-o poiană presărată cu ruguri stinse, smocuri de fîn şi rămăşiţe de mîncare. Iar cînd am ajuns la celălalt capăt al poienii în auz ne-au venit pe neaşteptate urale şi chiote slobozite din mii de piepturi. Am tresărit cu toţii înfioraţi. Începea oare bătălia ? Aşteptam dintr-o clipă în alta să izbucnească bubuiturile tunurilor. Dar acestea rămîneau tăcute, atît într-o parte, cît şi în cealaltă.

— Ce să însemne oare ? m-a privit Stoica Pădureanul nedumerit.

— De ce ne-a fost frică n-am scăpat, i-am răspuns abătut.

Am ridicat apoi spada şi-am strigat din răsputeri : După mine !

Am pătruns în goana cailor pe cîmpul unde ne aşteptam să se dea o crîncenă bătălie. Dar oştenii lui Vlad Dracul, cu căciulile purtate în vîrful suliţelor şi avînd în frunte pe cei mai de seamă dregători, treceau de partea lui Vladislav Dan. Doar cîteva cete răzleţe goneau spre pădure, strigîndu-ne din răsputeri :

— Fugiţi ! Scapă cine poate ! Vodă a fost vîndut !

Fără a mai sta o clipă în cumpănă, am tăiat calea fugarilor.

— Înapoi, fricoşilor ! Să-l scăpăm pe Vodă ! După noi !

Cu chiu cu vai am strîns vreo sută de călăreţi fugari. Ţinta noastră era cortul deasupra căruia mai flutura încă flamura domnească.

Puțina oștire rămasă credincioasă lui Vlad Dracul era împărțită in două și se lupta din răsputeri cu vrăjmașii, care curgeau puhoi, înconjurînd cortul din toate părțile. Deși soarta lui Vodă și a coconului său era pecetluită, năzuiam să scăpăm măcar pe unul dintre ei. Ne făceam loc cu sulițele și săbiile prin rîndurile pedestrașilor noului domn. Luați pe neașteptate, oștenii se trăgeau în părți, dar se dezmeticeau îndată, închizîndu-ne calea de intoarcere. Ca să grăbesc trecerea am început să strig :

— Loc ! Faceți loc !

Pedestrașii se fereau într-adevăr ceva mai repede din drumul nostru. Deodată însă, în chiotele smintite ale învingătorilor, s-a înălțat o suliță lungă, în vîrful căreia stătea capul tăiat, șiroind de sînge, al lui Vlad Dracul. Ne-am oprit o clipă încremeniți de groază, după care am început să strigăm cu mai multă putere :

— Loooc ! Faceți loc !

Am răzbătut cum am putut pînă la trupul voievodului. Un lefegiu necunoscut purta falnic spada de Toledo a lui Vlad Dracul. L-am doborît dintr-o lovitură de sabie, smulgîndu-i frumoasa armă, împreună cu cingătoarea bătută cu pietre scumpe, la care sărmanul vodă ținuse atît de mult.

— Ai grijă ! am auzit în aceeași clipă chemarea lui Stoica Pădureanul.

Culcat cu iuțeală pe coama calului, m-am putut feri de sulița care mi-a șters doar spinarea. Mîniați că le scăpa prada din mîini. lefegiii ne încolțeau tot mai amarnic lar cînd l-am zărit și pe vornicul Manea venind vijelios în fruntea unui număr mare de călăreți, am strigat oamenilor mei :

— Spre pădure !

Ne-am repezit cu toată puterea în roata de lefegii, ieșind din strînsoare. Dar călărețiі vornicului ne-au luat urma. mînînd caii din răsputeri.

Gonind în frunte. pe un armăsar tînăr și focos, Stoica Pădureanul schimba mereu drumul în căutarea celui mai bun loc de intrare în codru. Mare noroc am avut cu acest bătrîn oștean ! Ne-a dus tocmai acolo unde pădurea era

mai deasă și mai de nepătruns, pe o cărare numai de el știută. Pînă ne-am strecurat însă pe poteca îngustă, călăreții vornicului ne-au ajuns din urmă, doborînd cîțiva din oamenii care încheiau șirul nostru. Dar nu s-au încumetat să intre, după noi, pe potecă, pentru că îi așteptam cu arcurile întinse.

— Am scăpat ! a răsuflat Radoica lîngă mine.

Stăteam culcat, cu mîinile sub cap, pe patul tare, de lemn, al chilioarei pe care pîrcălabul cetății Giurgiului mi-o dăduse drept adăpost. Spada de Toledo atîrna în cui. Atît arma, cît și cingătoarea răposatului voievod al Munteniei erau lucrături dintre cele măiestre. Feciorul lui Mircea cel Bătrîn le primise în dar pe vremea cînd pribegea pe la curțile împărătești în așteptarea sorocului urcării sale în scaunul de la Tîrgoviște. De la firea voievodului i se trăgea și porecla dată în țară. În fapt, fusese cinstit de împăratul Sigismund cu Ordinul Dragonului.

„Iar din toate n-a rămas decît această spadă" ! mă gîndeam cu mîhnire. Cînd am smuls arma din mîinile lefegiului străin socoteam că o voi înapoia întîiului născut al lui Vlad Dracul. Dar la Giurgiu am aflat că însetatul de sînge Vladislav Dan, după ce-a purtat în vîrful suliței capul vărului său Vlad, l-a hăcuit cu sabia și pe feciorul acestuia.

— Se spune că boierii vicleni l-ar fi îngropat încă viu pe cocon, îmi șoptise între altele pîrcălabul cetății.

Ce-mi mai rămînea de făcut ? Gîndul mă purta fără voie către Împărăția Otomană. Undeva, într-o cetate din munții Anatolici, stăteau zălog alți doi feciori ai nefericitului voievod. Pe cel mare dintre ei îl chema tot Vlad. Și se zicea că seamănă leit cu tătîne-su. Celălalt se numea Radu. Și se vorbea că era un copil tare frumos. Avea trăsăturile maică-si, cea care găsise adăpost pentru zile de restriște la o mănăstire de peste Olt.

Pietrele scumpe de pe mînerul spadei de Toledo, ca și din cingătoarea din piele de Cordoba străluceau parcă anume pentru a mă îndemna să-mi fac datoria pînă la capăt. ...Arma care a fulgerat de atîtea ori în mîna lui

Vlad Dracul trebuie încredințată moștenitorului acestuia", păreau a-mi grăi nestematele. M-am răsucit în pat ca să scap de vraja lor. Și gîndul mi se îndrepta către cei cu care-mi petrecusem ultimele zile. Mă legau de ei amintiri de neuitat. Despărțindu-se de mine, după ce scăpaserăm de urmărirea aprigului vornic, Mihăilă Buză-Ruptă îmi spusese :

— Dacă mai ai vreodată nevoie de noi, știi unde ne găsești !

Stoica Pădureanul ne purtase apoi prin codru, pînă în satul dintre bălți. Și, după un scurt popas făcut acolo, ne îndrumase pe drumul cel mai scurt către Giurgiu. În preajma cetății, Radoica și mica ei ceată de bulgari se opriseră pentru a-și lua, de asemenea, rămas bun :

— Vă așteptăm dincolo, peste Dunăre, grăise hangița purtîndu-și ochii mari, negri, înecați în lacrimi, cînd la mine, cînd la Radu Stan.

La poarta cetății ajunseserăm să cerem adăpost doar patru pribegi.

— Cine sînteți ? întrebase straja.

— Drăgușin sin Ursu din Bărbătești. Radu Stan sin Dionisie Orbul din Malul cu Flori și doi slujitori ai lor, îi răspunsesem cu glasul sleit.

În Giurgiu sosise cu o seară înainte și Irò cu pruncul ei. Cei trei frați din Bărbătești mi-o încredințaseră cu bucuria datoriei împlinite.

— Ce-i pe acasă ?

— Prăpăd ! mă înștiințase Marcu. Ți-au ars gospodăria !

— Dacă sînt sănătos și mă întorc, voi ridica alta, încercam să mă îmbărbătez.

Eram însă tare amărît. În anul cît apucasem să stau tihnit în Bărbătești trudisem cu sîrg și cu drag pentru a încropi o căsuță și niște grajduri.

— Noi ce facem ? mă întrebaseră cei trei frați.

— Întoarceți-vă acasă, le poruncisem. Rostul vostru e acolo !

Fusesem apoi oprit de un trimis al căpeteniei cetății.

— Pîrcălabul vrea să-ți grăiască !

Bănuiam de ce eram chemat, încît îl urmasem pe trimis cu sufletul împăcat. Irò și Radu Stan se aflau de asemenea la pîrcălab. Mă cercetau amîndoi cu priviri descumpănite.

— Iată de ce v-am poftit pe toți aici, rostea vădit încurcat mai marele cetății. Am fost înștiințat că noul domn a numit pe altcineva în locul meu. Urmează să sosească chiar mîine. Eu nu știu ce gînduri are noul pîrcălab și ce porunci a primit. De aceea socotesc potrivit ca la noapte să vă trec peste Dunăre în Bulgaria.

Era cel mai potrivit sfat. Îi mulțumirăm tustrei pentru bunăvoința arătată și făgăduirăm să-i urmăm sfatul întocmai.

Ajuns din nou în chilioara mea de piatră, privirea mi s-a oprit în colțul unde atîrna spada de Toledo. Nestematele ei străluceau atît de tare, încît voiau parcă a-mi porunci cu strășnicie : „Arma care a fulgerat de atîtea ori în mîna lui Vlad Dracul trebuie încredințată moștenitorului acestuia." Și nu vedeam altă cale.

CUPRINS

Capitolul 1 —*Ascuțita sabie a bănuielii* . 5
Capitolul 2 — *Un laț pentru marele vornic* 19
Capitolul 3 — *Calea cea mai scurtă nu-i cea mai bună* 31
Capitolul 4 — *„Duhul Muntelui" se arată la față* 39
Capitolul 5 — *Steaua coconului* 50
Capitolul 6 — *Sătulul nu crede flămîndului* 64
Capitolul 7 — *Pielea ursului de la Bran* . . 81
Capitolul 8 — *Calul bătrîn nu strică brazda* 95
Capitolul 9 — *Radoica* 106
Capitolul 10 — *Piatra Corbului* 121
Capitolul 11 — *Așa e jocul* 130
Capitolul 12 — *Brînză-i pe bani* 137
Capitolul 13 — *Lasă gluma, Ciupitule!* . . 145
Capitolul 14 — *Cea din urmă poruncă* . . 156

Redactor : ELENA MARINESCU
Tehnoredactor : MARIA NICOLAE

Bun de tipar 14.05.1976. Apărut 1976.
Tiraj 50 070 exemplare
Hîrtie scris tip II A de 60 g/m².
Format 540×840/16. Coli tipar 10¼. B 230.

Comanda nr. 60 187
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii",
București — Piața Scînteii nr. 1,
Republica Socialistă România

ROMANE ÎN CURS DE APARIȚIE

ION ARAMĂ
Țărm fără catarge

GHEORGHE BEJANCU
Coloane sub lună

ION GRECEA
Talida

VASILE MANUCEANU
Perla diavolului

RODICA PADINA
Venus-Cocteil

BANU RĂDULESCU
Santinele în alb

RADU THEODORU
Nopți albastre

HARALAMB ZINCĂ
Soarele a murit în zori

EDITURA MILITARĂ

Lei 5